

nepriklausoma lietuva

Mr. J. Ručionius
19235 Beaverlund Ave.
Detroit, Mich. 48219
USA

Lietuvos
nacionalinė
M. Mažvydo
biblioteka

1971 m. sausio 6 d. Nr. 1229

LE JOURNAL INDEPENDANT LITUANIEN AU CANADA • EST. 1941 • THE INDEPENDENT LITHUANIAN NEWSPAPER IN CANADA

217
APRIL 28 1971

Politikos bankrotas

Naujieji metai – jauni veidai. R. Kunnapuu nuotraukoje šoka Montrealio gintariečiai.

Simo Kudirkos išdavimas labai vaizdžiai liudija visos amerikinės vadinamosios "nepripažinimo" politikos fiasco.

Tiesa, vienos institucijos kaltina kitas, kiekviena jų stengiasi nusikratyti bet kurio kaltės jausmo, painiojasi savo teigimuose ir kuo toliau, tuo didesnis jovalas gaunasi. Kas žino, rasi, atsirasi jėgų, kurios arba šventos ramybės dėliai arba, norėdamos užtrinti

savąjį bukaprotiškumą, pradės stengtis visą įvykių menkinti, tušuoti, pradėtas tyrimus baigti, o naujų ir visai nebepradėti. Bet, šio autoriaus nuomone, tikroji ir vienintelė kaltė turi kristi ne kam kitam, kaip Valstybės departamentui, toliau jau siūlo galą vedant į Baltuosius rūmus, be jokio skirtumo – demokratų ar respublikonų administracija ten sėdėtų.

Tiesa, kaltiname Pa-

krančių apsaugos žmones. Gal taip ir atrodo, bet esmėje už viską atsakingi žymiai aukštesni pareigūnai, visa Amerikos užsienio, ypač Pabaltijui skirta politika.

Lietuviams, latviams, estams vis nuolat kalbama ir priminama apie tą visą "nepripažinimo" svarbą ir reikšmę, o tuo pačiu kita ranka, mažinant ir glaudžiant Valstybės departamente veiklą to skyriaus, kuris rūpi-

nosi Pabaltijo valstybėmis. Instrukcijų nebuvo jokių, niekas nesirūpino, kas daryti, kas veikti bet kuriuo eventualiu reikalu. O rusiškasis skyrius, teisingiau – sovietinis, buvo plečiamas, stiprinamas ir didinamas. Ir gavosi paradoksas, kai Lietuvos pilietis (Valstybės departamento akyse tegalėjo tik toks ir būti – juk nepripažįstama Lietuvos aneksija) ir jo reikalai perduodami tvarkyti departa-

mento Sovietijos skyriui. Pakrančių tarnyba tik jau nemeluoja, sakydama, kad nebuvo gavusi jokių instrukcijų, ką daryti ir kaip elgtis su pabaltiečiais. Lietuvis iš sovietinio laivo, vadinasi, rusas, tad visa ir nukrypo ton pusėn. Rasi, laive niekas net ir nežinojės, kad Vašingtone veikia Lietuvos pasiuntinybė oficialiai, legaliai ir su visais pripažinimais.

(keliamą į 2 psl.)

nepriklausoma lietuva

Mr. J. Ručionius
19235 Beaverlund Ave.
Detroit, Mich. 48219
USA

Lietuvos
nacionalinė
M. Mažvydo
biblioteka

1971 m. sausio 6 d. Nr. 1229

LE JOURNAL INDEPENDANT LITUANIEN AU CANADA • EST. 1941 • THE INDEPENDENT LITHUANIAN NEWSPAPER IN CANADA

217
APRIL 28 1971

Politikos bankrotas

Naujieji metai – jauni veidai. R. Kunnapuu nuotraukoje šoka Montrealio gintariečiai.

Simo Kudirkos išdavimas labai vaizdžiai liudija visos amerikinės vadinamosios "nepripažinimo" politikos fiasco.

Tiesa, vienos institucijos kaltina kitas, kiekviena jų stengiasi nusikratyti bet kurio kaltės jausmo, painiojasi savo teigimuose ir kuo toliau, tuo didesnis jovalas gaunasi. Kas žino, rasi, atsirasi jėgų, kurios arba šventos ramybės dėliai arba, norėdamos užtrinti

savąjį bukaprotiškumą, pradės stengtis visą įvykių menkinti, tušuoti, pradėtas tyrimus baigti, o naujų ir visai nebepradėti. Bet, šio autoriaus nuomone, tikroji ir vienintelė kaltė turi kristi ne kam kitam, kaip Valstybės departamentui, toliau jau siūlo galą vedant į Baltuosius rūmus, be jokio skirtumo – demokratų ar respublikonų administracija ten sėdėtų.

Tiesa, kaltiname Pa-

krančių apsaugos žmones. Gal taip ir atrodo, bet esmėje už viską atsakingi žymiai aukštesni pareigūnai, visa Amerikos užsienio, ypač Pabaltijui skirta politika.

Lietuviams, latviams, estams vis nuolat kalbama ir priminama apie tą visą "nepripažinimo" svarbą ir reikšmę, o tuo pačiu kita ranka, mažinant ir glaudžiant Valstybės departamente veiklą to skyriaus, kuris rūpi-

nosi Pabaltijo valstybėmis. Instrukcijų nebuvo jokių, niekas nesirūpino, kas daryti, kas veikti bet kuriuo eventualiu reikalu. O rusiškasis skyrius, teisingiau – sovietinis, buvo plečiamas, stiprinamas ir didinamas. Ir gavosi paradoksas, kai Lietuvos pilietis (Valstybės departamento aktyve tegalėjo tik toks ir būti – juk nepripažįstama Lietuvos aneksija) ir jo reikalai perduodami tvarkyti departa-

mento Sovietijos skyriui. Pakrančių tarnyba tik jau nemeluoja, sakydama, kad nebuvo gavusi jokių instrukcijų, ką daryti ir kaip elgtis su pabaltiečiais. Lietuvis iš sovietinio laivo, vadinasi, rusas, tad visa ir nukrypo ton pusėn. Rasi, laive niekas net ir nežinojės, kad Vašingtone veikia Lietuvos pasiuntinybė oficialiai, legaliai ir su visais pripažinimais.

(keliamą į 2 psl.)

DIENOS TEMOMIS

Sakoma, kad nauji metai — nauji lapai, bet, metų kaitos slenkstį peržengus, gal kartais iš tikrųjų verta atlikti tą tradicinį aktą, atsigrįžti atgalios ir, taip sakant, susimąstyti, kuo gi 1970-ji buvo ypatingi, kuo jie išsiskyrė, kas jų bėgyje įvyko išliekančio ir, gal būt, ateičiai reikšmingo?

Nesišakosime ir į vadinamąsias tarptautines platumas čia nesigilinsime, pasitenkinsime savuoju — lietuviškuoju — kiemu. Ne dėl to, kad tas 'lietuviškasis kiemas' egzistuoti kur nors mėnulyje ir nebūtų neatskiriama pasaulio ir tarptautinės raidos dalis. Anaiptol, ne: nesuvokdami, kas vyksta pasaulyje, negebėsime nė mūsų nuosavo kiemo problemų teisingai suprasti. Tačiau mūsų gyvenamųjų kraštų spaudoje, radijo bangose ir televizijos ekranuose, be abejo, visi mes turėjome daug progos stebėti, girdėti ir skaityti daugybę praėjusiųjų metų analizų ir atėjusiųjų prognozių. O mūsų jau grynai lietuviškus reikalus tik mes patys savo kuklioje spaudoje turime galimybių ir iš tiesų net pareigą pasvarstyti, panagrinti ir gal net dėl to kiek susimąstyti...

Pirmiausia, mūsų žvilgsnis, žinoma, nukrypsta į Lietuvą. Ir su nuoširdžiu skausmu turime pasakyti, kad ta, nors ir labai riboto, nors labai reliatyvaus liberalėjimo kreivė, kuri pastaraisiais metais jautėsi viešajame, kultūriniame ir iš dalies net politiniame pačios Lietuvos gyvenime, 1970 metais nutrūko. Palaipsniui, bet vis aiškiau, vis nedviprasmiškiau grįžtama prie stalinistinių metodų ir, deja... teroro.

Neapsirikime spindėdami savojoje izoliacijoje. Nėra tai specifiškai lietuviška problema. Režimas sugriežtėjo, sukietėjo ir tam tikra prasme sustalinėjo visoje Sovietų Sąjungoje, o

kai tą kietai nepermaldujama, tariamai neklaidingojo Kremliaus ranką pajunta ukrainietis rašytojas, Leningrado profesorius arba Tadžikijos kolchozo pirmininkas, režimo sugriežtėjimą bematant savo kailiu patiria ir lietuviai Lietuvoje.

Taip, deja, yra. Ir plačiau čia, šitoje vietoje, to neįrodinėsime, tam pagaliau ir vietos pritrūktumėme. Tepaminsime vieną, sakykime, simbolišką pavyzdį.

Keletą metų vienintelį Lietuvos grynai literatūros žurnalą redagavo du autentiški poetai. Vyriausiuoju redaktoriumi buvo Algimantas Baltakis, o jo pavaduotoju — J. Marcinkevičius. Gaudavo tie vyrai kartais iš "atsakingų įstaigų" šiokių tokių velnių, bet tokia jau yra dalia visų sovietinių, o dėl to ir tarybinių redaktorių, kurie į savo pareigas žiūri kūrybiškai, o ne biurokратиškai arba net pataikūniškai. Alg. Baltakis yra parašęs ir vadinamųjų "pilietinių" eilėraščių, gal nuoširdžiai, gal ne — ne mums tai spręsti, — kuriuose jis šlovino visokius potiomkinus, bet jo kūrybos korpusas vis dėlto yra autentiška poezija. J. Marcinkevičiaus kūryba nebereikalinga rimtesnio pristatymo Vakarų lietuviams. Ir šitame laikraštyje neseniai perspausdinome ištraukas iš jo "Katedros", o ir kituose rimtuose išėjusių leidiniuose buvo pakartotinai pristatyta jo dramatinė poema "Mindaugas".

Praeitaisiais metais J. Marcinkevičius iš savo pareigų pasitraukė, o "Pergalės" vyr. redaktoriaus pavaduotoju buvo paskirtas partietis J. Macevičius, tais pačiais praeitaisiais metais už savo ištikimą partiškumą gavęs respublikinę premiją. J. Macevičiaus įsodinimas į jo dabartinį postą iš tikrųjų simbolizuoja tą atmosferą, kuri pastaruoju metu įsigalėjo Lietuvos gyvenime. Lietuvių kalbininkų paslaptingos mirtys Lietu-

voje gal yra dramatiškesnis pavyzdys, bet, tur būt, dar ne laikas apie tai smulkiau kalbėti.

Vakaruose lietuviškasis veržlumas, spontaniškas savo tautos interesų gynimas pastaraisiais metais iš tiesų, tur būt, buvo kiek išblėšęs. Senesnioji ir vyresnioji išėjusiųjų karta, kuri iki šiol iš tiesų juk vadavo ir nešė visą lietuviškojo gyvenimo Vakaruose našta, palaipsniui pavargo, jų dinamika pradėjo išsisemti, o jaunesnieji, kurie natūraliai turėjo vyresnius pakeisti, deja, neturėjo vyresniųjų pasitikėjimo. Atsirado savotiška stagnacija, pasigirdo net tokių kraštutinių ir iš tiesų žiaurių šūkių, kaip, iš senųjų pusės: "po mūsų nors ir tvanas", o iš jaunųjų: "palauksim, kol seniai išmirs". Kad situacija buvo iš esmės nesveika — nė aiškinti nereikia.

Tačiau, kai paaiškėjo, kad atsiranda tikras, gyvas, neforsuotas reikalas, tai visų kartų Vakarų lietuviai yra ir vieningi, ir veržlūs, ir sumanūs savo veiksmuose ir jausmuose.

Jau Brazinskių pabėgimas iš Sovietų Sąjungos sujaukino išėjusiųjų daugumą, bet Simo Kudirkos tragedija iš tiesų visą lietuviškąją lietuvių sąjungą, sucementavo į vieną aiškų protesto ir pasipiktinimo balsą. Kai jaunieji aiškiai mato konkretų reikalą, kai veikla nesiremia vien tuščiažodžiavimu ir dejonėmis, tai ir jaunoji ir vidurinioji karta spontaniškai įsijungia į bendrą darbą, dargi perima iniciatyvą į savo rankas ir kartu su tais seniais atlieka reikšmingų žygių.

Simo Kudirkos tragedija gal iš tiesų nebuvo beprasmiška. Pirmiausia, JAV užsienių reikalų ministerijos pareigūnų ir Pakrančių apsaugos karininkų nusikaltamos kvailystės atkreipė viso pasaulio dėmesį į Lietuvą ir jos padėtį. To padaryti neįstengė nė pokario metų partizaninis karas Lietuvoje, nė 20

Riaušės Lenkijoje: darbininkai plešia maisto parduotuvę Gdanske. 1970 m. pabaigoje pirmą kartą komunistinė vyriausybė buvo pakeista dėl neramumų liaudyje. Lenkų darbininkija protestavo dėl kylančių maisto kainų.

POLITIKOS BANKROTAS (atkelta iš I psl.)

Kai kurių lietuvių stebėtojų JAV sostinėje žiniomis, apsilankius Lietuvos pasiuntinybės pareigūnui Valstybės departamente, tebuvo galimybė palikti savo notą ir, abiems pusėms mandagiai padėkojus, išvykti. Tautiečių tarpe girdisi balsų, kad Lietuvos pasiuntinybė turėjusi išteikti griežtą protesto notą, kiti žvelgia į reikalą kiek šalčiau. Girdi, ką ten pašokinėsi, gali dar fondus nutraukti, užpykti, pasiuntinybę uždaryti ar dar labiau susiaurinti.

Ir vėl, vieni tarią, kad jei jau tokia padėtis, tegu uždaro, nes kokia nauda iš to viso, jei net tokiam gyvybiniam reikalui iškilus, visvien nieko gero nesulaukta. Čia balsai, aišku, padiktuoti ne tiek

metų įvairių mūsų komitetų veikla. Antra vertus, Simo Kudirkos tragedija akivaizdžiai parodė, kad lietuviškoji išėjusiųjų yra gyva, veržli ir veiksminga, kad ir jaunoji karta yra visiškai pribrendusi pagaliau perimti lietuviškojo gyvenimo vadovavimą į savo rankas.

Simo Kudirkos tragedija todėl bene ir bus reikšmingiausiuoju įvykiu Vakarų lietuviuose 1970 metais.

šaltu protu, kiek jausmu besivadovaujant.

Bet viena dabar jau yra tikra. Toliau tokia padėtis negali būti toleruojama. Arba Valstybės departamentas turės pagrindinai peržiūrėti visą tą "nepripažinimo" politiką ir padaryti reikiamas išvadas, ar aplamai nutilti ir nustoti Nepriklausomybės švenčių dienomis kalti patiklinimus apie nepripažinimą ir teikti geras viltis su gerais norais ir linkėjimais. Toji politika jau priėjo liepto galą. Tam atidengti, deja, reikėjo tokio skaudaus skandalo ant Amerikos laivo denio, JAV vandenynse.

Al. Gimantas

BRAZINSKAI — PABĖGĖLIAI

Turkijos vyriausias teismas atmetė prokuratūros kaltinimus ir patvirtino žemesniųjų teismų sprendimus, tuo būdu tėvui ir sūnui Brazinskiams galutinai pripažindamas politinio pabėgėlių statusą. Vadinausi, Brazinskai nebegali būti išduoti sovietams.

Tačiau Brazinskiams turkų teisme gali būti keliami kriminalinė byla už lėktuvo palydovės nužudymą. Manoma, kad tokiau atveju būtų pripažinta savigyvos arba nelaimingo atsitikimo aplinkybė, ir tyčinio nužudymo kaltinimas būtų atmetamas.

DIENOS TEMOMIS

Sakoma, kad nauji metai — nauji lapai, bet, metų kaitos slenkstį peržengus, gal kartais iš tikrųjų verta atlikti tą tradicinį aktą, atsigrįžti atgalios ir, taip sakant, susimąstyti, kuo gi 1970-ji buvo ypatingi, kuo jie išsiskyrė, kas jų bėgyje įvyko išliekančio ir, gal būt, ateičiai reikšmingo?

Nesišakosime ir į vadinamąsias tarptautines platumas čia nesigilinsime, pasitenkinsime savuoju — lietuviškuoju — kiemu. Ne dėl to, kad tas 'lietuviškasis kiemas' egzistuoti kur nors mėnulyje ir nebūtų neatskiriama pasaulio ir tarptautinės raidos dalis. Anaiptol, ne: nesuvokdami, kas vyksta pasaulyje, negebėsime nė mūsų nuosavo kiemo problemų teisingai suprasti. Tačiau mūsų gyvenamųjų kraštų spaudoje, radijo bangose ir televizijos ekranuose, be abejo, visi mes turėjome daug progos stebėti, girdėti ir skaityti daugybę praėjusiųjų metų analizų ir atėjusiųjų prognozių. O mūsų jau grynai lietuviškus reikalus tik mes patys savo kuklioje spaudoje turime galimybių ir iš tiesų net pareigą pasvarstyti, panagrinti ir gal net dėl to kiek susimąstyti...

Pirmiausia, mūsų žvilgsnis, žinoma, nukrypsta į Lietuvą. Ir su nuoširdžiu skausmu turime pasakyti, kad ta, nors ir labai riboto, nors labai reliatyvaus liberalėjimo kreivė, kuri pastaraisiais metais jautėsi viešajame, kultūriniame ir iš dalies net politiniame pačios Lietuvos gyvenime, 1970 metais nutrūko. Palaipsniui, bet vis aiškiau, vis nedviprasmiškiau grįžtama prie stalinistinių metodų ir, deja... teroro.

Neapsirikime spindėdami savojoje izoliacijoje. Nėra tai specifiškai lietuviška problema. Režimas sugriežtėjo, sukietėjo ir tam tikra prasme sustalinėjo visoje Sovietų Sąjungoje, o

kai tą kietai nepermaldujama, tariamai neklaidingojo Kremliaus ranką pajunta ukrainietis rašytojas, Leningrado profesorius arba Tadžikijos kolchozo pirmininkas, režimo sugriežtėjimą bematant savo kailiu patiria ir lietuviai Lietuvoje.

Taip, deja, yra. Ir plačiau čia, šitoje vietoje, to neįrodinėsime, tam pagaliau ir vietos pritrūktumėme. Tepaminsime vieną, sakykime, simbolišką pavyzdį.

Keletą metų vienintelį Lietuvos grynai literatūros žurnalą redagavo du autentiški poetai. Vyriausiuoju redaktoriumi buvo Algimantas Baltakis, o jo pavaduotoju — J. Marcinkevičius. Gaudavo tie vyrai kartais iš "atsakingų įstaigų" šiokių tokių velnių, bet tokia jau yra dalia visų sovietinių, o dėl to ir tarybinių redaktorių, kurie į savo pareigas žiūri kūrybiškai, o ne biurokратиškai arba net pataikūniškai. Alg. Baltakis yra parašęs ir vadinamųjų "pilietinių" eilėraščių, gal nuoširdžiai, gal ne — ne mums tai spręsti, — kuriuose jis šlovino visokius potiomkinus, bet jo kūrybos korpusas vis dėlto yra autentiška poezija. J. Marcinkevičiaus kūryba nebereikalinga rimtesnio pristatymo Vakarų lietuviams. Ir šitame laikraštyje neseniai perspausdinome ištraukas iš jo "Katedros", o ir kituose rimtuose išėivijos leidiniuose buvo pakartotinai pristatyta jo dramatinė poema "Mindaugas".

Praeitaisiais metais J. Marcinkevičius iš savo pareigų pasitraukė, o "Pergalės" vyr. redaktoriaus pavaduotoju buvo paskirtas partietis J. Macevičius, tais pačiais praeitaisiais metais už savo ištikimą partiškumą gavęs respublikinę premiją. J. Macevičiaus įsodinimas į jo dabartinį postą iš tikrųjų simbolizuoja tą atmosferą, kuri pastaruosiu metu įsigalėjo Lietuvos gyvenime. Lietuvių kalbininkų paslaptingos mirtys Lietu-

voje gal yra dramatiškesnis pavyzdys, bet, tur būt, dar ne laikas apie tai smulkiau kalbėti.

Vakaruose lietuviškasis veržlumas, spontaniškas savo tautos interesų gynimas pastaraisiais metais iš tiesų, tur būt, buvo kiek išblėšęs. Senesnioji ir vyresnioji išėivijos karta, kuri iki šiol iš tiesų juk vadavo ir nešė visą lietuviškojo gyvenimo Vakaruose našta, palaipsniui pavargo, jų dinamika pradėjo išsisemti, o jaunesnieji, kurie natūraliai turėjo vyresnius pakeisti, deja, neturėjo vyresniųjų pasitikėjimo. Atsirado savotiška stagnacija, pasigirdo net tokių kraštutinių ir iš tiesų žiaurių šūkių, kaip, iš senųjų pusės: "po mūsų nors ir tvanas", o iš jaunųjų: "palauksim, kol seniai išmirs". Kad situacija buvo iš esmės nesveika — nė aiškinti nereikia.

Tačiau, kai paaiškėjo, kad atsiranda tikras, gyvas, neforsuotas reikalas, tai visų kartų Vakarų lietuviai yra ir vieningi, ir veržlūs, ir sumanūs savo veiksmuose ir jausmuose.

Jau Brazinskių pabėgimas iš Sovietų Sąjungos sujaukino išėivijos lietuvių daugumą, bet Simo Kudirkos tragedija iš tiesų visą lietuviškąją lietuvių sąjungą, sucementavo į vieną aiškų protesto ir pasipiktinimo balsą. Kai jaunieji aiškiai mato konkretų reikalą, kai veikla nesiremia vien tuščiažodžiavimu ir dejonėmis, tai ir jaunoji ir vidurinioji karta spontaniškai įsijungia į bendrą darbą, dargi perima iniciatyvą į savo rankas ir kartu su tais seniais atlieka reikšmingų žygių.

Simo Kudirkos tragedija gal iš tiesų nebuvo beprasmiška. Pirmiausia, JAV užsienių reikalų ministerijos pareigūnų ir Pakrančių apsaugos karininkų nusikaltamos kvailystės atkreipė viso pasaulio dėmesį į Lietuvą ir jos padėtį. To padaryti neįstengė nė pokario metų partizaninis karas Lietuvoje, nė 20

Riaušės Lenkijoje: darbininkai plešia maisto parduotuvę Gdanske. 1970 m. pabaigoje pirmą kartą komunistinė vyriausybė buvo pakeista dėl neramumų liaudyje. Lenkų darbininkija protestavo dėl kylančių maisto kainų.

POLITIKOS BANKROTAS (atkelta iš I psl.)

Kai kurių lietuvių stebėtojų JAV sostinėje žiniomis, apsilankius Lietuvos pasiuntinybės pareigūnui Valstybės departamente, tebuvo galimybė palikti savo notą ir, abiems pusėms mandagiai padėkojus, išvykti. Tautiečių tarpe girdisi balsų, kad Lietuvos pasiuntinybė turėjusi išteikti griežtą protesto notą, kiti žvelgia į reikalą kiek šalčiau. Girdi, ką ten pašokinėsi, gali dar fondus nutraukti, užpykti, pasiuntinybę uždaryti ar dar labiau susiaurinti.

Ir vėl, vieni tarią, kad jei jau tokia padėtis, tegu uždaro, nes kokia nauda iš to viso, jei net tokiam gyvybiniam reikalui iškilus, visvien nieko gero nesulaukta. Čia balsai, aišku, padiktuoti ne tiek

metų įvairių mūsų komitetų veikla. Antra vertus, Simo Kudirkos tragedija akivaizdžiai parodė, kad lietuviškoji išėivija yra gyva, veržli ir veiksminga, kad ir jaunoji karta yra visiškai pribrendusi pagaliau perimti lietuviškojo gyvenimo vadovavimą į savo rankas.

Simo Kudirkos tragedija todėl bene ir bus reikšmingiausiuoju įvykiu Vakarų lietuviuose 1970 metais.

šaltu protu, kiek jausmu besivadovaujant.

Bet viena dabar jau yra tikra. Toliau tokia padėtis negali būti toleruojama. Arba Valstybės departamentas turės pagrindinai peržiūrėti visą tą "nepripažinimo" politiką ir padaryti reikiamas išvadas, ar aplamai nutilti ir nustoti Nepriklausomybės švenčių dienomis kalti patiklinimus apie nepripažinimą ir teikti geras viltis su gerais norais ir linkėjimais. Toji politika jau priėjo liepto galą. Tam atidengti, deja, reikėjo tokio skaudaus skandalo ant Amerikos laivo denio, JAV vandenynse.

Al. Gimantas

BRAZINSKAI — PABĖGĖLIAI

Turkijos vyriausias teismas atmetė prokuratūros kaltinimus ir patsvirtino žemesniųjų teismų sprendimus, tuo būdu tėvui ir sūnui Brazinskiams galutinai pripažindamas politinio pabėgėlių statusą. Vadinausi, Brazinskai nebegali būti išduoti sovietams.

Tačiau Brazinskiams turkų teisme gali būti keliami kriminalinė byla už lėktuvo palydovės nužudymą. Manoma, kad tokiau atveju būtų pripažinta savigyvos arba nelaimingo atsitikimo aplinkybė, ir tyčinio nužudymo kaltinimas būtų atmetamas.

LIETUVIŲ DAUGUMA?

1959 m. gyventojų surašymo duomenimis, 40 nuoš. Vilniaus gyventojų buvo lietuviai. Dabar "New York Times" korespondentas J. F. Clarity rašo, kad 1970 m. gyventojų surašymo duomenys parodys, jog lietuviai Lietuvos sostinėje jau sudaro daugumą. Dabar Vilniuje esą 372 tūks. gyventojų.

NYT korespondentas rašo, kad Vilniuje veikia 12 katalikų bažnyčių, ortodoksų cerkvių ir viena sinagoga. Aušros Vartų koplyčioje jis matęs ketletą besimeldžiančių senų moterų ir vieną vyrą, ne vyresnį kaip 35 m. amžiaus, kuris, portfeli pasidėjęs, persižegnojo. Šv. Petro ir Povilo bažnyčioje per vakarines pamaldas jis matęs apie 350 žmonių, daugiausia senų moterų.

J. F. Clarity Neringos viešbučio "madingame restorane" matęs aukštų kalnierių megztiniais apsiirengusius jaunus vyrus ir mini sijonėlius dėvinčias merginas geriant konjaką ir šampaną ir valgant "kietokus" bifštekusus bei "minkštus" vištienos kotlietus. Kapela grojusi "Yesterday" ir kitą populiarią Vakarų muziką.

Miesto savivaldybės pareigūnai korespondentui skundėsi, kad jie negauna pakankamai kanalizacijos vamzdžių. Dėl to srutos teršiančios Neris upė. 65 Vilniaus gatvių namuose nėra į-

vestas vandentiekis. Vilniaus gatvėse dar yra 442 pompos, kurios nėra sujungtos su gyvenamaisiais namais. Pusė tų pompų yra sugedusios.

"NY Times" straipsnį iliustruoja žemėlapiu, kuriame Lietuvai priskirta ir Karaliaučiaus — vadinamoji Kaliningrado — sritis.

KOVA PRANAŠUMU

Vliko seime jėgų telkimą Lietuvos laisvinimui savo pranešime aptaręs Algimantas Gečys pabrėžė, kad lietuvių tauta, nors okupanto varginama, tebėra gyva ir laisvės trokštanti. Tai liudija artimųjų laišakai, Brazinskų drąsa ir Kudirkos nesėkmingas bandymas pabėgti laisvėn.

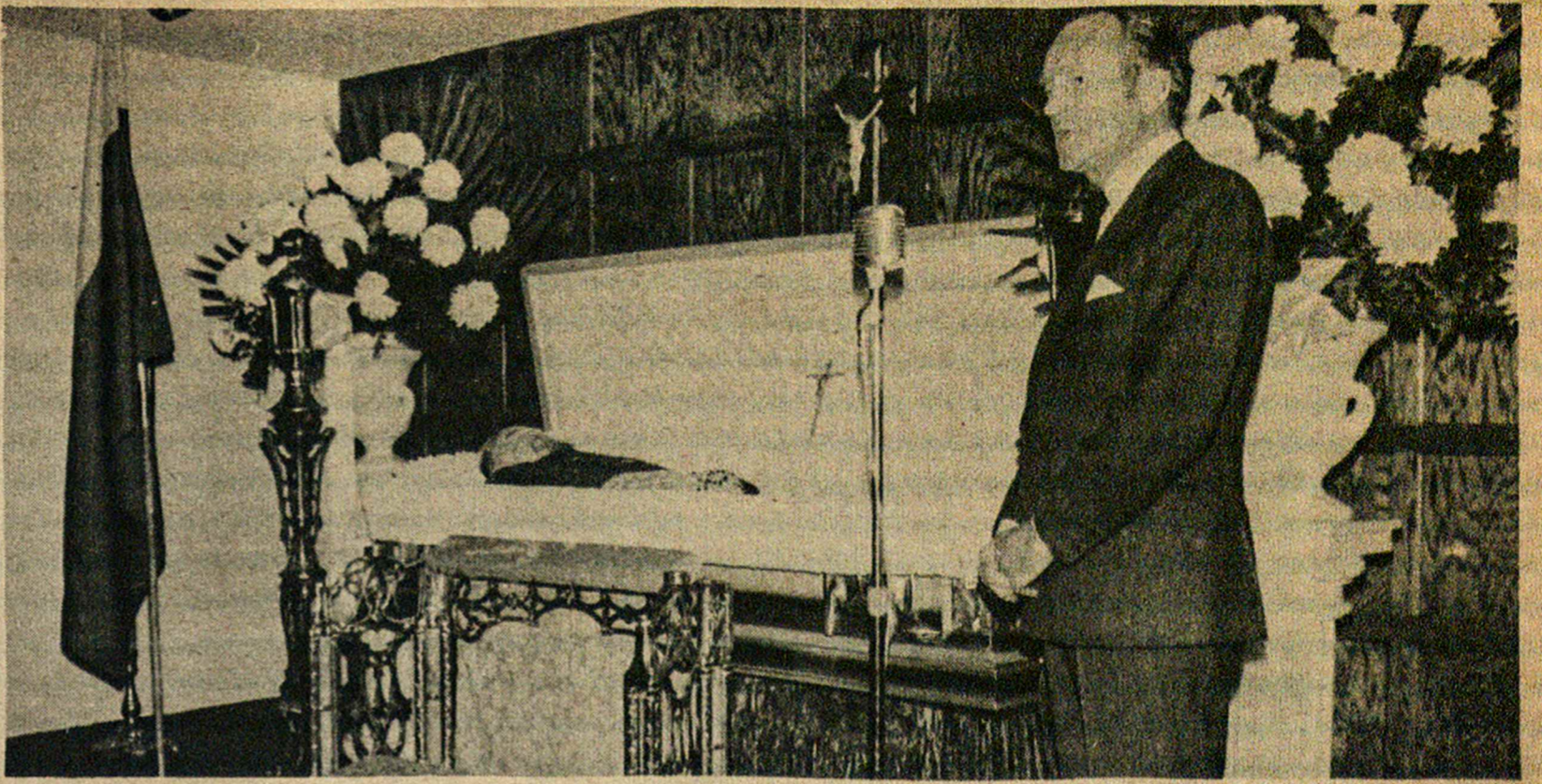
Pastarasis įvykis priminė pasauliui visu smarkumu Lietuvos likimą. Mūsų tauta šiandien bando prieš okupantą kovoti tautiniu sąmoningumu, dvasiniu ir kultūrinu pranašumu.

Kalbėtojo nuomone, vienas iš opiausių klausimų yra ir bus tęstinumo užtikrinimas. Vienas kelias ateity išlaikyti Vliko ir Altos tęstinumą, tai įtraukti laisvinimo darban jaunėsiąją kartą. Pranešėjas teigė, kad kenčianti tauta Vliką įpareigoja siekti organizacinės struktūros bei veiklos formų, kurios jo veiklą sustiprintų ir padarytų jautresne tarptautiniams įvykiams.

Kitas Gečio pasiūlymas, tai reikalas paveikiai bendradarbiauti su Lietuvių Bendruomene ir jos padaliniais JAV. Esą, reikia daugiau planingumo veiksmų veikloje.

Į laisvinimo veiklą pranešėjas pasiūlė įtraukti mūsų mokslininkus — darbo sritimis pasiskirstymas turėtų būti derinamas Vliko. Jam susitarus su Lietuvių fondu, turėtų būti skiriamos stipendijos mokslininkams, rašančiams Lietuvą liečiančiomis temomis. Nereikia vengti ir svetimųjų talkos.

Gečys pažymėjo, kad santykių su kraštu reikalą

Dr. J. K. Valiūnas atsisveikina su prel. M. K. Krupavičium

reikėtų dar kartą peržiūrėti, siekiant perimti ofenzyvą iš okupanto.

Nurodęs, kad gyvenimas verčia ieškoti naujų kelių laisvinimo darbe, Gečys skatino asmeninę iniciatyvą ir reikalą ieškoti draugų JAV intelektualų, mokslininkų tarpe.

PAS GUDUS

D. Britanijoje gyvena apie 5000 baltgudžių. Jų kultūrinės veiklos centras yra šiaurės Londonas, kur jie turi įsigiję 3 namus. Ten yra bendrabutis mokslus einančiam jaunimui, kuriame šiuo metu gyvena 17 jaunuolių. Jie mokosi anglų mokyklose, o laisvalaikiu bendrabuty turi Baltgudijos istorijos ir gudų kalbos pamokas.

Gretimame name yra gudų mokslinė biblioteka ir tautinis muziejus. Studijuojantieji gudų kalbą ar istoriją čia gali rasti knygų įvairiomis kalbomis, įskaitant ir lietuvių kalbą. Čia saugomas kelių šimtų metų senumo Lietuvos Statutas ir daug kitų vertingų knygų iš Didž. Lietuvos Kunigaikštystės laikų. Šiam kultūros lobiui įsigyti ir išlaikyti pinigų suaukojo gudai, gyveną visame laisvame pasaulyje. Prie to prisideda taip pat gudų klubai Vid. Anglijoje, kurie savo pelną perveda centrui.

Lapkričio 29 d. Londono gudai minėjo 50 metų sukaktį nuo Slucko sukilimo, kurį jie laiko simboliu tautos rezistencijos prieš svetimą priespaudą. Gudų kultūrinė veikla visiems ten apsilankiusiems padarė labai gilų įspūdį.

j. v.

ŠALINAMAS SNIEČKUS?

Vilniuje 1970 m. lapkričio 24 d. įvykusiame Lietuvos kom. partijos Centro komiteto plenumo nutarta partijos eilinių suvažiavimą šaukti 1971 m. vasario 10 d. Įprasta tvarka, okup. Lietuvos komunistų suvažiavimai vyksta prieš Sovietų Sągos kom. partijos suvažiavimus. Kitais metais maskvinis suvažiavimas įvyks 1971 m. kovo 30 d.

Lietuvos kom. partijos suvažiavime Vilniuje, be ataskaitinių pranešimų, įvyks ir LKP Centro komiteto rinkimai.

Lietuvoje kalbama, kad tie rinkimai gali būti ypatingi vienu požiūriu — į CK pirmojo sekretoriaus kėdę, vietoje ilgamečio Antano Sniečkaus, gali įkopti, ar tiksliau — Maskvos būti įsodintas, kitas ištikimas ir žymiai Maskvos rusinimo kryptiniai tinkamesnis komunistas. Tokiu galėtų būti dabartinis "ministrų tarybos" pirmininkas J. Manušis, "sulietuvėjęs" rusas.

NUVERTINAMAS DOLERIS?

Ekonomistų nuomone, šįmet, bet ne vėliau 1972 m., Europos Bendrosios rinkos kraštai, kai į Europos Ekonominę bendruomenę įsijungs D. Britanija ir kiti kraštai, pakels savo pinigų vertę, palyginus su JAV doleriu.

Manoma, kad tokiu būdu dolerio tarptautinė vertė kris apie 15-20 nuoš. Kainos Amerikoje dėl to neturėtų pakilti, išskyrus, žinoma, importuotas prekes.

SUŽEISTA ŽURNALISTE

Kai grupė žurnalistų apžiūrinėjo pirmą kartą į New Yorko uostą atplaukusį konteinerinį laivą "Dart Amerika", laivą su vilkiku jungianti juosta nutrūko ir penki laikraštiniškai buvo sužeisti.

Kojos riešą nusilaužė ir Edita Vabalaitė, atstovavusi "Worldwide News" New Yorko redakciją.

JAV LB DĖKOJA

JAV Lietuvių Bendruomenė reiškia nuoširdžią padėką Šiaurės Amerikos Lietuvių studentų sąjungai ir visam lietuvių jaunimui, kurie patys pirmieji suprato Simo Kudirkos tragedijos reikšmę ir savo entuziasmu, drąsa bei pasiryžimu ją atitinkamai pristatė šio krašto plačiajai visuomenei.

Jie išnešė mūsų kovos bylą iš posėdžių ir susirinkimų salių į triukšmingas didmiesčių gatves, į televizijos ekranus ir spaudos puslapius, kad visam pasauliui dar kartą būtų priminta ir parodyta, jog lietuviai už laisvę ir šią dieną tebemiršta. Kaip praeityje, taip ir dabar jaunimas parodė, kad jis yra jautrus savo tautos kančioms ir budriai stovi lietuviškos egzistencijos sargyboje. Visa lietuviškoji visuomenė turi didžiulį ir džiaugtis tokiu sąmoningu ir gyvu savojo jaunimo pasireiškimu. Už tai mūsų jaunosios sėms ir broliams tariame ačiū. JAV LB C. valdyba

Simas Kudirka, JAV laive sumuštas ir sovietams išduotas lietuvis.

LIETUVIŲ DAUGUMA?

1959 m. gyventojų surašymo duomenimis, 40 nuoš. Vilniaus gyventojų buvo lietuviai. Dabar "New York Times" korespondentas J. F. Clarity rašo, kad 1970 m. gyventojų surašymo duomenys parodys, jog lietuviai Lietuvos sostinėje jau sudaro daugumą. Dabar Vilniuje esą 372 tūks. gyventojų.

NYT korespondentas rašo, kad Vilniuje veikia 12 katalikų bažnyčių, ortodoksų cerkvių ir viena sinagoga. Aušros Vartų koplyčioje jis matęs ketletą besimeldžiančių senų moterų ir vieną vyrą, ne vyresnį kaip 35 m. amžiaus, kuris, portfeli pasidėjęs, persižegnojo. Šv. Petro ir Povilo bažnyčioje per vakarines pamaldas jis matęs apie 350 žmonių, daugiausia senų moterų.

J. F. Clarity Neringos viešbučio "madingame restorane" matęs aukštų kalnierių megztiniais apsiirengusius jaunus vyrus ir mini sijonėlius dėvinčias merginas geriant konjaką ir šampaną ir valgant "kietokus" bifštekusus bei "minkštus" vištienos kotlietus. Kapela grojusi "Yesterday" ir kitą populiarią Vakarų muziką.

Miesto savivaldybės pareigūnai korespondentui skundėsi, kad jie negauna pakankamai kanalizacijos vamzdžių. Dėl to srutos teršiančios Neris upė. 65 Vilniaus gatvių namuose nėra į-

vestas vandentiekis. Vilniaus gatvėse dar yra 442 pompos, kurios nėra sujungtos su gyvenamaisiais namais. Pusė tų pompų yra sugedusios.

"NY Times" straipsnį iliustruoja žemėlapiu, kuriame Lietuvai priskirta ir Karaliaučiaus — vadinamoji Kaliningrado — sritis.

KOVA PRANAŠUMU

Vliko seime jėgų telkimą Lietuvos laisvinimui savo pranešime aptaręs Algimantas Gečys pabrėžė, kad lietuvių tauta, nors okupanto varginama, tebėra gyva ir laisvės trokštanti. Tai liudija artimųjų laišakai, Brazinskų drąsa ir Kudirkos nesėkmingas bandymas pabėgti laisvėn.

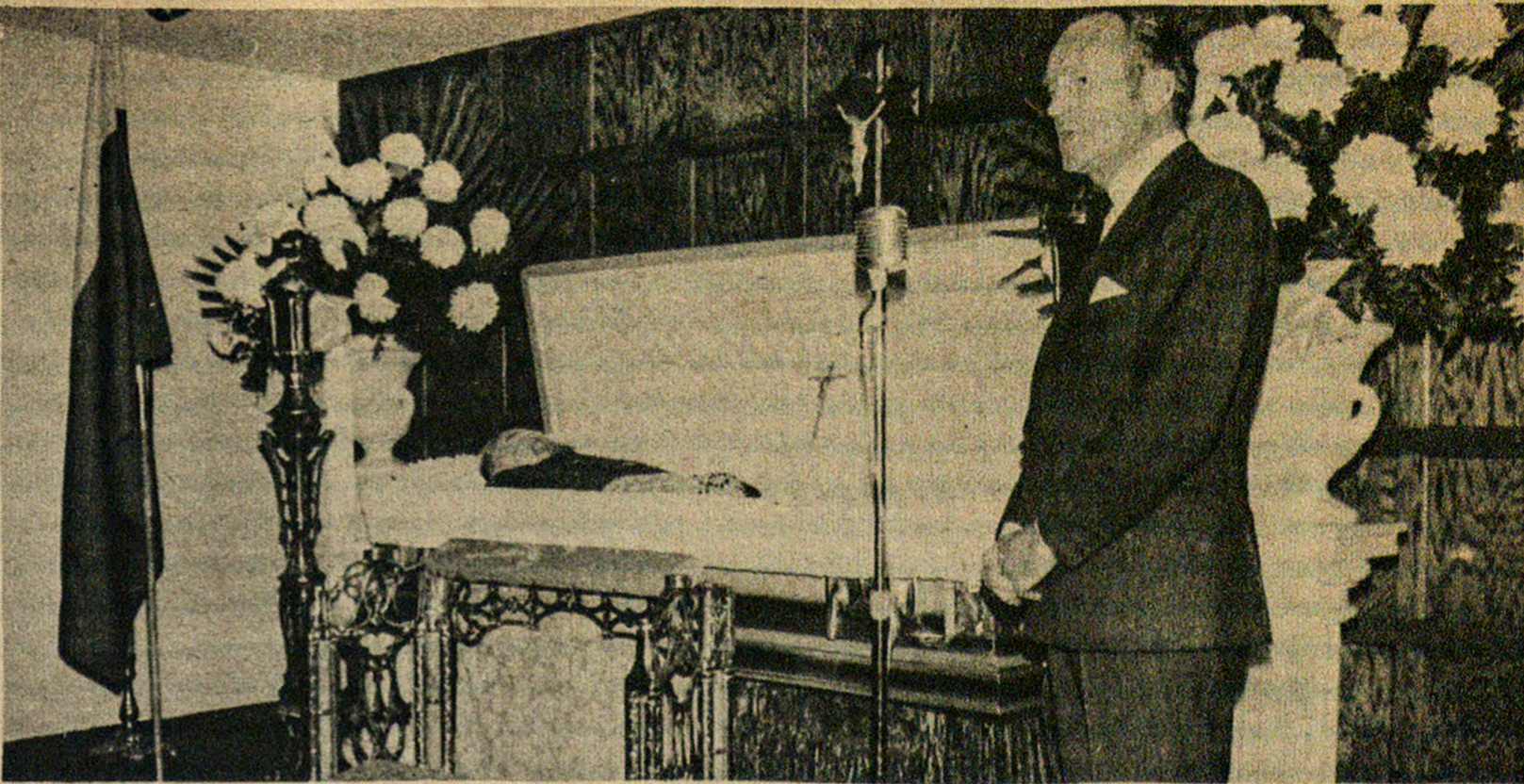
Pastarasis įvykis priminė pasauliui visu smarkumu Lietuvos likimą. Mūsų tauta šiandien bando prieš okupantą kovoti tautiniu sąmoningumu, dvasiniu ir kultūriniu pranašumu.

Kalbėtojo nuomone, vienas iš opiausių klausimų yra ir bus tęstinumo užtikrinimas. Vienas kelias ateity išlaikyti Vliko ir Altos tęstinumą, tai įtraukti laisvinimo darban jaunėsiąją kartą. Pranešėjas teigė, kad kenčianti tauta Vliką įpareigoja siekti organizacinės struktūros bei veiklos formų, kurios jo veiklą sustiprintų ir padarytų jautresne tarptautiniams įvykiams.

Kitas Gečio pasiūlymas, tai reikalas paveikiai bendradarbiauti su Lietuvių Bendruomene ir jos padaliniais JAV. Esą, reikia daugiau planingumo veiksmų veikloje.

Į laisvinimo veiklą pranešėjas pasiūlė įtraukti mūsų mokslininkus — darbo sritimis pasiskirstymas turėtų būti derinamas Vliko. Jam susitarus su Lietuvių fondu, turėtų būti skiriamos stipendijos mokslininkams, rašančiams Lietuvą liečiančiomis temomis. Nereikia vengti ir svetimųjų talkos.

Gečys pažymėjo, kad santykių su kraštu reikalą

Dr. J. K. Valiūnas atsisveikina su prel. M. K. Krupavičium

reikėtų dar kartą peržiūrėti, siekiant perimti ofenzyvą iš okupanto.

Nurodęs, kad gyvenimas verčia ieškoti naujų kelių laisvinimo darbe, Gečys skatino asmeninę iniciatyvą ir reikalą ieškoti draugų JAV intelektualų, mokslininkų tarpe.

PAS GUDUS

D. Britanijoje gyvena apie 5000 baltgudžių. Jų kultūrinės veiklos centras yra šiaurės Londonas, kur jie turi įsigyję 3 namus. Ten yra bendrabutis mokslus einančiam jaunimui, kuriame šiuo metu gyvena 17 jaunuolių. Jie mokosi anglų mokyklose, o laisvalaikiu bendrabuty turi Baltgudijos istorijos ir gudų kalbos pamokas.

Gretimame name yra gudų mokslinė biblioteka ir tautinis muziejus. Studijuojantieji gudų kalbą ar istoriją čia gali rasti knygų įvairiomis kalbomis, įskaitant ir lietuvių kalbą. Čia saugomas kelių šimtų metų senumo Lietuvos Statutas ir daug kitų vertingų knygų iš Didž. Lietuvos Kunigaikštystės laikų. Šiam kultūros lobiui įsigyti ir išlaikyti pinigų suaukoko gudai, gyveną visame laisvame pasaulyje. Prie to prisideda taip pat gudų klubai Vid. Anglijoje, kurie savo pelną perveda centrui.

Lapkričio 29 d. Londono gudai minėjo 50 metų sukaktį nuo Slucko sukilimo, kurį jie laiko simboliu tautos rezistencijos prieš svetimą priespaudą. Gudų kultūrinė veikla visiems ten apsilankiusiems padarė labai gilų įspūdį.

j. v.

ŠALINAMAS SNIEČKUS?

Vilniuje 1970 m. lapkričio 24 d. įvykusiame Lietuvos kom. partijos Centro komiteto plenumo nutarta partijos eilinių suvažiavimą šaukti 1971 m. vasario 10 d. Įprasta tvarka, okup. Lietuvos komunistų suvažiavimai vyksta prieš Sovietų Sągos kom. partijos suvažiavimus. Kitais metais maskvinis suvažiavimas įvyks 1971 m. kovo 30 d.

Lietuvos kom. partijos suvažiavime Vilniuje, be ataskaitinių pranešimų, įvyks ir LKP Centro komiteto rinkimai.

Lietuvoje kalbama, kad tie rinkimai gali būti ypatingi vienu požiūriu — į CK pirmojo sekretoriaus kėdę, vietoje ilgamečio Antano Sniečkaus, gali įkopti, ar tiksliau — Maskvos būti įsodintas, kitas ištikimas ir žymiai Maskvos rusinimo kryptiniai tinkamesnis komunistas. Tokiu galėtų būti dabartinis "ministrų tarybos" pirmininkas J. Manušis, "sulietuvėjęs" rusas.

NUVERTINAMAS DOLERIS?

Ekonomistų nuomone, šįmet, bet ne vėliau 1972 m., Europos Bendrosios rinkos kraštai, kai į Europos Ekonominę bendruomenę įsijungs D. Britanija ir kiti kraštai, pakels savo pinigų vertę, palyginus su JAV doleriu.

Manoma, kad tokiu būdu dolerio tarptautinė vertė kris apie 15-20 nuoš. Kainos Amerikoje dėl to neturėtų pakilti, išskyrus, žinoma, importuotas prekes.

SUŽEISTA ŽURNALISTE

Kai grupė žurnalistų apžiūrinėjo pirmą kartą į New Yorko uostą atplaukusį konteinerinį laivą "Dart Amerika", laivą su vilkiku jungianti juosta nutrūko ir penki laikraštiniškai buvo sužeisti.

Kojos riešą nusilaužė ir Edita Vabalaitė, atstovavusi "Worldwide News" New Yorko redakciją.

JAV LB DĖKOJA

JAV Lietuvių Bendruomenė reiškia nuoširdžią padėką Šiaurės Amerikos Lietuvių studentų sąjungai ir visam lietuvių jaunimui, kurie patys pirmieji suprato Simo Kudirkos tragedijos reikšmę ir savo entuziasmu, drąsa bei pasiryžimu ją atitinkamai pristatė šio krašto plačiajai visuomenei.

Jie išnešė mūsų kovos bylą iš posėdžių ir susirinkimų salių į triukšmingas didmiesčių gatves, į televizijos ekranus ir spaudos puslapius, kad visam pasauliui dar kartą būtų priminta ir parodyta, jog lietuviai už laisvę ir šią dieną tebemiršta. Kaip praeityje, taip ir dabar jaunimas parodė, kad jis yra jautrus savo tautos kančioms ir budriai stovi lietuviškos egzistencijos sargyboje. Visa lietuviškoji visuomenė turi didžiulį ir džiaugtis tokiu sąmoningu ir gyvu savojo jaunimo pasireiškimu. Už tai mūsų jaunosios sėms ir broliams tariame ačiū. JAV LB C. valdyba

Simas Kudirka, JAV laive sumuštas ir sovietams išduotas lietuvis.

IR GERAI, IR BLOGAI... nuomonės, laišškai, atgarsiai

APIE
TEŠLAGALVIUS

Smagu pasidarė, perskaičius NL redaktoriaus atsakymą visokiems "tešlagalviams" gruodžio mėn. 16 d. numeryje. Turiu pasakyti, kad ir pats pavadinimas "tešlagalvis", tur būt, yra naujadaras mūsų spaudoje, jo net ir garsusis Br. Raila savo žodynan nebuvė įtraukęs. Reikia manyti, jog šis naujadaras prigis mūsų spaudoje.

Taip pat ačiū redaktoriui, kad mane apgyne nuo kažkokio naujieniško L. Br., kuris man didelės svarbos buvo suteikęs. Aš tą jo rašiniuką perskaitęs kurį laiką jautausi labai dideliu besąs. Tačiau, kai gerai pergalvojau, įsitikinau, kad tas "komplimentas" ne visai vietoje. Aš gi iš tiesų nesu toks galingas, kad "pasukčiau" laikraščio liniją.

Turiu prisipažinti, jog aš nepasukau nei kokios nors "Vienybės" ar kito laikraščio linijos. Net tokio noro neturėjau. Kas liečia "Vienybę", tai ji spontaniškai "pasisuko", net iš anksto nesusitarus. Kažkaip aš ir apie dešimts kitų laisvo žodžio mylėtojų pagalvojome, jog gana save ir kitus apgaudinėti. Tad pradėjome rašyti nuoširdžiai, ką iš tikrųjų galvojame, o ne fantazijomis maitintis.

Iš tiesų, gyvenant laisvame krašte, mokantis demokratiško krašto mokyklose, susitinkant su kultūringais, plataus akiračio žmonėmis, anksčiau ar vėliau turi prieiti įsitikinimo, kad negalima gyventi užsidarius savame klate ir papūgiškai sekti diktatorinio krašto pavyzdžiais, nors prieš juos teorijoje ir pasipriešinant.

Galvoju, jog su L. Br. ir panašaus plauko kritikai iš esmės neverta diskutuoti. Jų neįtikinsi ir neišaiškinsi. Jie nė nenori būti įtikintais. Tai žmonės, kurie linę

jiems nepatinkamas mintis, laikraščius ar asmenis paversti "komunistiškais" ir taip lengva širdimi nurašyti į nuostolius. Anksčiau tas buvo labai lengva. Dabar jau mažai kas tokiais šmeižtais betiki. Juo daugiau jų šmeižtus reaguosi, juo daugiau jie juos kartos. Geriausia tuos vyrus visiškai ignoruoti.

Ta proga dar vienas kitas žodis mano oponentui S. Šetkui, kuris, atrodo, labai domisi mano rašiniiais. Jo pamokslėliai mane jaudina ir... juokina. Tas patriotinis vandenėlis, kurį labai dosniai savo rašiniuose pilsto, gal kai kam ir ašaras iššaukia... Laisvalaikio valandėlę gal ir gera tokius kūrinius pasiskaityti — vietoje humoro.

Neturėtų S. Šetkus rašyti netiesos. Aš savo rašinyje "Golas Lietuvai" visai neraginau "visus lietuvius liautis 'politikuoti', mesti į šalį visokius Vlikus, Altas" ir pan. Jeigu taip suprato gerbiamas mano oponentas, iš tiesų jam reikia pasiūsti tik užuojautą. Ir nieko daugiau.

Edv. Šulaitis

Prierašas: Atrodo, kad tai buvo Henrikas Nagys, kuris pirmą kartą spaudoje panaudojo žodį "tešlagalvis". rem

NEREIKIA

AKINIŲ

Gerb. Redaktoriau,

Aš esu patenkintas, kad NL duodate pasisakyti visų pažiūrų žmonėms. Tai tikras demokratijos idėjų skleidimas. Visų balsai turi būti išklausyti ir paskelbti. Voltaire posakio visi turėtų laikytis. Deja, dar yra visokių žmonių, senų pažiūrų ir visai fanatiškų.

Girdėjau, kad kiti bijo, jog nesuktumėte labai į kairę, į ateizmą.

Mano nuomone, NL žurnalistikoje sustiprėjo, išėjo iš senų tradicijų kiaučio, o patriotinės mintys vedamuose visur ma-

tosi, visi gali išskaityti, nereikia nė akinių užsidėti.

Prieš religiją ir patriotizmą niekas NL dar nerūgojo. Mano nuomone, nėra reikalo baimintis, kad NL virs "Vienybe", "Akiračiais" ar "Tiesa".

J. Kelmas

KURIE APLAMAI
NEMĖGSTA...

Nepriklausomą skaičiau su vis didesniu susidomėjimu, nes, man atrodo, ji su kiekvienu numeriu tapo įdomesne. Ir tai nėra tik kalėdinis komplimentas. Nesistebiu užtat, kad tie, kurie aplamai nemėgsta geros spaudos, vis labiau prieš ją šiaušiasi.

V. T.

DAROSI

VISAI NEJAUKU

Visą laiką buvau ir esu už bendradarbiavimą su jaunąja karta Lietuvoje ir su kiekvienu komunistu, bet — su žmogumi.

Bet tie senieji, su kuriais kartu augome, kurie vėliau tapo krašto išdavikais ir pasirašė po draugų ir brolių mirties dekretais — su jais negali būti jokios draugystės.

Aplinkybės rodo, kad Ed. Šulaitis daug geriau valdo plunksną už mus, senius, ir malonu, kad dar atsiranda tokių pasišventėlių neapmokamam darbui. Mums, seniems, dar teko pradėti mokytis "graždankos" raidynu, o Ed. Šulaičiui — jau naujosios galdynės abėcėle. Bet sugebėti pasekti laiko kroniką yra vienas reikalas, o pereiti caro, NKVD ir Gestapo kalėjimus — jau visai kitas klausimas. Darosi visai nejauku, kai koks jaunikaitis pradeda mokytis savo protėvius "istorijos, kuri jam yra pažįstama iš jo vaizduotės.

Labai daug yra norinčių pamokyti, kaip tvarkyti laikraštį, bet labai mažai prisidedančių konkrečiu darbu. Gal sunkiausios pareigos šiais laikais yra laikraš-

čių redaktorių.

Paskutiniaisiais metais ne tik man, bet daug kam teko sutikti vieną kitą lietuvių inteligentą svečią iš Lietuvos. Tai vis jaunos kartos žmonės. Kaip jie stebėjosi, išgirdę mus Lietuvos himną giedant ar pamatę viešoje vietoje mūsų senų spalvų trispalvę. Kad ir nedrąsiai, bet jie duodavo suprasti: "kovokite prieš ruskius, tai ir mums bus lengviau". Tad nenuostabu, kad mes vis pageidaujame griežtesnio pasisakymo mūsų spaudoje prieš Lietuvos okupantą.

Dažnokai tenka pastebėti angliškoje spaudoje kritiškų pasisakymų apie raud. Rusijos ekonomines sąlygas bei jaunosios kartos, o ypač mokslininkų nepasitenkinimą komunistiniu režimu. "TŽ" Nr. 51 buvo toks vertimas "Privilegijos sovietinėje sistemoje". Tokie ir panašūs gabiškai labai patinka okupuotos Lietuvos lietuviams, nors ir mažai kas gauna juos pasiskaityti.

A. L.

DĖL KLF

SUVA ŽIAVIMO

Gruodžio 5 d. buvo Kanados Lietuvių fondo narių suvažiavimas. Ilgiausiai apsisotą ir karščiausiai vėl ginčytasi, kaip ir kitais metais, dėl bendradarbiavimo su Bendruomene.

Vis dar tebėra neišaiškintas ir suprstas tas naturalus, bet pats pagrindinis organizacinis dėsnis, kad kiekviena organizacija yra juridinis asmuo, kuris tik pats gali tvarkyti savo vidaus reikalus. Todėl jokios organizacijos vykdomuose organuose negali būti kitų organizacijų atstovai arba netos pačios organizacijos nariai jose atstovauti kitoms organizacijoms. Dabartinė bendradarbiavimo formulė yra negyvenimiška ir todėl ji nėra ir negali būti įgyvendinta.

Ir tik todėl kai kurių narių nuoširdus kompromiso ieškojimas šiuo atveju negalėjo pagelbėti. Čia tik dar kartą pasitvirtino tas kietas gyvenimo reikalavimas, kad Bendruomenė

pasidarytų visų organizacijų organizacija-sąjunga, kurioje ne tik galėtų, bet ir vyktų taip reikalingas ir labai pasigendamas bendravimas ir bendradarbiavimas visoje išeivijos veikloje. Bendruomenė tapdama visų organizacijų organizacija pasidarytų jungtimi visų lietuvių su jų tautinėmis aspiracijomis, fondais ir visa tautine veikla.

J. Karpis

ATVIRAS

LAIŠKAS

Gerb. Ed. Šulaiti,

Buvo gana įdomu ir, sakyčiau, gana keista susipažinti su Jūsų siūlomomis mokslinėmis paslaugomis. Kas tai liečia Lietuvą, man viskas labai įdomu, nes neperseniausiai aš ją palikau ir įsikūriau čia. Praleidusi Lietuvoj didelę savo gyvenimo dalį, aš puikiai pažįstu jos visas gyvenimo puses.

Kai pradėjau susipažinti su laisvojo pasaulio spauda, nesutikau su nuomonėmis tų, kurie pasisako prieš susitikimus su tautiečiais, nežiūrint kokiais tikslais jie čia lankytųsi. Ypač kai daugelis nesupranta tų tautiečių krašte, kurie eina atsakingas pareigas.

Man teko susipažinti su keliais Jūsų straipsniais, liečiančiais Lietuvą, kurie man patiko, deja, šis paskutinis tiesiog skatina atsisaukti, kadangi man neatrodo, kad Jūs gerai suprantate visą tą reikalą.

Gerb. Šulaiti, ar Jūs kartais nepagalvojate, ką jie už pažadėtą "nemokamą" mokslą taip nekaltai ir nužemintai prašo — tik "pagerbimo Lietuvos TSR papročių ir įstatymų".

Kagi, važiuokite, nemokamai studijuokite, na, o po to pagerbkite jų įstatymus: du kart per metus, t. y., gegužės ir lapkričio mėnesiais slinkite užpakaly išvarytos minios į gatves (tarp kitko, čia ne taip kaip dainų šventėje — kvepia paraku) ir į Sniečkaus išstatytą kumštį šaukit "Tegyvuoją šaunioji, šlovingoji komunistų partija".

Aš Jums galiu užtikrinti, kad Lietuvos studentija, savaitę prieš stipendijos gavimą pardavinė-

IR GERAI, IR BLOGAI... nuomonės, laišškai, atgarsiai

APIE
TEŠLAGALVIUS

Smagu pasidarė, perskaičius NL redaktoriaus atsakymą visokiems "tešlagalviams" gruodžio mėn. 16 d. numeryje. Turiu pasakyti, kad ir pats pavadinimas "tešlagalvis", tur būt, yra naujadaras mūsų spaudoje, jo net ir garsusis Br. Raila savo žodynan nebuvė įtraukęs. Reikia manyti, jog šis naujadaras prigis mūsų spaudoje.

Taip pat ačiū redaktoriui, kad mane apgyne nuo kažkokio naujieniško L. Br., kuris man didelės svarbos buvo suteikęs. Aš tą jo rašiniuką perskaitęs kurį laiką jautausi labai dideliu besąs. Tačiau, kai gerai pergalvojau, įsitikinau, kad tas "komplimentas" ne visai vietoje. Aš gi iš tiesų nesu toks galingas, kad "pasukčiau" laikraščio liniją.

Turiu prisipažinti, jog aš nepasukau nei kokios nors "Vienybės" ar kito laikraščio linijos. Net tokio noro neturėjau. Kas liečia "Vienybę", tai ji spontaniškai "pasisuko", net iš anksto nesusitarus. Kažkaip aš ir apie dešimts kitų laisvo žodžio mylėtojų pagalvojome, jog gana save ir kitus apgaudinėti. Tad pradėjome rašyti nuoširdžiai, ką iš tikrųjų galvojame, o ne fantazijomis maitintis.

Iš tiesų, gyvenant laisvame krašte, mokantis demokratiško krašto mokyklose, susitinkant su kultūringais, plataus akiračio žmonėmis, anksčiau ar vėliau turi prieiti įsitikinimo, kad negalima gyventi užsidarius savame klate ir papūgiškai sekti diktatorinio krašto pavyzdžiais, nors prieš juos teorijoje ir pasipriešinant.

Galvoju, jog su L. Br. ir panašaus plauko kritikai iš esmės neverta diskutuoti. Jų neįtikinsi ir neišaiškinsi. Jie nė nenori būti įtikintais. Tai žmonės, kurie linę

jiems nepatinkamas mintis, laikraščius ar asmenis paversti "komunistiškais" ir taip lengva širdimi nurašyti į nuostolius. Anksčiau tas buvo labai lengva. Dabar jau mažai kas tokiais šmeižtais betiki. Juo daugiau jų šmeižtus reaguosi, juo daugiau jie juos kartos. Geriausia tuos vyrus visiškai ignoruoti.

Ta proga dar vienas kitas žodis mano oponentui S. Šetkui, kuris, atrodo, labai domisi mano rašiniais. Jo pamokslėliai mane jaudina ir... juokina. Tas patriotinis vandenėlis, kurį labai dosniai savo rašiniuose pilsto, gal kai kam ir ašaras iššaukia... Laisvalaikio valandėlę gal ir gera tokius kūrinius pasiskaityti — vietoje humoro.

Neturėtų S. Šetkus rašyti netiesos. Aš savo rašinyje "Golas Lietuvai" visai neraginau "visus lietuvius liautis 'politikuoti', mesti į šalį visokius Vlikus, Altas" ir pan. Jeigu taip suprato gerbiamas mano oponentas, iš tiesų jam reikia pasiūsti tik užuojautą. Ir nieko daugiau.

Edv. Šulaitis

Prierašas: Atrodo, kad tai buvo Henrikas Nagys, kuris pirmą kartą spaudoje panaudojo žodį "tešlagalvis". rem

NEREIKIA

AKINIŲ

Gerb. Redaktoriau,

Aš esu patenkintas, kad NL duodate pasisakyti visų pažiūrų žmonėms. Tai tikras demokratijos idėjų skleidimas. Visų balsai turi būti išklausyti ir paskelbti. Voltairo posakio visi turėtų laikytis. Deja, dar yra visokių žmonių, senų pažiūrų ir visai fanatiškų.

Girdėjau, kad kiti bijo, jog nesuktumėte labai į kairę, į ateizmą.

Mano nuomone, NL žurnalistikoje sustiprėjo, išėjo iš senų tradicijų kiaučio, o patriotinės mintys vedamuose visur ma-

tosi, visi gali išskaityti, nereikia nė akinių užsidėti.

Prieš religiją ir patriotizmą niekas NL dar nerūgojo. Mano nuomone, nėra reikalo baimintis, kad NL virs "Vienybe", "Akiračiais" ar "Tiesa".

J. Kelmas

KURIE APLAMAI
NEMĖGSTA...

Nepriklausomą skaičiau su vis didesniu susidomėjimu, nes, man atrodo, ji su kiekvienu numeriu tapo įdomesne. Ir tai nėra tik kalėdinis komplimentas. Nesistebiu užtat, kad tie, kurie aplamai nemėgsta geros spaudos, vis labiau prieš ją šiaušiasi.

V. T.

DAROSI

VISAI NEJAUKU

Visą laiką buvau ir esu už bendradarbiavimą su jaunąja karta Lietuvoje ir su kiekvienu komunistu, bet — su žmogumi.

Bet tie senieji, su kuriais kartu augome, kurie vėliau tapo krašto išdavikais ir pasirašė po draugų ir brolių mirties dekretais — su jais negali būti jokios draugystės.

Aplinkybės rodo, kad Ed. Šulaitis daug geriau valdo plunksną už mus, senius, ir malonu, kad dar atsiranda tokių pasišventėlių neapmokamam darbui. Mums, seniems, dar teko pradėti mokytis "graždankos" raidynu, o Ed. Šulaičiui — jau naujosios galdynės abėcėle. Bet sugebėti pasekti laiko kroniką yra vienas reikalas, o pereiti caro, NKVD ir Gestapo kalėjimus — jau visai kitas klausimas. Darosi visai nejauku, kai koks jaunikaitis pradeda mokytis savo protėvius "istorijos, kuri jam yra pažįstama iš jo vaizduotės.

Labai daug yra norinčių pamokyti, kaip tvarkyti laikraštį, bet labai mažai prisidedančių konkrečiu darbu. Gal sunkiausios pareigos šiais laikais yra laikraš-

čių redaktorių.

Paskutiniaisiais metais ne tik man, bet daug kam teko sutikti vieną kitą lietuvių inteligentą svečią iš Lietuvos. Tai vis jaunos kartos žmonės. Kaip jie stebėjosi, išgirdę mus Lietuvos himną giedant ar pamatę viešoje vietoje mūsų senų spalvų trispalvę. Kad ir nedrąsiai, bet jie duodavo suprasti: "kovokite prieš ruskius, tai ir mums bus lengviau". Tad nenuostabu, kad mes vis pageidaujame griežtesnio pasisakymo mūsų spaudoje prieš Lietuvos okupantą.

Dažnokai tenka pastebėti angliškoje spaudoje kritiškų pasisakymų apie raud. Rusijos ekonomines sąlygas bei jaunosios kartos, o ypač mokslininkų nepasitenkinimą komunistiniu režimu. "TŽ" Nr. 51 buvo toks vertimas "Privilegijos sovietinėje sistemoje". Tokie ir panašūs gabiškai labai patinka okupuotos Lietuvos lietuviams, nors ir mažai kas gauna juos pasiskaityti.

A. L.

DĖL KLF

SUVA ŽIAVIMO

Gruodžio 5 d. buvo Kanados Lietuvių fondo narių suvažiavimas. Ilgiausiai apsisotą ir karščiausiai vėl ginčytasi, kaip ir kitais metais, dėl bendradarbiavimo su Bendruomene.

Vis dar tebėra neišaiškintas ir suprantas tas naturalus, bet pats pagrindinis organizacinis dėsnis, kad kiekviena organizacija yra juridinis asmuo, kuris tik pats gali tvarkyti savo vidaus reikalus. Todėl jokios organizacijos vykdomuose organuose negali būti kitų organizacijų atstovai arba netos pačios organizacijos nariai jose atstovauti kitoms organizacijoms. Dabartinė bendradarbiavimo formulė yra negyvenimiška ir todėl ji nėra ir negali būti įgyvendinta.

Ir tik todėl kai kurių narių nuoširdus kompromiso ieškojimas šiuo atveju negalėjo pagelbėti. Čia tik dar kartą pasitvirtino tas kietas gyvenimo reikalavimas, kad Bendruomenė

pasidarytų visų organizacijų organizacija-sąjunga, kurioje ne tik galėtų, bet ir vykėtų taip reikalingas ir labai pasigendamas bendravimas ir bendradarbiavimas visoje išeivijos veikloje. Bendruomenė tapdama visų organizacijų organizacija pasidarytų jungtimi visų lietuvių su jų tautinėmis aspiracijomis, fondais ir visa tautine veikla.

J. Karpis

ATVIRAS

LAIŠKAS

Gerb. Ed. Šulaiti,

Buvo gana įdomu ir, sakyčiau, gana keista susipažinti su Jūsų siūlomomis mokslinėmis paslaugomis. Kas tai liečia Lietuvą, man viskas labai įdomu, nes neperseniausiai aš ją palikau ir įsikūriau čia. Praleidusi Lietuvoj didelę savo gyvenimo dalį, aš puikiai pažįstu jos visas gyvenimo puses.

Kai pradėjau susipažinti su laisvojo pasaulio spauda, nesutikau su nuomonėmis tų, kurie pasisako prieš susitikimus su tautiečiais, nežiūrint kokiais tikslais jie čia lankytųsi. Ypač kai daugelis nesupranta tų tautiečių krašte, kurie eina atsakingas pareigas.

Man teko susipažinti su keliais Jūsų straipsniais, liečiančiais Lietuvą, kurie man patiko, deja, šis paskutinis tiesiog skatina atsisaukti, kadangi man neatrodo, kad Jūs gerai suprantate visą tą reikalą.

Gerb. Šulaiti, ar Jūs kartais nepagalvojate, ką jie už pažadėtą "nemokamą" mokslą taip nekaltai ir nužemintai prašo — tik "pagerbimo Lietuvos TSR papročių ir įstatymų".

Kagi, važiuokite, nemokamai studijuokite, na, o po to pagerbkite jų įstatymus: du kart per metus, t. y., gegužės ir lapkričio mėnesiais slinkite užpakaly išvarytos minios į gatves (tarp kitko, čia ne taip kaip dainų šventėje — kvepia paraku) ir į Sniečkaus išstatytą kumštį šaukit "Tegyvuoją šaunioji, šlovingoji komunistų partija".

Aš Jums galiu užtikrinti, kad Lietuvos studentija, savaitę prieš stipendijos gavimą pardavinė-

dama užsilikusias pieno bonkas, idant užsimokėtų troleibusų bilietėlius, šimtu procentu sutiks atsidurti Jūsų sąlygose, būtent, mokėti tokius pinigų už mokslą, bet savo dvasinius polėkius laisvai puoselėti, nevaržant jokiems įstatytams, nurodymams ir paragrafams.

Tarp kitko, jeigu netikit, kad studentai turi daug reikalų su pieno bonkomis, paprašykite prof. Kubiliaus, kad jis Jums iš universiteto bibliotekos išimtu ir duotu paskaityti V. Rimkevičiaus knygą "Studentai", kurią pats Sniečkus įsakė konfiskuoti, vos tik jai pasirodžius knygyuose.

Be to, jeigu į Vilnių važiuos tokie, kurie nepaisys Altos, Vliko ar kitų, tai jie nelabai bus reikalingi nė prof. Kubiliui su tokia "disciplina", ka-

dangi jie jų visai nesu-prastų.

Tarp kitko, vienas kitas žodis apie Jūsų užkabintą Vliką ir kt. Jeigu šios organizacijos, kaip Jūs sakote, nepurtintų kitų ir netriukšmautų, tai mūsų Brazinskai seniai jau S. Kudirkos keliu būtų "pakėlę sparnus", bet ne į Vilnių, o į plačiąją tėvynę, papildyti mūsų tėvų, brolių ir nekaltų kudikių kapų...

Sekantį kartą, kai susitiksite prof. Kubilių, paklauskite jo, kiek jis yra užstojęs Vilniaus studentų nuo pašalinimo vien už tai, kad jie nori gerbti ne "TSR" bet Lietuvos papročius, kaip tai yra daręs gyvas būdamas nepamirštas studentijos numylėtinis, Dailės instituto profesorius skulptorius Juozas Mikėnas...

Skaitytoja

šių metų specialaus susirinkimo darbotvarkę įstatams keisti.

Fondo metinio pelno paskirstymo projektui paruošti kasmet sudaroma komisija iš trijų Bendruomenės ir trijų Fondo paskirtų narių. Esą, pernai komisijos paruoštas projektas Fondo tarybos buvęs "apverstas aukštyn kojomis". Bendruomenė norėtų, kad Fondo taryba komisijos paruoštą projektą tvirtintų tik ji patikrinusi iš formaliosios pusės: ar jis neprieštarauja Fondo įstatams arba Kanados įstatymams. Esą, taip daroma Amerikos Lietuvių fonde.

Tačiau mūsų Fondo taryba nori pati vaidinti Kalėdų senį ir apie tokį savo teisių susiaurinimą nenori nė girdėti. Taigi ir vėl ginčai, kuri organizacija geriau žino, kuriuos lietuviybės išlaikymo užsimojimus remti: ar ta, kuri tą darbą vykdo, ar ta, kuri valdo pinigus?

Eilę tų ginčytinų punktų buvo siūloma išspręsti balsavimo keliu, bet susirinkimo pirmininkui Kšivičkui taip patiko gyvos diskusijos, kad jis jokių balsavimų neleido iki ginčiniškai visiškai nustojo kvapo.

Visiems išsisėmus, išsigelbėjimas atėjo iš Fondo tarybos nario J. Berzeno lūpų. Jis pasiūlė nutarti, kad visi susirinkime iškelti įstatų pakeitimai būsimos Fondo tarybos būtų apipavidalinti ir patiekti sekančių metų narių susirinkimui. Visiems nuplojus, taip ir

Lietuvių Namai Londone, D. Britanijoje, kur yra "Europos lietuvių" redakcija, Nidos leidykla, lietuviška svetainė su baru ir 40 kambarių, viešbutis.

BENDRUOMENYBĖS

NEIŠBALANSUOTA PARTNERYSTĖ

Ar kas girdėjo, kad kurios nors Kanados bendrovės susirinkime "by proxy" (su įgaliojimais) iš galimų 600 balsų dalyvautų 500? Tokių rezultatų buvo pasiekta Kanados Lietuvių fondo praeitame suvažiavime. Net ir veiklumu nepasižyminti Montrealio lietuvių kolonija, man vykstant į suvažiavimą, prisiuntė 30 įgaliojimų iš galimų 45.

Kai yra susidomėjimas, yra tam ir priežastis. Šiuo atveju ta priežastimi, atrodo, yra vis dar neišbalansuota Fondo ir Bendruomenės partnerystė. O, rodos, nieko natūralesnio negalėtų būti, kaip glaudus tų dviejų organizacijų bendradarbiavimas. Bendruomenė vykdo lituanistinio švietimo, auklėjimo ir lietuviškos kultūros ugdymo darbus, o Fondas tas pastangas turėtų remti lėšomis.

Praeitame Fondo susirinkime po valdomųjų organų pranešimų diskusijos užtruko daugiau dviejų valandų. Mažai tebuvo svarstyta, kaip padidinti Fondo kapitalą, kaip iš jau turimo kapitalo padaryti didesnę pel-

ną, o buvo sugaišta daug laiko su įstatais ir taisyklėmis, reguliuojančiomis Fondo ir Bendruomenės santykius.

Fondas panoro ir pravedė Fondo tarybos narių skaičiaus padidinimą iš 12 į 16. Bendruomenė tame žiūrėjo savo įtakos silpninimą, kadangi iki šio iš 12 narių keturis skirdavo Krašto valdyba, taigi trečdalį. Dabar, skiriant 4 iš 16, bebus tik ketvirtadalis.

Bendruomenė pageidauja, kad jos skiriamais į Fondo tarybą keturiems nariams Fondo įstatuose nebūtų nurodytos jų einamos pareigos Krašto valdyboje. Priežastys: nevisada Fondo taryba ir Krašto valdyba būna tame pačiame mieste ir nevisada tie Fondo įstatuose išvardinti Krašto valdybos pareigūnai nori ir gali būti kartu ir Fondo tarybos nariais. Esą, susitarimas su Fondo taryba šias Krašto valdybos skiriamų narių kvalifikacijas panaikinti buvęs padarytas jau praeitą pavasarį. Tačiau dėl kokių tai priežasčių šis menkas Fondo įstatų pakeitimas nebuvo įrašytas į

buvo užbaigtas tas nedėkingas diskusijų punktas.

Dabartiniai Fondo įstatai yra Kanados advokatų paruošti ir įregistruoti, pagal didžiųjų šio krašto bendrovių kurpalį. Fondo direktorių taryba pagal juos sprendžia viską, o susirinkimas yra tik savotiškas "rubber stamp", atseit, automatiškas pritarėjas. Metinis narių susirinkimas neturi balso Fondo metinio pelno paskirstyme, negali įnešti įstatų pakeitimų, jeigu jie nėra Fondo tarybos pasiūlyti ir t.t.

Šitokioje sistemoje

greitai gali ateiti laikas, kada į metinius Fondo susirinkimus susirinks tik pati Taryba ir save perrinks "by proxy". Taip yra visose šio krašto bendrovėse, tokiame pat kelyje atsidurs ir mūsų Fondas, kai tik neišbalansuota KLB ir KLF partnerystė nusvirs į kurią nors pusę... O tatai visiškai nėra džiuginanti perspektyva.

Pabaigai norėtusi vėl grįžti prie šio rašinio pradžioje pareikštos minties, kad nieko nėra natūralesnio, kaip Fondo ir Bendruomenės glaudus bendradarbiavimas. Fondui reikėtų nustoti baimintis, kad Bendruomenė vis dar turi intencijų Fondą užgrobti ar jį paversti savo satelitu. O ir Bendruomenei reikėtų pozityviai ir nuoširdžiai dalyvauti Fondo veikloje ir Fondo tarybą gerai informuoti apie paramos reikalingus savo vykdomus darbus. Toks bendradarbiavimas sustiprintų tarpusavio pasitikėjimą ir padėtų išrišti daugelį klausimų, dėl kurių šiame susirinkime tiek daug nevaisingai buvo ginčytasi.

Pr. Rudinskas

Chicagos birutiečių vakare šoka V. Karosaitė, S. Velbasi, J. Puodžiūnas ir J. Kolytė.

dama užsilikusias pieno bonkas, idant užsimokėtų troleibusų bilietėlius, šimtu procentu sutiks atsidurti Jūsų sąlygose, būtent, mokėti tokius pinigų už mokslą, bet savo dvasinius polėkius laisvai puoselėti, nevaržant jokiems įstatytams, nurodymams ir paragrafams.

Tarp kitko, jeigu netikit, kad studentai turi daug reikalų su pieno bonkomis, paprašykite prof. Kubiliaus, kad jis Jums iš universiteto bibliotekos išimtu ir duotu paskaityti V. Rimkevičiaus knygą "Studentai", kurią pats Sniečkus įsakė konfiskuoti, vos tik jai pasirodžius knygyuose.

Be to, jeigu į Vilnių važiuos tokie, kurie nepaisys Altos, Vliko ar kitų, tai jie nelabai bus reikalingi nė prof. Kubiliui su tokia "disciplina", ka-

dangi jie jų visai nesu-prastų.

Tarp kitko, vienas kitas žodis apie Jūsų užkabintą Vliką ir kt. Jeigu šios organizacijos, kaip Jūs sakote, nepurtintų kitų ir netriukšmautų, tai mūsų Brazinskai seniai jau S. Kudirkos keliu būtų "pakėlę sparnus", bet ne į Vilnių, o į plačiąją tėvynę, papildyti mūsų tėvų, brolių ir nekaltų kudikių kapų...

Sekantį kartą, kai susitiksite prof. Kubilių, paklauskite jo, kiek jis yra užstojęs Vilniaus studentų nuo pašalinimo vien už tai, kad jie nori gerbti ne "TSR" bet Lietuvos papročius, kaip tai yra daręs gyvas būdamas nepamirštamas studentijos numylėtinis, Dailės instituto profesorius skulptorius Juozas Mikėnas...

Skaitytoja

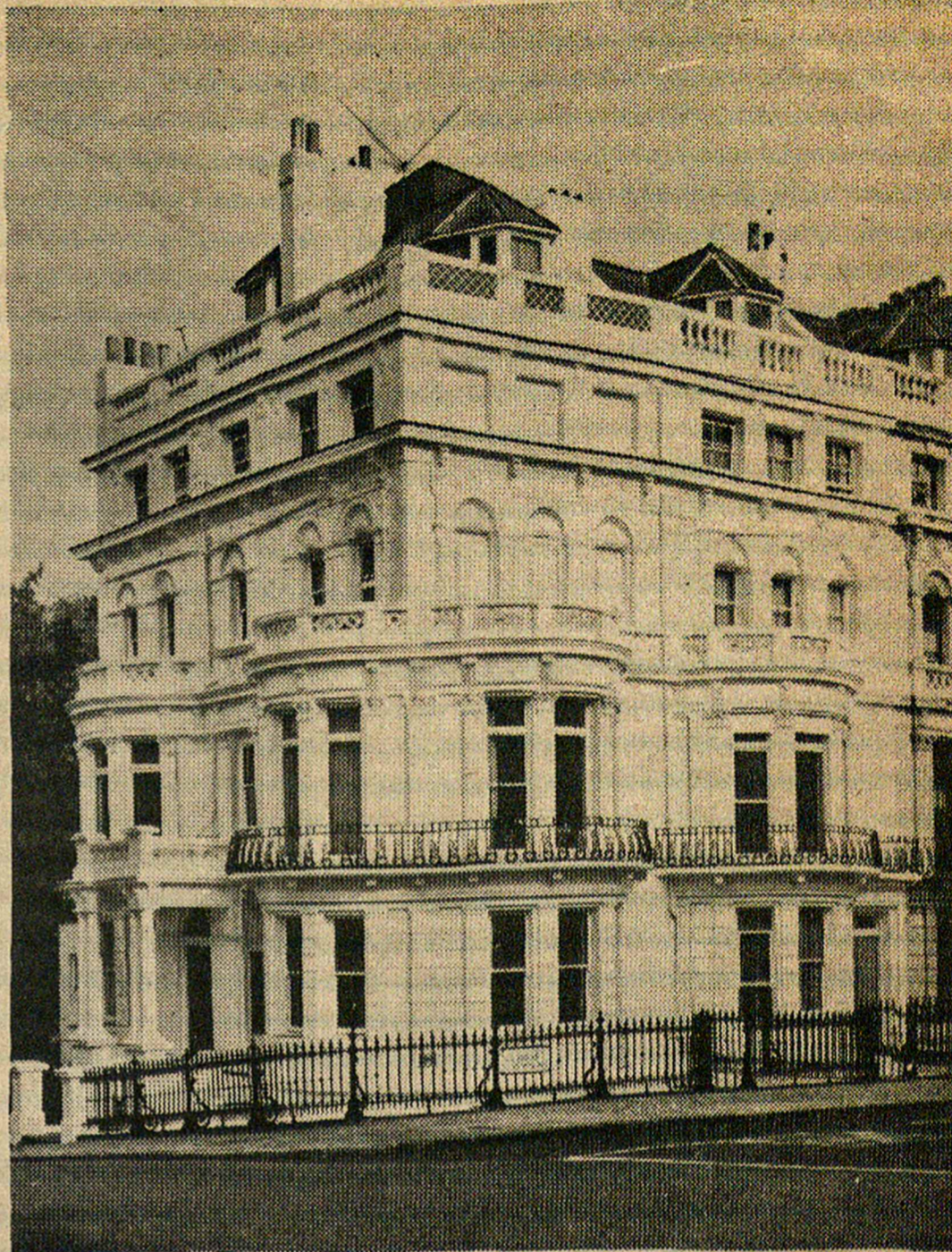
šių metų specialaus susirinkimo darbotvarkę įstatams keisti.

Fondo metinio pelno paskirstymo projektui paruošti kasmet sudaroma komisija iš trijų Bendruomenės ir trijų Fondo paskirtų narių. Esą, pernai komisijos paruoštas projektas Fondo tarybos buvęs "apverstas aukštyn kojomis". Bendruomenė norėtų, kad Fondo taryba komisijos paruoštą projektą tvirtintų tik ji patikrinusi iš formaliosios pusės: ar jis neprieštarauja Fondo įstatams arba Kanados įstatymams. Esą, taip daroma Amerikos Lietuvių fonde.

Tačiau mūsų Fondo taryba nori pati vaidinti Kalėdų senį ir apie tokį savo teisių susiaurinimą nenori nė girdėti. Taigi ir vėl ginčai, kuri organizacija geriau žino, kuriuos lietuviybės išlaikymo užsimojimus remti: ar ta, kuri tą darbą vykdo, ar ta, kuri valdo pinigus?

Eilę tų ginčytinų punktų buvo siūloma išspręsti balsavimo keliu, bet susirinkimo pirmininkui Kšvičkui taip patiko gyvos diskusijos, kad jis jokių balsavimų neleido iki ginčiniškai visiškai nustojo kvapo.

Visiems išsisėmus, išsigelbėjimas atėjo iš Fondo tarybos nario J. Berzeno lūpų. Jis pasiūlė nutarti, kad visi susirinkime iškelti įstatų pakeitimai būsimos Fondo tarybos būtų apipavidalinti ir patiekti sekančių metų narių susirinkimui. Visiems nuplojus, taip ir

Lietuvių Namai Londone, D. Britanijoje, kur yra "Europos lietuvių" redakcija, Nidos leidykla, lietuviška svetainė su baru ir 40 kambarių, viešbutis.

BENDRUOMENYBĖS

NEIŠBALANSUOTA PARTNERYSTĖ

Ar kas girdėjo, kad kurios nors Kanados bendrovės susirinkime "by proxy" (su įgaliojimai) iš galimų 600 balsų dalyvautų 500? Tokių rezultatų buvo pasiekta Kanados Lietuvių fondo praeitame suvažiavime. Net ir veiklumu nepasižyminti Montrealio lietuvių kolonija, man vykstant į suvažiavimą, prisiuntė 30 įgaliojimų iš galimų 45.

Kai yra susidomėjimas, yra tam ir priežastis. Šiuo atveju ta priežastimi, atrodo, yra vis dar neišbalansuota Fondo ir Bendruomenės partnerystė. O, rodos, nieko natūralesnio negalėtų būti, kaip glaudus tų dviejų organizacijų bendradarbiavimas. Bendruomenė vykdo lituanistinio švietimo, auklėjimo ir lietuviškos kultūros ugdymo darbus, o Fondas tas pastangas turėtų remti lėšomis.

Praeitame Fondo susirinkime po valdomųjų organų pranešimų diskusijos užtruko daugiau dviejų valandų. Mažai tebuvo svarstyta, kaip padidinti Fondo kapitalą, kaip iš jau turimo kapitalo padaryti didesnę pel-

ną, o buvo sugaišta daug laiko su įstatais ir taisyklėmis, reguliuojančiomis Fondo ir Bendruomenės santykius.

Fondas panoro ir pravedė Fondo tarybos narių skaičiaus padidinimą iš 12 į 16. Bendruomenė tame žiūrėjo savo įtakos silpninimą, kadangi iki šio iš 12 narių keturis skirdavo Krašto valdyba, taigi trečdalį. Dabar, skiriant 4 iš 16, bebus tik ketvirtadalis.

Bendruomenė pageidauja, kad jos skiriamais į Fondo tarybą keturiems nariams Fondo įstatuose nebūtų nurodytos jų einamos pareigos Krašto valdyboje. Priežastys: nevisada Fondo taryba ir Krašto valdyba būna tame pačiame mieste ir nevisada tie Fondo įstatuose išvardinti Krašto valdybos pareigūnai nori ir gali būti kartu ir Fondo tarybos nariais. Esą, susitarimas su Fondo taryba šias Krašto valdybos skiriamų narių kvalifikacijas panaikinti buvęs padarytas jau praeitą pavasarį. Tačiau dėl kokių tai priežasčių šis menkas Fondo įstatų pakeitimas nebuvo įrašytas į

buvo užbaigtas tas nedėkingas diskusijų punktas.

Dabartiniai Fondo įstatatai yra Kanados advokatų paruošti ir įregistruoti, pagal didžiųjų šio krašto bendrovių kurpalį. Fondo direktorių taryba pagal juos sprendžia viską, o susirinkimas yra tik savotiškas "rubber stamp", atseit, automatiškas pritarėjas. Metinis narių susirinkimas neturi balso Fondo metinio pelno paskirstyme, negali įnešti įstatų pakeitimų, jeigu jie nėra Fondo tarybos pasiūlyti ir t.t.

Šitokioje sistemoje

greitai gali ateiti laikas, kada į metinius Fondo susirinkimus susirinks tik pati Taryba ir save perrinks "by proxy". Taip yra visose šio krašto bendrovėse, tokiame pat kelyje atsidurs ir mūsų Fondas, kai tik neišbalansuota KLB ir KLF partnerystė nusvirs į kurią nors pusę... O tatai visiškai nėra džiuginanti perspektyva.

Pabaigai norėtusi vėl grįžti prie šio rašinio pradžioje pareikštos minties, kad nieko nėra natūralesnio, kaip Fondo ir Bendruomenės glaudus bendradarbiavimas. Fondui reikėtų nustoti baimintis, kad Bendruomenė vis dar turi intencijų Fondą užgrobti ar jį paversti savo satelitu. O ir Bendruomenei reikėtų pozityviai ir nuoširdžiai dalyvauti Fondo veikloje ir Fondo tarybą gerai informuoti apie paramos reikalingus savo vykdomus darbus. Toks bendradarbiavimas sustiprintų tarpusavio pasitikėjimą ir padėtų išrišti daugelį klausimų, dėl kurių šiame susirinkime tiek daug nevaisingai buvo ginčytasi.

Pr. Rudinskas

Chicagos birutiečių vakare šoka V. Karosaitė, S. Velbasi, J. Puodžiūnas ir J. Kolytė.

NEMUNAS TEKA PER ATLANTĄ

Vis rečiau bepasirodo lietuviška knyga, ir jos kelias per spaustuvę į skaitytoją vis sunkėja. O ir jos plitimas kasmet siaurėja. O lietuvių beletristikai pasukus į romaną, novelių knyga pasidarė jau visai retas svečias. Todėl ir labiau laukta.

Svečias užklydėlis

Klekvienu nauja knyga, nors ir laukta ir priimta su meile, ateina kaip svečias užklydėlis, pirmą kartą sutiktas žmogus. Tokį svečią priėmę, smalsiai jį apžiūrinėjame, apklausinėjame, stengdamiesi patirti, kas jis toks, kuo jis gyvena, ką galvoja. O jam išvykus, tarpusavyje jį aptariam – kokį išpūdį jis mums paliko.

Dažnai džiaugiamės, kad jis buvo užėjęs, kad savo asmenybe praturtino mūsų patirtį, o kartais nusivylę sakome, jog nebuvo ko čia dėl jo šokinėti. Tačiau dėl to nusivylimo neretai patys kalti esame. Nepažvelgėm jį iš tikrosios pusės, ne to jį klausėme ar neatidžiai jo kalbos klausėmės, dėl to jo ir nesupratome.

Tas pats ir su knyga. Jei skubėdami jos puslapius versime, ieškosime to, ko joje nėra, yra pavojus, kad galime ją nusivilti. To atidumo juo labiau reikėtų šiai V. Alanto knygai, nes tai yra išskirtinė novelių knyga.

"Nemunus teka per Atlantą" yra penktoji Vytauto Alanto novelių knyga. Su periodikoje spausdintomis ir rinkinius nepatekusiomis novelėmis, susidarytų koks šimtas ar net daugiau novelių. Ir jos savo tematikos įvairumu duoda gana platų lietuvių būdo ir jo gyvenimo vaizdą.

Nerasime gyvenimo reiškinių, kurio Alantas nebūtų pastebėjęs, neprisiminsim skaudulio, kurio jis nebūtų palietęs. Čia rimtai, ten linksmai, o dažnai su švelnia ironija. Jei novelei apamai ir nebūtina svarbi idėja, tai Alanto kūrybai ji atrodo būtina. Kaip pas kiekvieną gerą pasakotoją, mes rasime jo novelėse įvairiausių linksmų, kartais neįtikėtinų, net mistinių įvykių, bet ir juose dažnai pastebėsime gilesnę prasmę. Ir nereikia nė sakyti, kad tas reiškinys tik pakelia jo novelės vertę.

Dėmesys miestui

Savo laiką pas mus buvo madoje lietuviško kaimo idealizavimas ir pasišaipymas iš lie-

tuviško miestiečio. Šis reiškinys gerokai pakenkė mūsų novelės tematiniam išsivystimui. Kone kiekvienas novelistas tik kaime stiprybės sėmėsi, o mieste rado tik išsigimimą. Todėl mūsų novelė buvo tematiškai siaura ir neįvairi. Apie miesto žmogų apamai mažai kas terašė. O Alantas su savo pirmąją knyga "Artisto širdis", pasirodžiusia 1931 m., prabilo apie miesto žmogų. Ir tai buvo sveikas reiškinys, gal net mūsų novelės posūkis į objektyvų lietuviškos buities stebėjimą. Nukreipęs savo kūrybinį dėmesį į miestą, Alantas buvo tam tikra prasme novatorius.

Suprantama, ne visos jo novelės lygios savo verte. Ir mes kiekvienas pagal savo būdą, skonį ar net momento nuotaiką, surasim tokį ar kitokį priekaištą. Tačiau tai vis neesminę dalykai. Negalėsime apkalinti silpna konstrukcija ar blankiu pasakojimu – dviem būtiniais ir gal net vieninteliais reikalavimais. Konstrukcija ir pasakojimas yra Alanto novelių stiprybė.

Jonovelės konstrukcija nėra per daug įvairi, bet ji pavyzdin- gai noveliška. Viena idėja tiesia linija per veiksmą, per dialogą, be jokių ekskursų veda prie įdomios ir staigios atomazgos.

Patrauklus pasakojimas

Nepasiduodamas madingai pagundai rašyti apie psichopatus, iškrypėlius arba kapstytiš po mėšlyną moderniu žargonu, Alantas kalba apie normalius žmones kasdienine kalba. Jo dialogas jau taip apvaldytas, kad vien iš jo paaiškėja žmogaus būdas ir jo vidinis pasaulis. Svarbiausia, kad mes neabejojame charakterio psichologine tiesa.

Visa tai sudaro patrauklų, įdomų pasakojimą. Ir todėl reikia pabrėžti, kad Vytautas Alantas yra didelių gabumų pasakotojas. Ir tai yra didžiausias komplimentas, kokį tik galėtum novelistui pasakyti.

Toks pats jis yra ir šioje knygoje – "Nemunus teka per Atlantą".

Knygoj išspausdintos penkios novelės. Visos gerokai ilgos. Dėl to jos laiko ir įvykių apimtim yra išplėstos. Tačiau kompoziciškai ir stilistiškai jos išlieka novelių ribose. Jų ilgiui įtakos, greičiausiai, turėjo "Dirvos" novelės konkursai,

nes konkursų sąlyga buvo – nemažesnė, kaip 50 puslapių apimties. Dvi šios knygos novelės yra laimėjusios to konkurso pirmąsias premijas.

Suprantama, tokia konkurso sąlyga pastato rašytoją į sunkią padėtį. Ištesiant novelę yra pavojus nuskiesti, nusiplepėti. Tačiau Vytautas Alantas tą problemą gana vykusiai išsprendė. Praplėtes įvykius ir laiką, įvedęs pasakojamo elemento, išvengė nuobodulio ir tuščiažodžiavimo.

Romantinė tematika

Šias penkias noveles reikėtų sugrupuoti į tris dalis. Pirmoji "Viskas galėjo ir kitaip atsitikti" ir ketvirtoji "Renesansas Žemaitijoje rikiuojasi į vieną grupę. Abidvi novelės savo romantine tematika, stiliumi ir iš dalies nuotaika sudaro lyg ir vienalytę knygos dalį. Ir konstruktyviai abidvi yra giminingos – abiejų variklis yra pasakojamasis elementas.

Amerikos bare rašytojas sutinka išigėrusį buvusį agronomą Jurgį Adomonį keiksnojantį moteris ir meilę. Kad įrodytų savo teoriją apie meilę tiesą, Adomonis įteikia rašytojui rankraštį, kuriame aprašo savo meilės su Aušra Gabriūnienės istoriją.

Karo metu Vilniuje Adomonis susipažįsta ir susimylti su gražule ponia Aušra. Jos vyras rytų fronte, o ji Vilniuje, vyro draugo Rakučio globojama, leidžia smagias dienas. Atrodo, už kapitono Gabriūno ji ištekėjo, jone mylėdama, vien dėl to, kad "kapitonienė" taptų. O Adomonį ji pasirenka meilužiu dėl to, kad jis gražesnis ir inteligentiškesnis, negu jai besiperšąs vyro draugas Rakutis.

Rakučio sukurstytas, Aušros vyras įmeta bombą į Adomonio butą ir jį gerokai sužeidžia. Aušra lanko Adomonį ligoninėje ir prisiekinėja jam amžiną meilę. O, vyrui fronte žuvus, prižada už jo ištekėti. Bet, kai ateina laikas iš Lietuvos pasitraukti, ir ji sužino, kad Adomonis pinigų neturi, ji išvažiuoja su nekenčiamu, bet turtingu Rakučiu. Vokietijoje už jo išteka. O Rakučiui Amerikoje fabrike netekus rankos, Aušra jį pameta ir su savo vaikais atvažiuoja pas Adomonį.

Adomonio užrašai ir rašytojo stebėjimas sudaro glaudų pasakojimą. Dialogo čia nedaug. Jis įsiterpia tik kaip variklis, pasukindamas veiksmą ar jį su-

Vytautas Alantas

dramatindamas.

Šios novelės tema nėra nei svarbi, nei nauja. Aple savanau- dę, materialistę, vyrų jausmus išnaudojančią moterį ir išimylėjusį kvailį yra rašęs ne vienas rašytojas. Tokios temos ėmusis, rašytoją laukia dideli pavojai. Didžiausi jų yra atpa- žinimas banalybės ir nuobodu- lys. Kad Alanto novelės tema atrodo nauja, kad ją skaitome su smalsia įtampa, įrodo, ko- kio reto ir didelio talento pasa- kotojo ji yra parašyta.

Antroje šios grupės novelėje "Renesansas Žemaitijoje", taip pat vyrauja pasakojimas. Dia- logo nedaug. Jis panaudojamas tik kaip būtina priemonė veik- mo glaudumui ar charakterių paryškinimui. Ir čia yra meilės istorija. Tik jau ne nelaimin- gos, o primirštos meilės isto- rija.

Literatūros profesorius poe- tas Gintas Vaišnoras, grįžęs iš kėlionės po Europą, ruošiasi susižadėti su našle Siga. Drau- gui priminus, kad jo mylėtos merginos vyras mirė, o dukterė Gintė Bacvinskytė įstojo į uni- versitetą ir ateis jo paskaltų klausyti, Vaišnoras savo vaiz- duotėj atkuria buvusios meilės istoriją.

Jaunystėje, dar studentu bū- damas, Vaišnoras gauna mo- kytojo vietą vienoje Žemaitijos gimnazijoje. Ten jis išimylti savo abiturientę Vandą Astekaitę. Vandai peršasi ir gim- nazijos direktorius Bacvins- kis. Bet ji pasirenka jauną poe- tą Vaišnorą. Tačiau, kai ateina sprendimo valanda, Astekaitė užgniaužia savo meilę Vaišno- rai ir jį palieka. Pabėgdama su juo, ji sugriautų poeto atei- tį jį nuskurdindama, sutrukdydama jo išsimokslinimą ir talento iš- sivistimą.

Tų idealistinių Vandos moty-

(keliamas 8 psl.)

NEMUNAS TEKA PER ATLANTĄ

Vis rečiau bepasirodo lietuviška knyga, ir jos kelias per spaustuvę į skaitytoją vis sunkėja. O ir jos plitimas kasmet siaurėja. O lietuvių beletristikai pasukus į romaną, novelių knyga pasidarė jau visai retas svečias. Todėl ir labiau laukta.

Svečias užklydėlis

Klekvienu nauja knyga, nors ir laukta ir priimta su meile, ateina kaip svečias užklydėlis, pirmą kartą sutiktas žmogus. Tokį svečią priėmę, smalsiai jį apžiūrinėjame, apklausinėjame, stengdamiesi patirti, kas jis toks, kuo jis gyvena, ką galvoja. O jam išvykus, tarpusavyje jį aptariam – kokį išpūdį jis mums paliko.

Dažnai džiaugiamės, kad jis buvo užėjęs, kad savo asmenybe praturtino mūsų patirtį, o kartais nusivylę sakome, jog nebuvo ko čia dėl jo šokinėti. Tačiau dėl to nusivylimo neretai patys kalti esame. Nepažvelgęmi jį iš tikrosios pusės, ne to jį klausėme ar neatidžiai jo kalbos klausėmės, dėl to jo ir nesupratome.

Tas pats ir su knyga. Jei skubėdami jos puslapius versime, ieškosime to, ko joje nėra, yra pavojus, kad galime ją nusivilti. To atidumo juo labiau reikėtų šiai V. Alanto knygai, nes tai yra išskirtinė novelių knyga.

"Nemunas teka per Atlantą" yra penktoji Vytauto Alanto novelių knyga. Su periodikoje spausdintomis ir rinkinius nepatekusiomis novelėmis, susidarytų koks šimtas ar net daugiau novelių. Ir jos savo tematikos įvairumu duoda gana platų lietuvio būdo ir jo gyvenimo vaizdą.

Nerasime gyvenimo reiškinių, kurio Alantas nebūtų pastebėjęs, neprisiminsim skaudulio, kurio jis nebūtų palietęs. Čia rimtai, ten linksmai, o dažnai su švelnia ironija. Jei novelei aplamai ir nebūtina svarbi idėja, tai Alanto kūrybai ji atrodo būtina. Kaip pas kiekvieną gerą pasakotoją, mes rasime jo novelėse įvairiausių linksmų, kartais neįtikėtinų, net mistinių įvykių, bet ir juose dažnai pastebėsime gilesnę prasmę. Ir nereikia nė sakyti, kad tas reiškinys tik pakelia jo novelės vertę.

Dėmesys miestui

Savo laikų pas mus buvo madoje lietuviško kaimo idealizavimas ir pasišaipymas iš lie-

tuviško miestiečio. Šis reiškinys gerokai pakenkė mūsų novelės tematiniam išsivystimui. Kone kiekvienas novelistas tik kaime stiprybės sėmėsi, o mieste rado tik išsigimimą. Todėl mūsų novelė buvo tematiškai siaura ir neįvairi. Apie miesto žmogų aplamai mažai kas terašė. O Alantas su savo pirmąją knyga "Artisto širdis", pasirodžiusia 1931 m., prabilo apie miesto žmogų. Ir tai buvo sveikas reiškinys, gal net mūsų novelės posūkis į objektyvų lietuviškos buities stebėjimą. Nukreipęs savo kūrybinį dėmesį į miestą, Alantas buvo tam tikra prasme novatorius.

Suprantama, ne visos jo novelės lygios savo verte. Ir mes kiekvienas pagal savo būdą, skonį ar net momento nuotaiką, surasim tokį ar kitokį priekaištą. Tačiau tai vis neesminę dalykai. Negalėsime apkalinti silpna konstrukcija ar blankiu pasakojimu – dviem būtiniais ir gal net vieninteliais reikalavimais. Konstrukcija ir pasakojimas yra Alanto novelių stiprybė.

Jonovelės konstrukcija nėra per daug įvairi, bet ji pavyzdin- gai noveliška. Viena idėja tiesia linija per veiksmą, per dialogą, be jokių ekskursų veda prie įdomios ir staigios atomazgos.

Patrauklus pasakojimas

Nepasiduodamas madingai pagundai rašyti apie psichopatus, iškrypėlius arba kapstytiš po mėšlyną moderniu žargonu, Alantas kalba apie normalius žmones kasdienine kalba. Jo dialogas jau taip apvaldytas, kad vien iš jo paaiškėja žmogaus būdas ir jo vidinis pasaulis. Svarbiausia, kad mes neabejojame charakterio psichologine tiesa.

Visa tai sudaro patrauklų, įdomų pasakojimą. Ir todėl reikia pabrėžti, kad Vytautas Alantas yra didelių gabumų pasakotojas. Ir tai yra didžiausias komplimentas, kokį tik galėtum novelistui pasakyti.

Toks pats jis yra ir šioje knygoje – "Nemunas teka per Atlantą".

Knygoj išspausdintos penkios novelės. Visos gerokai ilgos. Dėl to jos laiko ir įvykių apimtim yra išplėstos. Tačiau kompoziciškai ir stilistiškai jos išlieka novelių ribose. Jų ilgiui įtakos, greičiausiai, turėjo "Dirvos" novelės konkursai,

nes konkursų sąlyga buvo – nemažesnė, kaip 50 puslapių apimties. Dvi šios knygos novelės yra laimėjusios to konkurso pirmąsias premijas.

Suprantama, tokia konkurso sąlyga pastato rašytoją į sunkoką padėtį. Ištesiant novelę yra pavojus nuskiesti, nusiplepėti. Tačiau Vytautas Alantas tą problemą gana vykusiai išsprendė. Praplėtes įvykius ir laiką, įvedęs pasakojamo elemento, išvengė nuobodulio ir tuščiažodžiavimo.

Romantinė tematika

Šias penkias noveles reikėtų sugrupuoti į tris dalis. Pirmoji "Viskas galėjo ir kitaip atsitikti" ir ketvirtoji "Renesansas Žemaitijoje rikiuojasi į vieną grupę. Abidvi novelės savo romantine tematika, stiliumi ir iš dalies nuotaika sudaro lyg ir vienalytę knygos dalį. Ir konstruktyviai abidvi yra giminingos – abiejų variklis yra pasakojamasis elementas.

Amerikos bare rašytojas sutinka išigėrusį buvusį agronomą Jurgį Adomonį keiksnojantį moteris ir meilę. Kad įrodytų savo teoriją apie meilę tiesą, Adomonis įteikia rašytojui rankraštį, kuriame aprašo savo meilės su Aušra Gabriūnienės istoriją.

Karo metu Vilniuje Adomonis susipažįsta ir susimylti su gražule ponia Aušra. Jos vyras rytų fronte, o ji Vilniuje, vyro draugo Rakučio globojama, leidžia smagias dienas. Atrodo, už kapitono Gabriūno ji ištekėjo, jone mylėdama, vien dėl to, kad "kapitonienė" taptų. O Adomonį ji pasirenka meilužiu dėl to, kad jis gražesnis ir inteligentiškesnis, negu jai besiperšąs vyro draugas Rakutis.

Rakučio sukurstytas, Aušros vyras įmeta bombą į Adomonio butą ir jį gerokai sužeidžia. Aušra lanko Adomonį ligoninėje ir prisiekinėja jam amžiną meilę. O, vyrui fronte žuvus, prižada už jo ištekėti. Bet, kai ateina laikas iš Lietuvos pasitraukti, ir ji sužino, kad Adomonis pinigų neturi, ji išvažiuoja su nekenčiamu, bet turtingu Rakučiu. Vokietijoje už jo išteka. O Rakučiui Amerikoje fabrike netekus rankos, Aušra jį pameta ir su savo vaikais atvažiuoja pas Adomonį.

Adomonio užrašai ir rašytojo stebėjimas sudaro glaudų pasakojimą. Dialogo čia nedaug. Jis įsiterpia tik kaip variklis, pasukindamas veiksmą ar jį su-

Vytautas Alantas

dramatindamas.

Šios novelės tema nėra nei svarbi, nei nauja. Aple savanau- dę, materialistę, vyrų jausmus išnaudojančią moterį ir išimylėjusį kvailį yra rašęs ne vienas rašytojas. Tokios temos ėmusis, rašytoją laukia dideli pavojai. Didžiausi jų yra atpa- žinimas banalybės ir nuobodu- lys. Kad Alanto novelės tema atrodo nauja, kad ją skaitome su smalsia įtampa, įrodo, ko- kio reto ir didelio talento pasa- kotojo ji yra parašyta.

Antroje šios grupės novelėje "Renesansas Žemaitijoje", taip pat vyrauja pasakojimas. Dia- logo nedaug. Jis panaudojamas tik kaip būtina priemonė veik- mo glaudumui ar charakterių paryškinimui. Ir čia yra meilės istorija. Tik jau ne nelaimin- gos, o primirštos meilės isto- rija.

Literatūros profesorius poe- tas Gintas Vaišnoras, grįžęs iš kelionės po Europą, ruošiasi susižadėti su našle Siga. Drau- gui priminus, kad jo mylėtos merginos vyras mirė, o dukterė Gintė Bacvinskytė įstojo į uni- versitetą ir ateis jo paskaltų klausyti, Vaišnoras savo vaiz- duotėj atkuria buvusios meilės istoriją.

Jaunystėje, dar studentu bū- damas, Vaišnoras gauna mo- kytojo vietą vienoje Žemaitijos gimnazijoje. Ten jis išimylti savo abiturientę Vandą Astekaitę. Vandai peršasi ir gim- nazijos direktorius Bacvins- kis. Bet ji pasirenka jauną poe- tą Vaišnorą. Tačiau, kai ateina sprendimo valanda, Astekaitė užgniaužia savo meilę Vaišno- rai ir jį palieka. Pabėgdama su juo, ji sugriautų poeto atei- tį jį nuskurdindama, sutrukdydama jo išsimokslinimą ir talento iš- sivistimą.

Tų idealistinių Vandos moty-

(keliamą i. 8 psl.)

MONTREAL ENTERPRISES Reg'd.

DRAUDIMO AGENTŪRA

TEL: **727-3120**
NAMU 376-3781

6695 — 35th Avenue, Montreal, 409.

Albertas NORKELIŪNAS, B.A. C.S.C., I.B.

KOMERCINIO, PRIVATAUSTURTO, AUTOMOBILIŲ, ATSAKOMYBES, GYVYBĖS DRAUDIMAS

K

Keating **FORD Sales Limited**

TEL: 769-8831
Namų 366-2548

4475 BANNANTYNE AVE.
VERDUN, QUE.

PINTO MAVERICK
TORINO

Nauji ir naudoti automobiliai garantuoti nuo 1 iki 5 metų

Sales Manager
Leo Gureckas

ĮVAIRŪS SIUNTINIAI IR DOVANOS | — Lietuva, Latvija, Estija, Ukraina ir U. S. S. R. paprastu bei oro paštu.

DOVANOS BE MUITO:
Motociklai, automobiliai, automobiliams motorai, skalbiama mašinos, siuvamosios mašinos, televizijos ir radijo priimtuvai, šaldytuvai ir t.t. Taip pat persiunčiame pinigus, už kuriuos gavejas gali nusipirkti įvairių prekių ir maisto dozerinėje krautuvėje.

Norint pasiųsti automobilį, prašome pirma pasiteirauti, nes automobilių skaičius yra ribotas.

- Be to, siunčiame Jūsų sudarytus ir apdraustus įvairius siuntinius iki 19% svarų gryno svorio.
- Turime pardavimui įvairių medžiagų ir kitų prekių.
- Gyveną ne Toronte, prašomi savo sudarytus siuntinius bei užsakymus siųsti mums paštu ar ekspresu. Apmokėsite gavę mūsų pranešimą.
- Sąžiningai ir greitai patarnaujame.
- Prieš pradėdami ruošti siuntinį prašome rasti laiko ir pasiteirauti kiek ko galima viename siuntinyje siųsti, nes nuo 1969 m. spalio mėn. daiktų ir ypač medžiagų kiekiai yra sumažinti. Be to, jei turima neaiškumų, prašome klausti, telefonuoti bei rašyti — mielai paaiškinsime ir duosime patarimą.
- Mūsų įstaiga labai daug kam pasitarnavo ir pasirodėsi patarnauti ateityje.

**LIETUVIŲ ĮSTAIGA
BALTIC EXPORTING CO.**

480 RONCESVALLES AVE. TORONTO 3, ONT.

Telefonas LE 1-3098

Savininkai A. ir S. KALŪZA

DARBO VALANDOS:

pirmadieniais — penktadieniais nuo 9 val. ryto iki 7 val. vakaro;

šeštadieniais — nuo 9 val. ryto iki 5 val. p. p.

HIGHLAND AUTO BODY

Lafleur Ave. LASALLE Tel. Buss. 366-7281

Savininkai: V. Sušinskas 389-0571 ir J. Zavys 365-3252

Lietuviams nuolaida.

- Atliekami mechaniniai darbai
- Išorės taisymas ir dažymas
- Dunlop padangos ir baterijos

LAURENT DAIGNEAULT
Président

LaSalle
AUTOMOBILE INC.

- DEMON
- DART
- CORONET
- CHARGER
- DODGE
- CHRYSLER
- CAMION DODGE

7635, BOUL. LASALLE
LASALLE, QUÉBEC
TÉL. 366-7818

Tel. 365-3364

- išorės taisymas
  - dažymas
  - ratų derinimas
  - kiti remontai
- Visų firmų automobiliams

De La Verendrye Blvd. ir Hebert kampas

Jetté & Frère Ltée

Plumbing & Heating kontraktorius

- Šildymo ir vandentiekio taisymai ir nauji įrengimai
- Gazinių priemonių pardavimas ir įrengimai
- Apkainavimas nemokamas

140 - 2e AVENUE
LASALLE

366-0330

Tony's Photo Studio - PORTRETAI - VEDYBOS - KRIKŠTYNOS
SUKAKTUVĖS MAŽAMEČIAMS
ĮVAIRIOS PROGOS

1920 FRONTENAC ST. — MONTREAL, P.Q.

TEL. 525-8971.

T. Laurinaitis

NEMUNAS TEKA...
(atkelta iš 7 psl.)

vų Vaišnoras nežino ir išvyksta į užsienį studijuoti pykdamas. O Vanda išteka už Bacvinskio. Ir, štai, jos duktė Gintė dabar klausys jo paskaitų.

Taip jam universitete, savo raštinėje besvajojant, įeina Vandos duktė Gintė jam prisistatyti. Profesorius grubokai ją atstumia, liepdamas išeiti. Verkdama Gintė duryse sutinka ponį Sigą. Įtardama Vaišnorą meilės afera su studente, Siga pakelia triukšmą ir pašauna Gintę. Tada paaiški, kad Gintė yra Vaišnoros jaunystės meilės vaisius — jo duktė.

Staigi atomazga

Tokia staigi ir taip netikėta atomazga sukelia abejonių — nejaugi taip galėtų atsitikti? Kažkaip nesinori tikėti, kad linksmoji našlė Siga taip staiga pradėtų šaudyti. Tokiam veiksmui Siga, atrodo, neparuošta. Neparuoštas ir skaitytojas.

Išskyrus Sigą, kiti veikėjai ir jų veiksmai vykusiai motyvuoti. Ir ši novelė savo tematika nepaprastai nuotaikinga ir šilta. Jos charakteriai tokie savi ir suprantami.

Šios abidvi novelės stovi greta lyg seserys. Abidvi pasižymi įdomia, glaudžia konstrukcija, ryškiais charakteriais, pagaunančia nuotaika ir nepaprastai sklandžiu pasakojimu. Atrodo, kad kiekvienas žodis, veiksmas ir vaizdas yra būtinais reikalingi. Ir neapsunkinta jokių balastu.

Manychiau, kad šios novelės, ypač pirmoji, yra žaviausios, o gal net ir stipriausios visoje Alanto novelinėje kūryboje.

Novelės "Nemunas teka per Atlantą" ir "Ugly Lithuanian" savo tematika ir stiliumi vėl sudarotam tikrą vienetą. Abidvi liečia mišrių šeimų problemą, abejose vyrauja ir veiksmą stumia dialogas.

Pirmoje inžinierius Norvainis, nuomuodamas butą amerikiečių šeimoje, įsimyli jų dukterį Sintiją. Ne tiek iš meilės, kiek turto ir prabangos sužavėtas, jis pameta lietuvaltę Vasarę. Sintijos tėvų nugirdytas ir apnuodytas jis atsibunda vienoje lovoje su Sintija. Dėl to įvykio, jausdamas vyrišką pareigą, Norvainis rengiasi vesti Sintiją. Tačiau sutiktos Vasarės įtakoje lietuviškumo jausmui atbudus ir Sintijos apgaulei paaiškėjus, Norvainis atsilygina amerikiečiams tais pačiais nuodais ir grįžta prie Vasarės.

MONTREAL ENTERPRISES Reg'd.

DRAUDIMO AGENTŪRA

TEL: **727-3120**
NAMU 376-3781

6695 — 35th Avenue, Montreal, 409.

Albertas NORKELIŪNAS, B.A. C.S.C., I.B.

KOMERCINIO, PRIVATAUSTURTO, AUTOMOBILIŲ, ATSAKOMYBES, GYVYBĖS DRAUDIMAS

K

Keating **FORD Sales Limited**

TEL: 769-8831
Namų 366-2548

4475 BANNANTYNE AVE.
VERDUN, QUE.

PINTO MAVERICK
TORINO

Nauji ir naudoti automobiliai garantuoti nuo 1 iki 5 metų

Sales Manager
Leo Gureckas

ĮVAIRŪS SIUNTINIAI IR DOVANOS | — Lietuva, Latvija, Estija, Ukraina ir U. S. S. R. paprastu bei oro paštu.

DOVANOS BE MUITO:
Motociklai, automobiliai, automobiliams motorai, skalbiama mašina, siuvamosios mašinos, televizijos ir radijo priimtuvai, šaldytuvai ir t.t. Taip pat persiunčiame pinigus, už kuriuos gavėjas gali nusipirkti įvairių prekių ir maisto dozerinėje krautuvėje.

Norint pasiųsti automobilį, prašome pirma pasiteirauti, nes automobilių skaičius yra ribotas.

- Be to, siunčiame Jūsų sudarytus ir apdraustus įvairius siuntinius iki 19% svarų gryno svorio.
- Turime pardavimui įvairių medžiagų ir kitų prekių.
- Gyveną ne Toronte, prašomi savo sudarytus siuntinius bei užsakymus siųsti mums paštu ar ekspresu. Apmokėsite gavę mūsų pranešimą.
- Sąžiningai ir greitai patarnaujame.
- Pries pradant ruošti siuntinį prašome rasti laiko ir pasiteirauti kiek ko galima viename siuntinyje siųsti, nes nuo 1969 m. spalio mėn. daiktų ir ypač medžiagų kiekiai yra sumažinti. Be to, jei turima neaiškumų, prašome klausti, telefonuoti bei rašyti — mielai paaiškinsime ir duosime patarimą.
- Mūsų įstaiga labai daug kam pasitarnavo ir pasirodžiusi patarnauti ateityje.

**LIETUVIŲ ĮSTAIGA
BALTIC EXPORTING CO.**

480 RONCESVALLES AVE. TORONTO 3, ONT.

Telefonas LE 1-3098

Savininkai A. ir S. KALŪZA

DARBO VALANDOS:

pirmadieniais — penktadieniais nuo 9 val. ryto iki 7 val. vakaro;

šeštadieniais — nuo 9 val. ryto iki 5 val. p. p.

HIGHLAND AUTO BODY

Lafleur Ave. LASALLE Tel. Buss. 366-7281

Savininkai: V. Sušinskas 389-0571 ir J. Zavys 365-3252

Lietuviams nuolaida.

- Atliekami mechaniniai darbai
- Išorės taisymas ir dažymas
- Dunlop padangos ir baterijos

LaSalle
AUTOMOBILE INC.

LAURENT DAIGNEAULT
Président

- DEMON
- DART
- CORONET
- CHARGER
- DODGE
- CHRYSLER
- CAMION DODGE

7635, BOUL. LASALLE
LASALLE, QUÉBEC
TÉL. 366-7818

- Išorės taisymas
- dažymas
- ratų derinimas
- kiti remontai

Visų firmų automobiliams

De La Verendrye Blvd. ir Hebert kampas

Tel. 365-3364

Jetté & Frère Ltée

Plumbing & Heating kontraktorius

- Šildymo ir vandentiekio taisymai ir nauji įrengimai
- Gazinių priemonių pardavimas ir įrengimai
- Apkainavimas nemokamas

140 - 2e AVENUE
LASALLE

366-0330

Tony's Photo Studio - PORTRETAI - VEDYBOS - KRIKŠTYNOS
SUKAKTUVĖS MAŽAMEČIAMS
ĮVAIRIOS PROGOS

1920 FRONTENAC ST. — MONTREAL, P.Q.

TEL. 525-8971.

T. Laurinaitis

NEMUNAS TEKA...
(atkelta iš 7 psl.)

vų Vaišnoras nežino ir išvyksta į užsienį studijuoti pykdamas. O Vanda išteka už Bacvinskio. Ir, štai, jos duktė Gintė dabar klausys jo paskaitų.

Taip jam universitete, savo raštinėje besvajojant, įeina Vandos duktė Gintė jam prisistatyti. Profesorius grubokai ją atstumia, liepdamas išeiti. Verkdama Gintė duryse sutinka ponį Sigą. Įtardama Vaišnorą meilės afera su studente, Siga pakelia triukšmą ir pašauna Gintę. Tada paaiški, kad Gintė yra Vaišnoros jaunystės meilės vaisius — jo duktė.

Staigi atomazga

Tokia staigi ir taip netikėta atomazga sukelia abejonių — nejaugi taip galėtų atsitikti? Kažkaip nesinori tikėti, kad linksmoji našlė Siga taip staiga pradėtų šaudyti. Tokiam veiksmui Siga, atrodo, neparuošta. Neparuoštas ir skaitytojas.

Išskyrus Sigą, kiti veikėjai ir jų veiksmai vykusiai motyvuoti. Ir ši novelė savo tematika nepaprastai nuotaikinga ir šilta. Jos charakteriai tokie savi ir suprantami.

Šios abidvi novelės stovi greta lyg seserys. Abidvi pasižymi įdomia, glaudžia konstrukcija, ryškiais charakteriais, pagaunančia nuotaika ir nepaprastai sklandžiu pasakojimu. Atrodo, kad kiekvienas žodis, veiksmas ir vaizdas yra būtinais reikalingi. Ir neapsunkinta jokių balastu.

Manychiau, kad šios novelės, ypač pirmoji, yra žaviausios, o gal net ir stipriausios visoje Alanto novelinėje kūryboje.

Novelės "Nemunas teka per Atlantą" ir "Ugly Lithuanian" savo tematika ir stiliumi vėl sudarotam tikrą vienetą. Abidvi liečia mišrių šeimų problemą, abejose vyrauja ir veiksmą stumia dialogas.

Pirmoje inžinierius Norvainis, nuomuodamas butą amerikiečių šeimoje, įsimyli jų dukterį Sintiją. Ne tiek iš meilės, kiek turto ir prabangos sužavėtas, jis pameta lietuvaltę Vasarę. Sintijos tėvų nugirdytas ir apnuodytas jis atsibunda vienoje lovoje su Sintija. Dėl to įvykio, jausdamas vyrišką pareigą, Norvainis rengiasi vesti Sintiją. Tačiau sutiktos Vasarės įtakoje lietuviškumo jausmui atbudus ir Sintijos apgaulei paaiškėjus, Norvainis atsilygina amerikiečiams tais pačiais nuodais ir grįžta prie Vasarės.

Beveik kriminalistiška

Čia pavaizduota jauno vyro blaškymasis tarp tyros meilės ir gašlumo, tarp materializmo ir idealizmo, kur pagaliau, gėris paima viršų. Situacijos įdomios, beveik kriminalistiškos.

Antroje, "Ugly Lithuanian", novelėje, ir vėl mišrių vedybų problema.

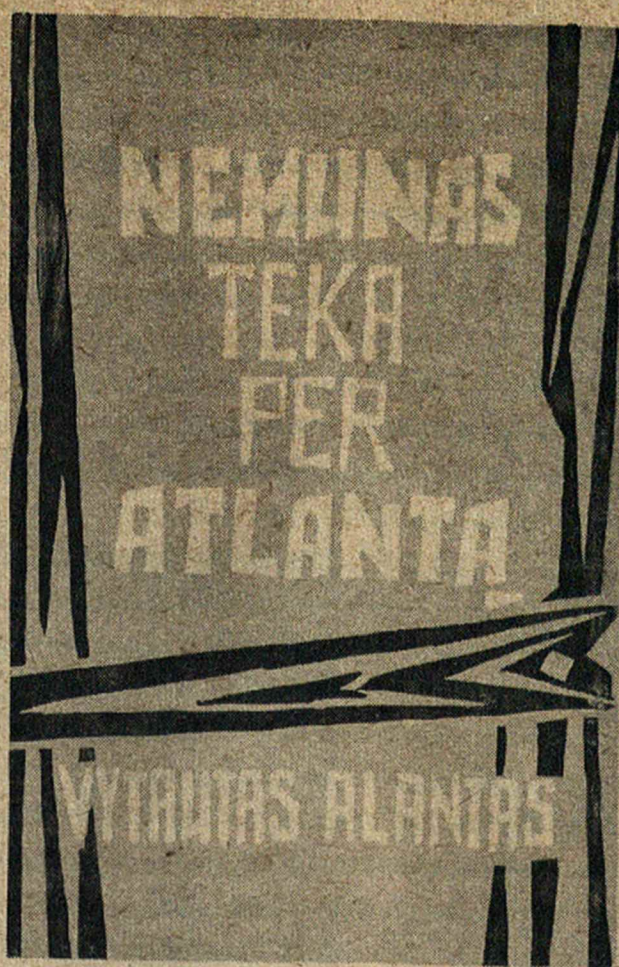
Sereikių duktė Kunigunda myli lietuvį, šaltkalvį Viktorą Bartkų. Jos pusėje ir tėvas, tačiau jis nemoka ir nedrįsta pasipriešinti žmonai. O motinai toks žentas netinka. Ji negali įsivaizduoti savo studentės dukters, ištekėjusios už nemokymo amatininko. Kai motina Viktorą iškolioja ir išvaro, jis iš pykčio susideda su portorikiete, o Gunda, keršydama jam ir savo motinai, išteka už negro.

Čia pirštu rodoma, kas atsitinka, kai tėvai įsikiša į vaikų meilės reikalus. Tai tik sukelti jaunuolių pasipriešinimą ir stumia juos į tragiškus, neapgaltotus veiksmus. Kartu sakoma, kad, kai šeimoje nėra santikos, kai vienas iš partnerių, šiuo atveju pletkininkė plačiągerklė žmona, užguja kitą, jų šeima neišvengiamai žengia į nelaimę. Novelė dinamiška, dialogas spalvingas ir gana žodingas.

Šiomis novelėmis neatidus skaitytojas galėtų ir nusivilti. Jam gali atrodyti, kad autorius užsiangažavo jei neišspręsti mums taip skaudžią mišrios šeimos problemą, tai bent to skaudulio šaknis parodyti. Iš tikrųjų ta problema novelėse nesprendžiama. Nors pirmoje nemažai kalbama apie lietuviškumą, lemtingi sprendimai yra įtakojami nuotykiu. O antroje ši, imigrantams būdinga, problema net neiškyla. Tai bet kokios šeimos vidinės nesantikos išdava. Ir tik dėl to, kad čia aprašoma šeima yra lietuviška, jos atomazga nuskamba taip siaubingai.

Į abi noveles reikėtų žiūrėti kaip į atskirus, atsitiktinius atvejus, o ne lietuvių bendruomeni būdingus reiškinius.

Penktoji novelė "Viešpats ieško Viešpaties" stovi atskirai nuo visų kitų. Tai istorinė novelė. Ir joje novelės formoje sukauptos medžiagos užtektų romanui. Čia, istoriniais faktais remdamasis, autorius sukuria ryškų Mindaugo sūnaus, Didžiojo Lietuvos kunigaikščio Vaišvilko charakterį. Žemiškos valdžios Vaišvilkas nenorėjo. Ji jam atėjo primestina, tėvą Mindaugą Treniotai nužudo.

džius. Valdžia jis bodėjosi, jį labiau traukė vienuolynas ir rytų bažnyčios mistika. Todėl, pavedęs Lietuvos sostą svainiui, rusų kunigaikščiui Švarnui, Vaišvilkas grįžta į vienuolyną. Netrukus Švarno brolis Levas iš keršto Vaišvilką Vladimire nužudo.

Istorinė interpretacija

Be istorinių faktų, novelės turinį sudaro Vaišvilko svyravimai tarp pareigos savo valstybei ir asmeninių troškimų. Tarp traukos mylėtai moteriai ir bažnyčiai.

Vaišvilko pasukimas į rytus, įstojant į ortodoksų vienuolyną ir sosto pavidimas svetimtaučiu, turėjo sunkių pasekmių Lietuvai, atsiliepiantių net dabar.

Novelėje sukaupta medžiaga ir jos istoriškai filosofinė interpretacija padeda pažinti ir suprasti vieną iš tamsiausių mūsų tautos istorinių momentų.

Ši novelė savo prasmingumu yra svaričiausia knygos novelė. Kaip ir kitos, lengvai skaitoma, charakteriai ryškūs. Kad Alantas joje išvengė patriotinio patoso, žodinio pakaltinimo ir savų išvadų, tik didina kūrinio vertę.

Daryti bendras išvadas apie novelių knygą niekada nėra lengva. Turinio įvairumas ir novelių nevienoda vertė sunkina apibendrinimą. Tačiau šiuo atveju to nėra. Ši novelių knyga "Nemunas teka per Atlantą", nors ir įvairi turiniu bei temų prasmingumu, vieninga novelių literatūrine verte. Sakytum, jos sudarytų glaudų vienetą. Visos parašytos Alantui būdingu grakščiu stiliumi. Jų kompoziciniai sprendimai gerai pavykę. Charakteriai, su mažomis išimtimis, išieškoti, motyvuoti ir ryškūs. Jų dialogai spalvoti ir glaudūs. Knygą skaityti lengva ir patrauklu, nes

veiksmas neklaidžioja šunkeliais, o veikėjai neapsunkinti jiems nebūdingomis charakterio smulkmenomis. Aplamai, novelėse balasto tik minimumas, todėl knyga prašyte prašosi būti skaitoma. Ir jei kartais, knygą nusipirkę nevisada ją baigiame skaityti, tai ši knyga neleis jos padėti neperskaitytos. O skaitytojas nesigailės dolerį jai pirkti išleidęs.

Balys Gražulis

APIE

"ŠVENTADVARIUS"

Lietuviams saleziečiams Italijoje pradėjus kurti lietuvišką sodžių ir tam reikalui Amerikoje telkiant lėšas, "Homo Lituanus" gruodžio 15 d. "Keleivyje" paskelbė straipsnį, pavadintą "Užteks tų šventadvarių". Be kita ko, ten rašoma:

"Gana pagaliau tų naujų rinkliavų vis naujiems "projektams"! Tokių lietuviškų projektų prisistatė visos lietuviškos vienuolių brolijos ir seserijos, k. a., marijonai, kazimierietės, pranciškonai ir kt., bet kas iš to, jei už surinktus iš lietuvių pinigus išsistatė sau dvarus ir puikius rūmus, bet juose nė vienos lietuviškos mokyklos nebeišlaiko..."

"Dėl to atvykusiam kolektoriui kun. P. M. Urbaičiui, SDB, Saleziečių Bendrabučių delegatui, patartina verčiau padėti pranciškonams atstatyti jų jau numarintą lietuvių gimnaziją Kennebunke, Me., ir visomis išgalėmis rinkti aukas, kad būtų galima išlaikyti vienintelę to vardo vertą lietuvių mokyklą visame laisvajame pasaulyje - Vasario 16 gimnaziją".

KOVOTI UŽ NEPRIKLAUSOMYBĘ

Vliko pirm. dr. J. K. Valiūnas Vliko seime Chicagoje pasakytame žodyje pažymėjo:

"Vlikas nuo pat savo veiklos pradžios turi pagrindinį uždavinį — kovoti už Lietuvos nepriklausomybę, t.y., už Lietuvos demokratinio suverenumo vykdymo atstatymą ir sovietų okupacinio režimo pašalinimą.

"Mes negalime pasakyti, kada tai įvyks, tačiau mes esame tikri, kad tai neišvengiamai įvyks, nors sovietinis okupantas visais garsiakalbiais nuolat kartoja pasauliui, jog pavergtieji lietuviai esą patenkinti sovietine okupanto tvarka, esą patenkinti tomis iš okupanto malonės galimybėmis, kuriomis pavergtajai mūsų tautai šiuo metu lemta vystyti savo kultūrinę bei dvasinę pažangą".

Savo žodžio pabaigoje dr. J. K. Valiūnas nurodė, kad tai, kas lietuviams išeivijoje nebuvo lengva pasiekti, tai "atliko vienas pasiryžęs lietuvis Simas Kudirka, pralaužęs spaudos bei televizijos tylos sąmokslą prieš Lietuvą. Ryšium su Brazinskų ir Kudirkos įvykiais, turėtume pasaulį plačiai informuoti apie Lietuvą, jos dabartinę padėtį".

Dr. J. K. Valiūnas savo žodį baigė, visų Vakarų lietuvių prašydamas dar daugiau, rimtai ir vieningai dirbti. E

Baltic Woodwork Co.

TEL. 366-3884

K. KIAUSAS ir J. ŠIAUČIULIS
47 Lafleur Ave., LaSalle (650) P.Q.

Daromos įvairios durys, langai, virtuvės kabinetai ir kiti įvairūs medžio dirbiniai.

BELLAZZI-LAMY INC.

TEL. 366-6941

BOIS DE CONSTRUCTION
BUILDING MATERIALS
7682 BLVD. CHAMPLAIN
coin 6ième Ave., LaSalle

(VAIRI MEDŽIO STATYBINĖ MEDŽIAGA:
Durys, langų rėmai. Izoliacija. Ten-Test.
Masonite, statybinis popieris, cementas,
B. P. išdirbiniai ir visa kt.

LaSalle Auto Specialist Reg'd.

TEL: garažo 366-0500
namų - 366-4203

TAISAU IR DAŽAU AUTO-MAŠINAS.

7717 RUE GEORGE LASALLE, P.Q.

SAV. G. DESROCHERS.

(Priešais NL redakciją)

Windsor

DRY CLEANER & DYERS CO. LTD.
1205 Church Ave. Verdun, P.Q.

Tel. 768-6679.

Valome visokius drabužius, langų užuolaidas, lovų užtiesalus, antklodes, kilimus, soppas ir visą kitą namų apyvoką.

Windsor yra moderni valykla, turinti 20 metų patirtį šiam darbe. Turinti naujai įrengtą moderniausia drabužių apsaugą (storage) ir greitą patarnavimą.

Savininkai: A. Keršys, P. Petrušis, P. Keršulis, A. Greihus.

Beveik kriminalistiška

Čia pavaizduota jauno vyro blaškymasis tarp tyros meilės ir gašlumo, tarp materializmo ir idealizmo, kur pagaliau, gėris paima viršų. Situacijos įdomios, beveik kriminalistiškos.

Antroje, "Ugly Lithuanian", novelėje, ir vėl mišrių vedybų problema.

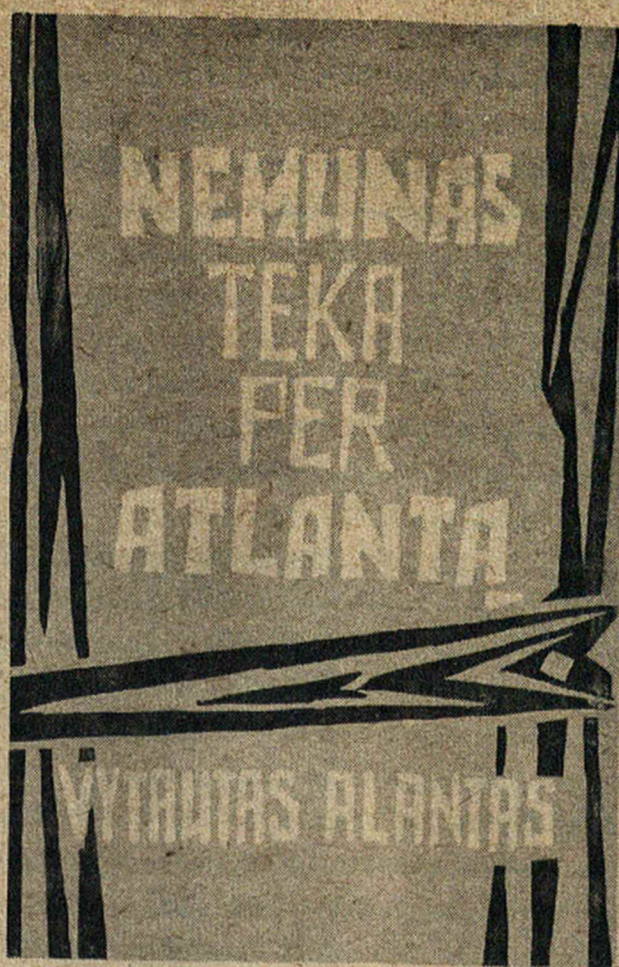
Sereikių duktė Kunigunda myli lietuvį, šaltkalvį Viktorą Bartkų. Jos pusėje ir tėvas, tačiau jis nemoka ir nedrįsta pasipriešinti žmonai. O motinai toks žentas netinka. Ji negali įsivaizduoti savo studentės dukters, ištekėjusios už nemokyto amatininko. Kai motina Viktorą iškolioja ir išvaro, jis iš pykčio susideda su portorikiete, o Gunda, keršydama jam ir savo motinai, išteka už negro.

Čia pirštu rodoma, kas atsitinka, kai tėvai įsikiša į vaikų meilės reikalus. Tai tik sukelia jaunuolių pasipriešinimą ir stumia juos į tragiškus, neapgaltotus veiksmus. Kartu sakoma, kad, kai šeimoje nėra santikos, kai vienas iš partnerių, šiuo atveju pletkininkė plačiągerklė žmona, užguja kitą, jų šeima neišvengiamai žengia į nelaimę. Novelė dinamiška, dialogas spalvingas ir gana žodingas.

Šiomis novelėmis neatidus skaitytojas galėtų ir nusivilti. Jam gali atrodyti, kad autorius užsiangažavo jei neišspręsti mums taip skaudžią mišrios šeimos problemą, tai bent to skaudulio šaknis parodyti. Iš tikrųjų ta problema novelėse nesprendžiama. Nors pirmoje nemažai kalbama apie lietuviškumą, lemtingi sprendimai yra įtakojami nuotykiu. O antroje ši, imigrantams būdinga, problema net neiškyla. Tai bet kurios šeimos vidinės nesantikos išdava. Ir tik dėl to, kad čia aprašoma šeima yra lietuviška, jos atomazga nuskamba taip siaubingai.

Į abi noveles reikėtų žiūrėti kaip į atskirus, atsitiktinius atvejus, o ne lietuvių bendruomenei būdingus reiškinius.

Penktoji novelė "Viešpats ieško Viešpaties" stovi atskirai nuo visų kitų. Tai istorinė novelė. Ir joje novelės formoje sukauptos medžiagos užtektų romanui. Čia, istoriniais faktais remdamasis, autorius sukuria ryškų Mindaugo sūnaus, Didžiojo Lietuvos kunigaikščio Vaišvilko charakterį. Žemiškos valdžios Vaišvilkas nenorėjo. Ji jam atėjo primestina, tėvą Mindaugą Treniotai nužud-

džius. Valdžia jis bodėjosi, jį labiau traukė vienuolynas ir rytų bažnyčios mistika. Todėl, pavedęs Lietuvos sostą svainiui, rusų kunigaikščiui Švarnui, Vaišvilkas grįžta į vienuolyną. Netrukus Švarno brolis Levas iš keršto Vaišvilką Vladimire nužudo.

Istorinė interpretacija

Be istorinių faktų, novelės turinį sudaro Vaišvilko svyravimai tarp pareigos savo valstybei ir asmeninių troškimų. Tarp traukos mylėtai moteriai ir bažnyčiai.

Vaišvilko pasukimas į rytus, įstojant į ortodoksų vienuolyną ir sosto pavidimas svetimtaučiu, turėjo sunkių pasekmių Lietuvai, atsiliepiantių net dabar.

Novelėje sukaupta medžiaga ir jos istoriškai filosofinė interpretacija padeda pažinti ir suprasti vieną iš tamsiausių mūsų tautos istorinių momentų.

Ši novelė savo prasmingumu yra svaričiausia knygos novelė. Kaip ir kitos, lengvai skaitoma, charakteriai ryškūs. Kad Alantas joje išvengė patriotinio patoso, žodinio pakaltinimo ir savų išvadų, tik didina kūrinio vertę.

Daryti bendras išvadas apie novelių knygą niekada nėra lengva. Turinio įvairumas ir novelių nevienoda vertė sunkina apibendrinimą. Tačiau šiuo atveju to nėra. Ši novelių knyga "Nemunas teka per Atlantą", nors ir įvairi turiniu bei temų prasmingumu, vieninga novelių literatūrine verte. Sakytum, jos sudarytų glaudų vienetą. Visos parašytos Alantui būdingu grakščiu stiliumi. Jų kompoziciniai sprendimai gerai pavykę. Charakteriai, su mažomis išimtimis, išieškoti, motyvuoti ir ryškūs. Jų dialogai spalvoti ir glaudūs. Knygą skaityti lengva ir patrauklu, nes

veiksmas neklaidžioja šunkeliais, o veikėjai neapsunkinti jiems nebūdingomis charakterio smulkmenomis. Aplamai, novelėse balasto tik minimumas, todėl knyga prašyte prašosi būti skaitoma. Ir jei kartais, knygą nusipirkę nevisada ją baigiame skaityti, tai ši knyga neleis jos padėti neperskaitytos. O skaitytojas nesigailės dolerį jai pirkti išleidęs.

Balys Gražulis

APIE

"ŠVENTADVARIUS"

Lietuviams saleziečiams Italijoje pradėjus kurti lietuvišką sodžių ir tam reikalui Amerikoje telkiant lėšas, "Homo Lituanius" gruodžio 15 d. "Keleivyje" paskelbė straipsnį, pavadintą "Užteks tų šventadvarių". Be kita ko, ten rašoma:

"Gana pagaliau tų naujų rinkliavų vis naujiems "projektams"! Tokių lietuviškų projektų prisistatė visos lietuviškos vienuolių brolijos ir seserijos, k. a., marijonai, kazimierietės, pranciškonai ir kt., bet kas iš to, jei už surinktus iš lietuvių pinigus išsistatė sau dvarus ir puikius rūmus, bet juose nė vienos lietuviškos mokyklos nebeišlaiko..."

"Dėl to atvykusiam kolektoriui kun. P. M. Urbaičiui, SDB, Saleziečių Bendrabučių delegatui, patartina verčiau padėti pranciškonams atstatyti jų jau numarintą lietuvių gimnaziją Kennebunke, Me., ir visomis išgalėmis rinkti aukas, kad būtų galima išlaikyti vienintelę to vardo vertą lietuvių mokyklą visame laisvajame pasaulyje - Vasario 16 gimnaziją".

KOVOTI UŽ NEPRIKLAUSOMYBĘ

Vliko pirm. dr. J. K. Valiūnas Vliko seime Chicagoje pasakytame žodyje pažymėjo:

"Vlikas nuo pat savo veiklos pradžios turi pagrindinį uždavinį — kovoti už Lietuvos nepriklausomybę, t.y., už Lietuvos demokratinio suverenumo vykdymo atstatymą ir sovietų okupacinio režimo pašalinimą.

"Mes negalime pasakyti, kada tai įvyks, tačiau mes esame tikri, kad tai neišvengiamai įvyks, nors sovietinis okupantas visais garsiakalbiais nuolat kartoja pasauliui, jog pavergtieji lietuviai esą patenkinti sovietine okupanto tvarka, esą patenkinti tomis iš okupanto malonės galimybėmis, kuriomis pavergtajai mūsų tautai šiuo metu lemta vystyti savo kultūrinę bei dvasinę pažangą".

Savo žodžio pabaigoje dr. J. K. Valiūnas nurodė, kad tai, kas lietuviams išeivijoje nebuvo lengva pasiekti, tai "atliko vienas pasiryžęs lietuvis Simas Kudirka, pralaužęs spaudos bei televizijos tylos sąmokslą prieš Lietuvą. Ryšium su Brazinskų ir Kudirkos įvykiais, turėtume pasaulį plačiai informuoti apie Lietuvą, jos dabartinę padėtį".

Dr. J. K. Valiūnas savo žodį baigė, visų Vakarų lietuvių prašydamas dar daugiau, rimtai ir vieningai dirbti. E

Baltic Woodwork Co.

TEL. 366-3884

K. KIAUSAS ir J. ŠIAUCIULIS
47 Lafleur Ave., LaSalle (650) P.Q.

Daromos įvairios durys, langai, virtuvės kabinetai ir kiti įvairūs medžio dirbiniai.

BELLAZZI-LAMY INC.

TEL. 366-6941

BOIS DE CONSTRUCTION
BUILDING MATERIALS
7682 BLVD. CHAMPLAIN
coin 6ième Ave., LaSalle

(VAIRI MEDŽIO STATYBINĖ MEDŽIAGA:
Durys, langų rėmai. Izoliacija. Ten-Test.
Masonite, statybinis popieris, cementas,
B. P. išdirbiniai ir visa kt.

LaSalle Auto Specialist Reg'd.

TEL: garažo 366-0500
namų - 366-4203

TAISAU IR DAŽAU AUTO-MAŠINAS.

7717 RUE GEORGE LASALLE, P.Q.

SAV. G. DESROCHERS.

(Priešais NL redakciją)

Windsor

DRY CLEANER & DYERS CO. LTD.
1205 Church Ave. Verdun, P.Q.

Tel. 768-6679.

Savininkai: A. Keršys, P. Petrusis, P. Keršulis, A. Greihus.

Valome visokius drabužius, langų užuolaidas, lovų užtiesalus, antklodes, kilutes, soppas ir visą kitą namų apyvoką.

Windsor yra moderni valykla, turinti 20 metų patirtį šiam darbe. Turinti naujai įrengtą moderniausia drabužių apsaugą (storage) ir greitą patarnavimą.

al. gimanto skiltis

NAUJAS
VEIDAS

Kiekvienas skaitytojas, gavęs šį Nepriklausomosios numerį, bus nustebęs. Kaip ir galima laukti, vieniems tai bus maloni staigmena, kitiems gal tik nusivylimas. Daugelis juk esame įpratę prie uniforminio vienodumo, retai bekeičiamo mūsų gyvenimo būdo ir papročių, tad ir kiekviena naujovė ar reforma nebūtinai turi būti džiaugsmo šypsena ar pasitenkinimo šukiais sutikta. Ar tik ne panaši padėtis bus ir šiam laikraščiui savo formatą pakeitus?

Nėra jokio reikalo kam nors piršti savąją nuomonę, bet šis autorius džiaugiasi naująja išvaizda, kuri yra paranki, patogi skaityti ir patogi pasiimti su savimi keliaujant viešojo susisiekimo priemonėmis — autobusais, traukiniais ar požeminiu. Formatas toks, kad niekad netrukdyt šalia sėdinčiam keleiviui, neužstos jam ir platesnio žvilgsnio aplink.

Tiesa, naujoji išvaizda lietuvių spaudoje gal ir nebus unikumu, nes panašaus formatų laikraš-

čių (nors ir nevisai tokių) turime iševijoje ir daugiau. Skaitytojų nusiskundimų, nepasitenkinimo balsų kol kas lyg ir negirdėti. Taigi galima tikėtis, kad ir Nepriklausomosios skaitytojai nešoks revoliucijon, bet priims naujuosius pakeitimus, kaip tam tikro progreso ženklą, tikėdami, kad laikraščio leidėjai ir tvarkytojai turimų galimybių ribose atlieka visa, kas tik galima, bandant gerinti laikraščio techniską ir išvirsinę pusę, kartu tikint, kad, atlikus šį techniską persiorganizavimą, liks laiko ir energijos daugiau kreipti dėmesio ir į laikraščio turį.

Visos šios reformos, nors ir neskausmingos, bet buvo būtinos ir negalimos ilgiau atidėlioti.

Naujasis redaktorius, nors ir neskubėdamas, bando laikraščiui duoti savitą veidą, tiek išvaizda, tiek ir turiniu, stengiasi šį laikraštį daryti įdomiu, patraukliu, gal net ir kiek skirtingu nuo kitų, tegu ir nemažiau vertingų lietuviškų periodinių leidinių iševijoje. Ar tos visos pastangos pasiteisins, ar visa bus priimta ir redaktoriaus intencijos bus suprastos, tai jau priklausys nuo mūsų visų, tiek skaitytojų, tiek bendradarbių ir visų kitų leidinio rėmėjų.

Mūsų spaudai jaučiant ne labai dėkingą aplinką, kylančias spausdinimo išlaidas, nuolatinis iš visų pusių reikalavimus ir priekaištus, atrodo, ne taip jau lengva ryžtis naujiems išipareigojimams, naujoms išlaidoms. Tuo tarpu pats naujakūrys redaktorius,

regis, turi pakankamai energijos ir optimizmo naujiems užsimojimams vykdyti, plėsti bei tobulinti Nepriklausomąją.

Ar tas entuziazmas neturėtų užkrėsti ir mus visus, t.y., laikraščio rėmėjų ir bičiulių? Ne-

veltui sakoma, kad gražūs pavyzdžiai visada paskatina. Taigi, štai, ji, naujoji laikraščio laida, tikintis, kad skaitytojų dauguma šiai reformai pritaris ir pamėgs naująjį veidą, kartu žinant, kad bet kuriai pažangai vargu, ar gali būti ribų.

PROPIRŠČIAI

Anais laikais, dar prieš "moteriškių išsilaisvinimą", buvo sakoma, jog už kiekvieno sėkmingo vyro stovinti moteris. Bet kaipgi yra su tais didžiaviriais, kurie moterų neprisileidžia?

"Saturday Night" žurnale, jokių būdu ne separatistų ar kokių revoliucinierių organe, knislusis

Peter Reilly atidengia, kad Pierre Trudeau užnugaryje glūdi ministrui pirmininkui ir federalizmui visiškai atsidavęs Marc Lalonde — premjero pagalbininkas. Šis viešumos vengias 41 metų amžiaus teisininkas esąs, "kaip kai kurie informuoti asmenys tiek pačioje valdžioje, tiek šalia jos patvirtins, iš tikrųjų galiausiai žmogumi Kanadoje". Kompulsyvus darbininkas Lalonde praleidžia nuo devynių ryto iki vidurnakčio, prižiūrėdamas ministro pirmininko reikalus, kuomet šiam reikia daug miego, dažnų atostogų ir apamai jis nesąs toks patvarus, kaip galvotume iš nesibaigiančių pasakojimų apie jo atletiskumą.

Be Lalonde, dar ir kiti du prancūziški kanadiečiai (gal geriau kanadiečiai prancūzai?) kartu su Trudeau sudaro valdžios smegenų trestą. Tai ministrai Gerard Pelletier ir Jean Marchand.

Po tokio viešos paslapties "atidengimo", geriau aiškėja Otavos stiprios rankos pademonstravimas Kvebeko paskutiniuosiuo-

se įvyktuose. Juk ir mūsų memelenderiai dažnai buvo lietuviams atšiauresni, nei patys tikrieji vokiečiai.

Otavos Trijulė plius vienas: Marchand, Pelletier, Trudeau ir Lalonde.

(Iš Saturday Night)

Pasak Montrealio žurnalisto (ne prancūzo), daugumos kanadiečių reagavimas į Otavos "konstitucinę diktatūrą" buvo bauginantis. Ne tai, kad iki šiol dėl vis dar neišikių priežasčių Trudeau valdžios paskelbtam piliečių teises panaikinamam karui stoviui pritarė beveik visi, bet tai, kad pritarė su džiaugsmu.

Dėl priemonių reikalingumo galima ginčytis, bet juk galima buvo tikėtis, kad visi apgailėstaus, kai laisvę teko paradoksiškai ginti totalistinėmis priemonėmis.

Kai kurie esame per greitai pasmerkę savus tautiečius už jų dažnai iškylančias diktatūras nuotaikas. Ką gi, Lietuvoje demokratija tegyvavo kelerius metus, o šventimuose kraštuose paprastai mažai gero teismokstama.

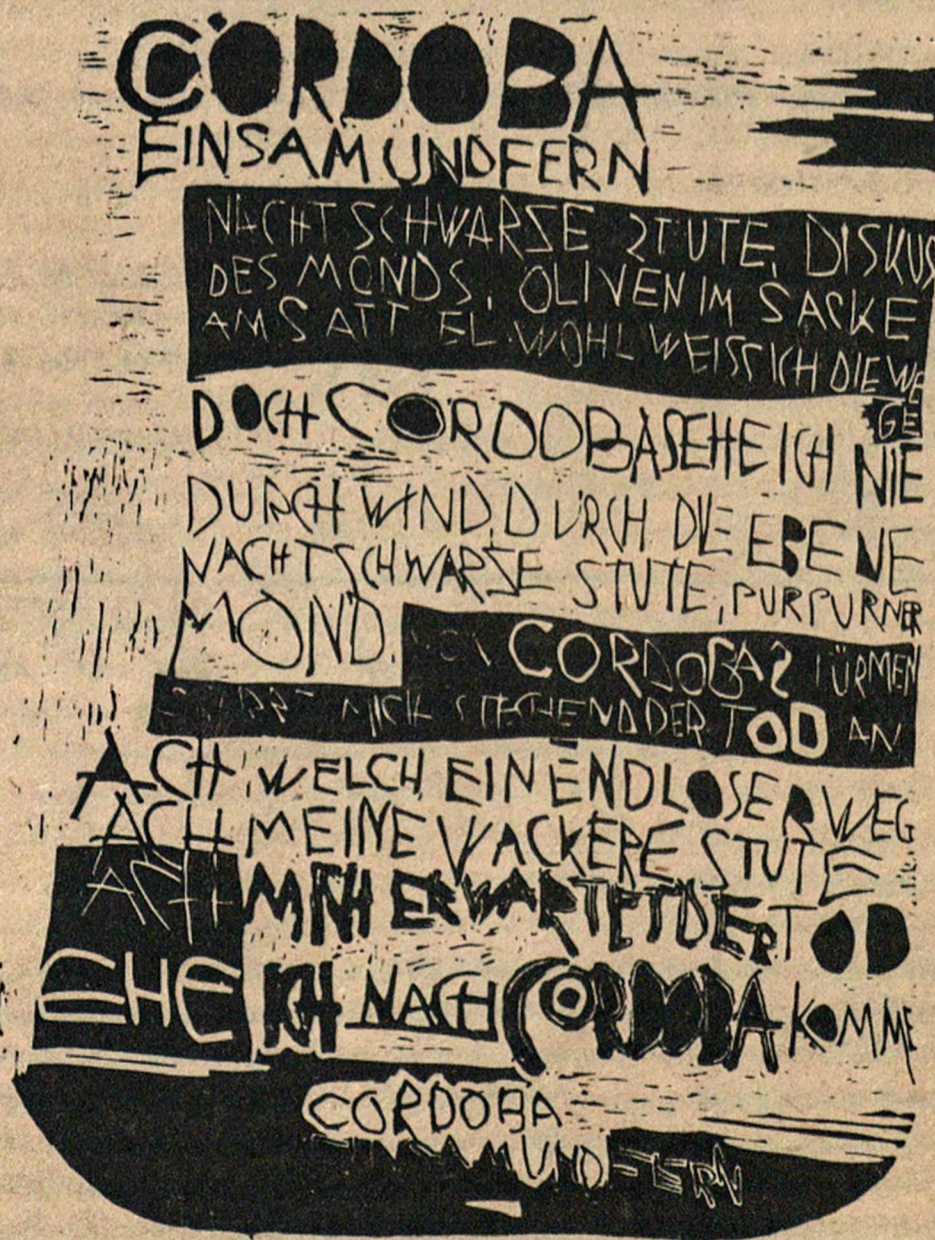
Dabar matyti, kad ir nuo senosiose demokrati-jose asmens laisvė nėra savaimė suprantamas dalykas. Ne tik diktatūroje, bet ir demokratijoje už laisvę reikia nuolat ir vis iš naujo kovoti.

A. Povilainis

KITAS
PAVADINIMAS

Lietuvos kino studijoje susuktas filmas pagal J. Tumo-Vaižganto veikalą "Dėdės ir dėdienės" dabar pavadintas "Tas prakeiktas nuolankumas".

Scenarijų šitam plačiaekraniniam ir spalvotam filmui sukūrė rašytoja V. Žilinskaitė. Filmo režisierius — A. Dausa. Operatorius — J. Tomaševičius. Dailininkai — L. Katinas ir F. Vaitiekūnienė. Pagrindinius vaidmenis atliko B. Bratkauskas, J. Budraitis, D. Krištopaitytė.

Dail. Ž. Mikšys: CORDOBA I, pagal Lorcos tekstą

Lituanistinės studijos Chicagos universitete

Jau spaudoje buvo plačiai rašyta, kad Chicagos universitete nuo praeito rudens semestro pradžios yra įvesti lituanistiniai dalykai. Prof. dr. P. Jonikas dėsto sisteminių kursų, lietuvių kalbos sandarą, o E. Bradūnaitė — pradinį lietuvių kalbos kursą. Paskaitos vyksta anglų kalba. Jas lanko būrys kitataučių kalbininkų doktorantų ir lietuvių studentų, rimtų lituanistų mokslininkų.

Tačiau tų mokslininkų liuanistų mums reikia daugiau. Būtų natūralu, kad jie būtų paruošiami Lietuvoje, bet okupantų lietuvių kultūra nerūpi, jis ją net sąmoningai stelbia. Didelį nerimą kelia penkių liuanistų mirtis paskutiniaisiais mėnesiais. Profesoriaus Kazlauskio mirtis yra siaubingą įtarimą kelianti paslaptis.

Šioje šalyje mūsų jaunimui pasirinkti liuanistiką kaip specialybę yra tikrai sunku, nes tai yra labai ribota darbo dirva. Reikia, kad žmogus turėtų kalbotyrai ypatingų gabumų ir gily susidomėjimą. Dažnai pamirštama, kad liuanistikos dalykus, lietuvių kalbą, kaip mokslo sritį, galima jungti su slavistikos, germanistikos ar net kitų kalbų studijomis. Tuo atveju jaunas žmogus, linkęs į pedagogiką, neturėtų bijoti liksiąs be darbo. Baigiant išmirti senajai Vidurio Europos emigrantų kartai, asmenų, mokančių svetimas, ypač rusų, lenku kalbas, Jungtinėse Amerikos valstybėse tikrai trūksta.

Lietuviai kultūrininkai turėtų labai susirūpinti liuanistų paruošimu. Reikia ieškoti liuanistinėms studijoms tinkamų kandidatų, juos informuoti apie studijų galimybes JAV, padrašinti, o svarbiausia, sudaryti stipendijas, kad jaunuolis ar jaunuolė, pasirinkę tą retą specialybę, galėtų atsidėję skirti jai visą savo laiką, nevargdamas atsitiktiniu uždarbiavimu ir pragyvenimo rūpesčiais.

Tuo tarpu tam tikslui stimenys: pirm. V. Krausas, kas. Net SLA paskirta 500 dolerių suma nėra pakankama, Bet SLA yra pirmoji organizacija, kuri paskyrė liuanistinėms studijoms stipendiją, padarydama dideli paskatinimą studentams.

1970 m. lapkričio 15 d. Jaunimo Centre buvo sukvieštas šiuo reikalu universitetiniu dėstytojų susirinkimas. Prof. dr. P. Jonikui pirmininkaujant ir LB Švietimo Tarybos pirmininkui J. Kavaliūnui dalyvaujant, sudaryta Chicagos universiteto liuanistinėms studijoms remti komisija, susidedanti iš šių asmenų: pirmininkas — K. Girvilas, nariai — E. Bradūnaitė, R. Kinka, dr. T. Remeikis, dr. V. Sruogienė ir D. Velička. Komisijos tikslas trejopas: informuoti visuomenę apie liuanistinių studijų reikalus, palaikyti ryšius su lietuvišku akademiniu jaunimu ir padėti telkti lėšas stipendijoms.

Komisija dirba kontakte su LB Švietimo Tarybos pirmininku J. Kavaliūnu.

Visuomenė prašoma aktyviai ir nedelsiant remti liuanistines studijas. Aukos galima siųsti K. Girvilo adresu: 2422 Marquette Rd., Chicago, Ill., Lietuvių Fondo istaiga, nurodant Chicago Savings and Loan Ass. Banko sąskaitos numerį 59760-9 arba tiesiai į banką 6245 So. Western Ave., Chicago, Ill. 60636.

Dr. V. Sruogienė

PRANESAMA APIE NAUJĄ GYDOMĄJĄ MEDŽIAGĄ sutraukiančią hemorojus

Tai yra ypatinga gydomoji medžiaga irodžiusi galią sutraukti hemorojus ir pataisyti sugadintus audinius.

Pagarsėjęs tyrimų institutas atrado ne paprastą gydomąją medžiagą, sugebančią sutraukti hemorojus be skausmo. Ji per kečias minutes sumažina niežėjimą ir nepatogumus bei pagreitina uždegimo pažeistų audinių gijimą.

Visais tyrimo atvejais švelnėjant skausmams ivykdamo hemoroju susitraukimas.

Tačiau visų svarbiausia - rezultatai būdavo toki nuostabūs, kad pagerėjimas tęsdavosi daugeli mėnesių.

To buvo pasiekta naudojant gydomąją medžiagą (Bio-Dyne), kuri greitai padeda užgyti pažeistoms celėms ir sužadina naujų audinių augimą.

Dabar Bio-Dyne galima gauti tepalo bei lazdelės formose "Preparation H" vardu. Prašykite visose vaistinėse. Piniškai bus gražinti jei nebūsate patenkinti.

DR. A. S. POPIERAITIS

NAUJAS KABINETO ADRESAS:

Medical Arts Building,
1538 Sherbrook St. West,
Suite 215, Montreal 109, Que.

Tel. 931-3275

BERNARD K. SCHNEIDER, B.A., B.C.L. ADVOKATAS

PHONE 871-1224
RES. 486-3361

DORCHESTER TOWERS
555 DORCHESTER BLVD., W.
SUITE 1616

MONTREAL 128, QUE.

R. J. IŠGANAITIS, BA, BCL

ADVOKATAS

BIEGA, BEAUREGARD, VALADE & IŠGANAITIS
INSURANCE EXCHANGE BUILDING
276 ST. JAMES ST. WEST - SUITE 525
MONTREAL 126.

Tel: 842-1126, namų 674-7038

Dr. E. ANDRUKAITIS

832 St. Joseph Blvd. E.
(kampus St. André)
TEL. 522-7236.

Dr. J. MALIŠKA

Dantų gydytojas

1440 St. CATHERINE Street W.,
Room 600
Tel: 866-8235, namų 488-8528.

DR. A. O. JAUGELIENĖ

Dantų gydytoja

1410 Guy St. pirmas aukštas
11-12 kambarys.
Tel. 932-6662; namų 737-9681.

Dr. V. GIRIUNIENĖ

Dantų gydytoja

5330 L'Assomption Blvd.
Tel. 255-3535.

ADVOKATAS

Suite 205

J.P. Miller, B.A., B.C.L.

168 Notre Dame St. E.
Tel. 866-2063; 866-2064.

NOTARAS

J. BERNOTAS, B.A., B.C.L.

Sun Life Building
Suite 2001
Tel. 866-1359

JUOZAS GRAŽYS

KAILIŲ SIUVĖJAS

- Siuvu ir parduodu
- Taisau ir remodeluoju
- Vasaros laike saugojimas (Storage)

6396 Bannantyne Ave. Verdun, Montreal

Tel. 767-6183.

Universal Cleaners & Tailors

B. KIRSTUKAS

Valau ir taisau vyriškus ir moteriškus drabužius. Siuvu naujus, pagal užsakymus, vyriškus paltus, kostiumus ir kelnes. Aukštos kokybės medžiagos.

TEL. 769-2941.

239 FOURTH AVENUE
(at Wellington St.)

ATLIEKAMI ĮVAIRŲ MŪRINIMO DARBAI IR VISOKERIOPI REMONTAI.
CEMENTO, MEDŽIO DARBAI, GELEŽIES SUVIRINIMAS (WELDING), VYKSTU IR I PROVINCIJĄ ONTARIO IR QUEBEKO.

M. Krauza

10167 48th Avenue, Montreal 477
Tel. 665-2278

CFMB

RADIO 1410 MONTREAL

LIETUVIŠKA RADIO PROGRAMA

KIEKVIENĄ TREČIADIENĮ, 11 VAL. VAK.

PROGRAMOS VEDĖJAS

L. Stankevičius, 1053 Albanelle Cr., Duvernay, P.Q. TEL. 669-8834

Protestas prieš Simo Kudirkos išdavimą. L. Kanto nuotraukoje Los Angelės lietuviai degina sovietų vėliava.

toronto

TARYBOS POSĖDIS

Gruodžio 1 d. įvyko KLB Toronto apylinkės tarybos susirinkimas, kuris svarstė aktualiuosius kolonijos reikalus ir Vasario 16 minėjimo klausimą. Susirinkimas buvo labai negausus, bet, palyginti, darbingas, nes spėjo be einamųjų reikalų sprendimo bent trumpai peržvelgti nuveiktus ir neuveiktus darbus ir susumuoti jų bendrą balansą, iš kurio paaiškėjo, kad valdybai pasidarė neįmanoma vystyti normalią veiklą bei atlikti būtiniausiai jos darbai.

Todėl pripažintas būtinas reikalas darbą paskirstyti sritimis ir jį vykdyti per atskiras sekcijas.

Pavesta valdybai nieko neatidėliojant iš organizacijų atstovų organizuoti sekcijas, o sau pasilikti

pagrindinį planavimo, koordinavimo ir derinimo darbą. Šitokia Bendruomenės paimta nauja veikimo kryptis daugelio sutikta labai palankiai. Dabar visi laukia, kad valdyba imtųsi to konkretaus veiklos suaktyvinimui darbo jaunebegaišindama brangaus laiko. J. Karpis

BENDRA NUOSAVYBĖ

Lapkričio 27 d. buvo sukviesti organizacijų atstovai ir pavieniai asmenys pasitarti dėl įsigijimo Toronto lietuvių kolonijos reikalams tinkamesnių patalpų. Į šį klausimą buvo žvelgta visais požiūriais ir vienbalsiai pasisakyta už tokių patalpų reikalingumą bei naudingumą lietuvių tautinei veiklai.

Pavesta Lietuvių Namų bei Paramos valdyboms, pasikviečiant reikalingus asmenis ir sudarant iš jų komisijas, neatidėliojant pradėti numatytų patalpų

įsigijimo reikalų tvarkymą. Čia dar kartą išryškėjo, kad toje tylinčioje bendruomenės dalyje ir prasigyvenusių tautiečių tarpe tebėra gyvas ir teisingas mūsų tautinių užduočių supratimas. Geresnės savo pastogės įsigijimo idėja susilaukė ne tik aiškaus moralinio pritarimo, bet didelės ir konkrečios paramos, kurios dėka klausimas pasidarė visai realus.

Mažai kas abejoja, kad mums reikalinga nuosava pastogė, kurioje visi lietuviai galėtų jaustis lygūs, neatsižvelgiant į jų politinius, ideologinius, religinius ar dar kitokius skirtumus. Vis dėlto ir šiame reikale pasigenda ma darbo, iniciatyvos ir galimybių koordinacijos, kurios turėtų ateiti iš Bendruomenės. Parėmusiems tą sunkų darbą linkėtina ištesėti iki pat galo. J. Karpis

london, ont.

EGLUTĖ

Kalėdų eglutė Londono vaikučiams šiemet įvyko gruodžio 20 d. Tokia eglutė jau buvo ruošiama prieš 15 metų. Eglutę organizuoja skautai, o programą parengia šeštadieninė mokykla.

Tai yra graži ir daug naudos duodanti proga kiekvienam mokiniukui pasirodyti. Ši proga ugdo talentus, augina ir lavina

jaunimą lietuviškai veiklai. Gražūs vaisiai jau šiandien yra matomi ir jaučiami. Pavyzdžiui, programos parengime veikliai dalyvavo mūsų jaunosios šeštadieninės mokyklos mokytojos Lidiya Keraitė ir Vida Petrašiūnaitė, o taip pat jaunieji Baltijos mokytojai Liucija Petrašiūnaitė ir Marijus Chainauskas.

Eglutę atidarė vietininkas A. Dragūnevičius, o mokyklos vedėjas L. Eimantas apgailėstavo, jog šiemet Kalėdų eglutei nebuvo gauta pakankamai lėšų, kad mokyklą lankančioms būtų galima užsakyti laikraštuką "Žvaigždutė", kaip kad buvo padaryta praeitais metais. Jis prašė, kad tėveliai patys šį gerą laikraštėlį užsiskaitytų. Po programos visi skaniai pasivaišino.

● Londoniškiai skaudžiai išgyveno Simo Kudirkos tragediją. Žiauru, kad šiandieną mūsų pasaulyje, kuri mes kultūringu vadiname, tokie dalykai vyksta. Žiauru, kad pagrindinės žmogaus teisės yra atimamos tų, kurie už jas (teises) ginklu kovoja. Šie įvykiai verčia mus sustoti, gerai pagalvoti ir į save pažvelgti.

- Londono Šalpos komitetas Kalėdų proga davė dovanų Bingo darbuotojams.
- Londono 16-tos Lietuvos dienų komitetas, po paskutinio posėdžio, kuriame buvo sutvarkyti visi reikalai ir paskirstytas

pelnas, nustojo egzistavęs.

● Baltijos ansamblio kalėdinis pobūvis gruodžio 19 d. praėjo jaunatviškoje dvasioje. Jis įvyko Baltijos tautinių šokių vadovų bute. Pasitraukusiems iš Baltijos Bliskiams buvo įteikta dovana. B. A.

st.catharines

STREIKAS

General Motors ilgokai užsitęsęs streikas šias eilutes rašant, artėja prie susitarimo. GM – tai auto pramonės mamutas, kuriame dirba dauguma mūsų mieste gyvenančių lietuvių. Ilgokas streikas pribloškė ne tik darbininkus, bet ir kitus fabrikus, krautuves ir net alaus barus. Ir visa tai prieš pat Kalėdas... Laimei, jau einame prie streiko galo.

LIETUVYBĖS DARBAS

Ilgai užsitęsę ginčai užleidžia vietą naujam sujudimui. Atgijo net jaunimo tautiniai šokiai, skautų ir skaučių darbas. Mokykla veikia puikiai, nors vaikų amžiaus skirtumas reikalauja dar vieno mokytojo, kas jau yra sunkiai išsprendžiamas dalykas.

NAUJA VALDYBA

Šiemet skautų rėmėjų valdybos pirmininku yra išrinktas Adolfas Šetikas, o tai reiškia tikrą šios organizacijos laimėjimą. Sunku kam pralenkti veik-

Taupyk ir skolinkis

PIRMUTINIAME IR DIDŽIAUSIAME TORONTO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

MOKA

5½% už depozitus
6% už šėrus (numatoma)
7% už 1 m. term. dep.
7¾% už 2 m. term. dep.

IMA

8% už asm. paskolas
8% už mortgičius

Kapitalas virš trijų su puse milijonų dolerių

ASM. PASKOLAS duodame iki \$5.000 ir MORTGIČIUS pagal valdžios nustatytą normą — 66% įkainoto turto. VISŲ NARIŲ GYVYBĖ apdrausta santaupų dydyje, bet nedaugiau \$2.000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$5.000.

KASOS VALANDOS: kasdien nuo 10 val. iki 3 val. p. p., išskyrus sekmadienius. Pirmadienį ir penktadienį vakarais nuo 4 val. 30 min. iki 8 val. 30 min. Šeštadieniais nuo 9 val. iki 1 val. p. p. (liepos ir rugpjūčio mėn. šeštadieniais uždaryta). BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1129 Dundas Street West, Toronto 3, Ontario. Telefonas LE 2-8723

HAMILTONO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS "TALKA"

21 Main St. East, kamb. 203, tel. 528-0511

Darbo valandos:

pirmadieniais 9.30 — 5 v. p.p.
antradieniais 9.30 — 5 v. p.p.
trečiadieniais 9.30 — 5 v. p.p.
ketvirtadieniais 9.30 — 5 v. p.p.
penktadieniais 9.30 — 8 val. vak.
šeštadieniais 9.00 — 1 v. p.p.
Liepos ir Rugpjūčio mėn. šeštadieniais "Talka" uždaryta.

Mokame už:

depozitus 5%
šėrus ir sutaupas 6½%
už vienu metų terminuotus indėlius 7%
ir virš \$10.000 - 3 metams 7½%
Duodame:
asmenines paskolas iš 10%
nekiln. turto paskolas iš 9%

Nemokama gyvybės ir asm. paskolų drauda. Nemokamas pilnas čekių patarnavimas. Pardudame "American Travelers" čekius. Užtikrintas indėlių saugumas. Kapitalas — virš \$2.200.000

Protestas prieš Simo Kudirkos išdavimą. L. Kanto nuotraukoje Los Angelės lietuviai degina sovietų vėliava.

toronto

TARYBOS POSĖDIS

Gruodžio 1 d. įvyko KLB Toronto apylinkės tarybos susirinkimas, kuris svarstė aktualiuosius kolonijos reikalus ir Vasario 16 minėjimo klausimą. Susirinkimas buvo labai negausus, bet, palyginti, darbingas, nes spėjo be einamųjų reikalų sprendimo bent trumpai peržvelgti nuveiktus ir ne-nuveiktus darbus ir susumuoti jų bendrą balansą, iš kurio paaiškėjo, kad valdybai pasidarė neįmanoma vystyti normalią veiklą bei atlikti būtiniausiai jos darbai.

Todėl pripažintas būtinas reikalas darbą paskirstyti sritimis ir jį vykdyti per atskiras sekcijas.

Pavesta valdybai nieko neatidėliojant iš organizacijų atstovų organizuoti sekcijas, o sau pasilikti

pagrindinį planavimo, koordinavimo ir derinimo darbą. Šitokia Bendruomenės paimta nauja veikimo kryptis daugelio sutikta labai palankiai. Dabar visi laukia, kad valdyba imtųsi to konkretaus veiklos suaktyvinimui darbo jaunebegaišindama brangaus laiko. J. Karpis

BENDRA NUOSAVYBĖ

Lapkričio 27 d. buvo sukviesti organizacijų atstovai ir pavieniai asmenys pasitarti dėl įsigijimo Toronto lietuvių kolonijos reikalams tinkamesnių patalpų. Į šį klausimą buvo žvelgta visais požiūriais ir vienbalsiai pasisakyta už tokių patalpų reikalingumą bei naudingumą lietuvių tautinei veiklai.

Pavesta Lietuvių Namų bei Paramos valdyboms, pasikviečiant reikalingus asmenis ir sudarant iš jų komisijas, neatidėliojant pradėti numatytų patalpų

įsigijimo reikalų tvarkymą. Čia dar kartą išryškėjo, kad toje tylinčioje bendruomenės dalyje ir prasigyvenusių tautiečių tarpe tebėra gyvas ir teisingas mūsų tautinių užduočių supratimas. Geresnės savo pastogės įsigijimo idėja susilaukė ne tik aiškaus moralinio pritarimo, bet didelės ir konkrečios paramos, kurios dėka klausimas pasidarė visai realus.

Mažai kas abejoja, kad mums reikalinga nuosava pastogė, kurioje visi lietuviai galėtų jaustis lygūs, neatsižvelgiant į jų politinius, ideologinius, religinius ar dar kitokius skirtumus. Vis dėlto ir šiame reikale pasigenda ma darbo, iniciatyvos ir galimybių koordinacijos, kurios turėtų ateiti iš Bendruomenės. Parėmusiems tą sunkų darbą linkėtina ištesėti iki pat galo. J. Karpis

london, ont.

EGLUTĖ

Kalėdų eglutė Londono vaikučiams šiemet įvyko gruodžio 20 d. Tokia eglutė jau buvo ruošiama prieš 15 metų. Eglutę organizuoja skautai, o programą parengia šeštadieninė mokykla.

Tai yra graži ir daug naudos duodanti proga kiekvienam mokiniukui pasirodyti. Ši proga ugdo talentus, augina ir lavina

jaunimą lietuviškai veiklai. Gražūs vaisiai jau šiandien yra matomi ir jaučiami. Pavyzdžiui, programos parengime veikliai dalyvavo mūsų jaunosios šeštadieninės mokyklos mokytojos Lidiya Keraitė ir Vida Petrašiūnaitė, o taip pat jaunieji Baltijos mokytojai Liucija Petrašiūnaitė ir Marijus Chainauskas.

Eglutę atidarė vietininkas A. Dragūnevičius, o mokyklos vedėjas L. Eimantas apgailėstavo, jog šiemet Kalėdų eglutei nebuvo gauta pakankamai lėšų, kad mokyklą lankančioms būtų galima užsakyti laikraštuką "Žvaigždutė", kaip kad buvo padaryta praeitais metais. Jis prašė, kad tėveliai patys šį gerą laikraštėlį užsiskaitytų. Po programos visi skaniai pasivaišino.

● Londoniškiečiai skaudžiai išgyveno Simo Kudirkos tragediją. Žiauru, kad šiandieną mūsų pasaulyje, kuri mes kultūringu vadiname, tokie dalykai vyksta. Žiauru, kad pagrindinės žmogaus teisės yra atimamos tų, kurie už jas (teises) ginklu kovoja. Šie įvykiai verčia mus sustoti, gerai pagalvoti ir į save pažvelgti.

- Londono Šalpos komitetas Kalėdų proga davė dovanų Bingo darbuotojams.
- Londono 16-tos Lietuvos dienų komitetas, po paskutinio posėdžio, kuriame buvo sutvarkyti visi reikalai ir paskirstytas

pelnas, nustojo egzistavęs.

● Baltijos ansamblio kalėdinis pobūvis gruodžio 19 d. praėjo jaunatviškoje dvasioje. Jis įvyko Baltijos tautinių šokių vadovų bute. Pasitraukusiems iš Baltijos Bliskiams buvo įteikta dovana. B. A.

st.catharines

STREIKAS

General Motors ilgokai užsitęsęs streikas šias eilutes rašant, artėja prie susitarimo. GM – tai auto pramonės mamutas, kuriame dirba dauguma mūsų mieste gyvenančių lietuvių. Ilgokas streikas pribloškė ne tik darbininkus, bet ir kitus fabrikus, krautuves ir net alaus barus. Ir visa tai prieš pat Kalėdas... Laimei, jau einame prie streiko galo.

LIETUVYBĖS DARBAS

Ilgai užsitęsę ginčai užleidžia vietą naujam sujudimui. Atgijo net jaunimo tautiniai šokiai, skautų ir skaučių darbas. Mokykla veikia puikiai, nors vaikų amžiaus skirtumas reikalauja dar vieno mokytojo, kas jau yra sunkiai išsprendžiamas dalykas.

NAUJA VALDYBA

Šiemet skautų rėmėjų valdybos pirmininku yra išrinktas Adolfas Šetikas, o tai reiškia tikrą šios organizacijos laimėjimą. Sunku kam pralenkti veik-

Taupyk ir skolinkis

PIRMUTINIAME IR DIDŽIAUSIAME TORONTO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

MOKA

5½% už depozitus
6% už šėrus (numatoma)
7% už 1 m. term. dep.
7¾% už 2 m. term. dep.

IMA

8% už asm. paskolas
8% už mortgičius

Kapitalas virš trijų su puse milijonų dolerių

ASM. PASKOLAS duodame iki \$5.000 ir MORTGIČIUS pagal valdžios nustatytą normą — 66% įkainoto turto. VISŲ NARIŲ GYVYBĖ apdrausta santaupų dydyje, bet ne daugiau \$2.000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$5.000.

KASOS VALANDOS: kasdien nuo 10 val. iki 3 val. p. p., išskyrus sekmadienius. Pirmadienį ir penktadienį vakarais nuo 4 val. 30 min. iki 8 val. 30 min. Šeštadieniais nuo 9 val. iki 1 val. p. p. (liepos ir rugpjūčio mėn. šeštadieniais uždaryta). BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1129 Dundas Street West, Toronto 3, Ontario. Telefonas LE 2-8723

HAMILTONO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS "TALKA"

21 Main St. East, kamb. 203, tel. 528-0511

Darbo valandos:

pirmadieniais 9.30 — 5 v. p.p.
antradieniais 9.30 — 5 v. p.p.
trečiadieniais 9.30 — 5 v. p.p.
ketvirtadieniais 9.30 — 5 v. p.p.
penktadieniais 9.30 — 8 val. vak.
šeštadieniais 9.00 — 1 v. p.p.
Liepos ir Rugpjūčio mėn. šeštadieniais "Talka" uždaryta.

Mokame už:

depozitus 5%
šėrus ir sutaupas 6½%
už vienu metų terminuotus indėlius 7%
ir virš \$10.000 - 3 metams 7½%
Duodame:
asmenines paskolas iš 10%
nekiln. turto paskolas iš 9%

Nemokama gyvybės ir asm. paskolų drauda. Nemokamas pilnas čekių patarnavimas. Pardudame "American Travelers" čekius. Užtikrintas indėlių saugumas. Kapitalas — virš \$2.200.000

loje A. Šetiką.

Kaip girdėti, jau yra užsakyta didžioji Merri-
tono salė ateinančių metų
Joninėms.

VESTUVĖS

Žymiausias šių metų
galo įvykis, be abejo, bus
Vyto Paulionio, muziko
Aleksandro Paulionio sū-
naus, vestuvės St. Catha-
rinės mieste.

Vytas yra labai puikiai
išauklėtas jaunas vyras,
populiarus kaip tėvas,
veiklus lietuviybės darbe,
turi puikų balsą ir pri-
klauso tėvo vadovaujamam
Hamiltono lietuvių chorui.

ORGANIZACIJOS

Šiomet visos organiza-
cijos parodė gyvą veiklą,
gyvesnę negu praėjusiais
metais. Ypač gerai pasi-
rodė ramovėnai per ka-
riuomenės šventės pami-
nėjimą. Beveik pilna salė
matėsi šauniom unifor-
mom apsirengusių vyrų ir
moterų – savų ir svečių iš
kitur, net Toronto.

Seniai mačiusiems lie-
tuviškas kariškas unifor-
mas, ženklus ir medalius
susidaro jautrus vaizdas.
Stipri lietuviška dvasia
reiškėsi ir St. Catharinėj.

LIETUVIŲ DIENA

Ateinančiais metais
Lietuvių diena bus St. Ca-
tharinėje. Niekas dėl to
čia nesijaudina, nes St.
Catharinės lietuviai mėgsta
didelius ir rimtus dar-
bus, ir jie čia visados at-
liekami labai gerai.

Valdyba yra apsispren-
dusi pati vadovauti L. die-
nos rengimo komitetui,
kuris bus sudarytas vė-
liau. Turi visi turėti pro-
gos prisidėti prie tos die-
nos rengimo, nes L. diena
nėra vien tik b-nės val-

dybos, bet visų lietuvių
garbės reikalas.

Laimėi šiemet valdyba
yra puiki visais atžvilgiais
ir, be abejo, susilauks
visiško visuomenės prita-
rimo. Nelengva bus pra-
lenkti Londono Lietuvių
dienas, bet pamėginti ga-
lima.

KŪČIOS

Pirmą kartą St. Catha-
rinėje įvyko bendros Kū-
čios. Dalyvavo 80 žmonių.
Pavyko puikiai. Kor.

hamilton

KALAKUTŲ ŠAUDYMAS

Hamiltono lietuvių me-
džiotojų ir žuvautojų klu-
bas "Giedraitis" gruodžio
13 d. savo šaudykloje su-
rėngė kalakutų šaudymą.
Gruodžio 12 d. Grand Hou-
se patalpose įvyko tradi-
cinis giedraitiečių "laimės
ratas".

TARYBOS SESIJA

JAV LB tarybos posė-
džiai šaukiami sausio 16-
17 d. Philadelphijoje.

Posėdžių dienotvarkėje
numatytas tarybos pirm.
V. Kamanto žodis, tary-
bos sekr. V. Kleižos prane-
šimas, PLB v-bos
pirm. S. Barzduko prane-
šimas, JAV LB įstatų
vieno straipsnio keitimas,
tarybos narių skaičiaus
padidinimo klausimas,
JAV LB valdybos veiklos
plano ir sąmatos prista-
tymas ir kt.

L. ŠUKYTĖ VĒL EUROPOJE

Gruodžio 19 d. atlikusi
pagrindinį vaidmenį Glu-
cko operoje "Orfėjūje ir
Euridikėje" New Yorko

Iš Gyvataro viešnagės Sudburyje. "Sudbury Star" nuotraukoje stovi iš kairės:
KLB Sudburio ap. pirm. St. Tolvaiša, kun. Ant. Sabas, Gyvataro vadovė S.
Breichmanienė, Raimunda Kaminskaitė, Sudburio liaudies meno tarybos pirm.
Basyľ Žuk, Vida Beniušienė, Giedrė Breichmanaitė. Sėdi: Silvija Martinkūtė ir
Lina Verbickaitė.

Metropolitan operoje,
Lilija Šukytė Naujuosius
Metus sutiko Vokietijoje.

Solistė kovo mėn. New
Yorke dainuos Margari-
tos rolę "Fauste" ir kon-
certuos Kanadoje. Bala-
ndžio mėn. vėl dainuos
Europoje.

ŠMEIŽIA LIETUVIUS

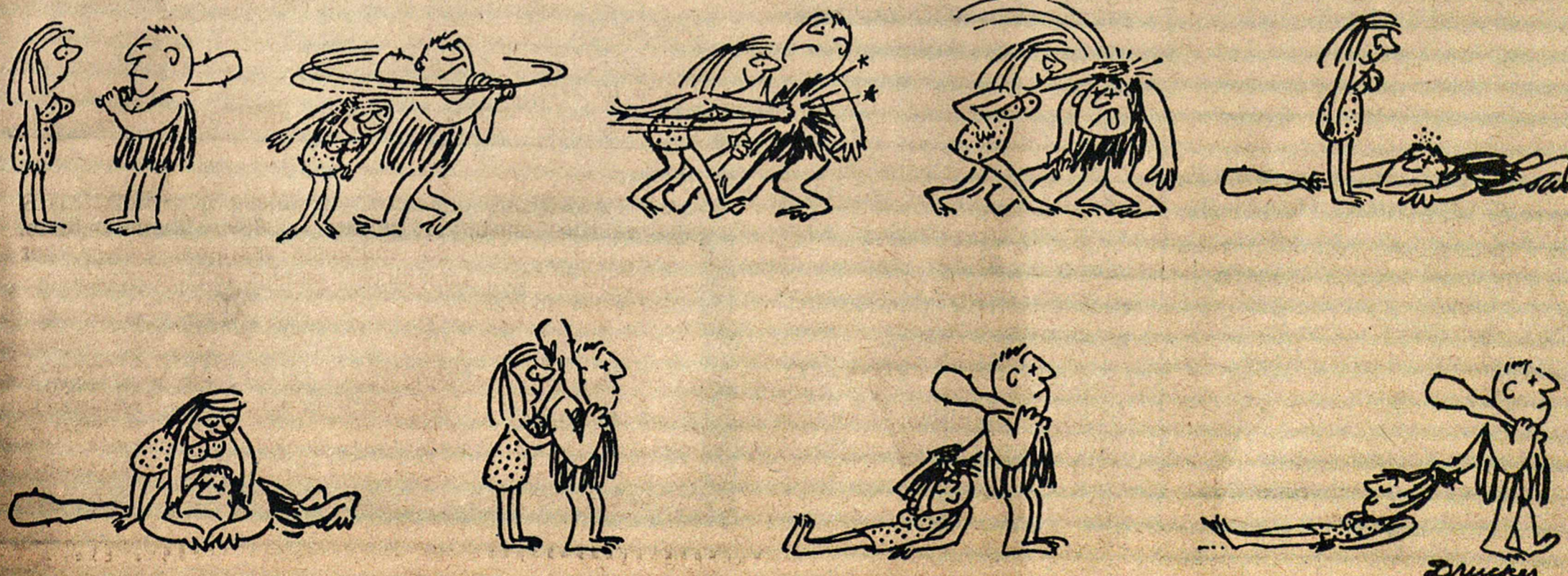
"Draugo" pranešimu,
Chicagos šiaurėje einan-
tis laikraštis "Near
North News" gruodžio 12
d. įdėjo tokį laišką:
"Lietuvių demonstraci-
jos, protestuojant atme-

timą azilio teisės Sovie-
tų jūrininkui, būtų labiau
įtikinančios, jeigu tie pa-
tys lietuviai nebūtų pra-
leidę karo metų, medžio-
dami žydus ir kitus, kad
jie būtų perduoti naciams
nužudyti, ir jeigu dabar
daugelis jų šiandien ne-
būtų praleidę vakarų, be-
medžiodami negrus Chi-
cagoje, kad jie būtų bru-
talai sumušti, o kartais
ir nužudomi".

BITININKŲ MOKYKLA

Belvederyje pradėjo
veikti vienmetė bitinin-
kystės ir sodininkystės
meistrų mokykla, kurios
direktoriumi yra S. Kas-
peravičius.

Prieš antrąją pas. karą
Belvederyje veikė pieni-
ninkų mokykla.

loje A. Šetiką.

Kaip girdėti, jau yra užsakyta didžioji Merri-
tono salė ateinančių metų
Joninėms.

VESTUVĖS

Žymiausias šių metų
galo įvykis, be abejo, bus
Vyto Paulionio, muziko
Aleksandro Paulionio sū-
naus, vestuvės St. Catha-
rinės mieste.

Vytas yra labai puikiai
išauklėtas jaunas vyras,
populiarus kaip tėvas,
veiklus lietuviybės darbe,
turi puikų balsą ir pri-
klauso tėvo vadovaujamam
Hamiltono lietuvių chorui.

ORGANIZACIJOS

Šiomet visos organiza-
cijos parodė gyvą veiklą,
gyvesnę negu praėjusiais
metais. Ypač gerai pasi-
rodė ramovėnai per ka-
riuomenės šventės pami-
nėjimą. Beveik pilna salė
matėsi šauniom unifor-
mom apsirengusių vyrų ir
moterų – savų ir svečių iš
kitur, net Toronto.

Seniai mačiusiems lie-
tuviškas kariškas unifor-
mas, ženklus ir medalius
susidaro jautrus vaizdas.
Stipri lietuviška dvasia
reiškėsi ir St. Catharinėj.

LIETUVIŲ DIENA

Ateinančiais metais
Lietuvių diena bus St. Ca-
tharinėje. Niekas dėl to
čia nesijaudina, nes St.
Catharinės lietuviai mėgsta
didelius ir rimtus dar-
bus, ir jie čia visados at-
liekami labai gerai.

Valdyba yra apsispren-
dusi pati vadovauti L. die-
nos rengimo komitetui,
kuris bus sudarytas vė-
liau. Turi visi turėti pro-
gos prisidėti prie tos die-
nos rengimo, nes L. diena
nėra vien tik b-nės val-

dybos, bet visų lietuvių
garbės reikalas.

Laimėi šiemet valdyba
yra puiki visais atžvilgiais
ir, be abejo, susilauks
visiško visuomenės prita-
rimo. Nelengva bus pra-
lenkti Londono Lietuvių
dienas, bet pamėginti ga-
lima.

KŪČIOS

Pirmą kartą St. Catha-
rinėje įvyko bendros Kū-
čios. Dalyvavo 80 žmonių.
Pavyko puikiai. Kor.

hamilton

KALAKUTŲ ŠAUDYMAS

Hamiltono lietuvių me-
džiotojų ir žuvautojų klu-
bas "Giedraitis" gruodžio
13 d. savo šaudykloje su-
rengė kalakutų šaudymą.
Gruodžio 12 d. Grand Hou-
se patalpose įvyko tradi-
cinis giedraitiečių "laimės
ratas".

TARYBOS SESIJA

JAV LB tarybos posė-
džiai šaukiami sausio 16-
17 d. Philadelphijoje.

Posėdžių dienotvarkėje
numatytas tarybos pirm.
V. Kamanto žodis, tary-
bos sekr. V. Kleižos prane-
šimas, PLB v-bos
pirm. S. Barzduko prane-
šimas, JAV LB įstatų
vieno straipsnio keitimas,
tarybos narių skaičiaus
padidindimo klausimas,
JAV LB valdybos veiklos
plano ir sąmatos prista-
tymas ir kt.

L. ŠUKYTĖ VĒL EUROPOJE

Gruodžio 19 d. atlikusi
pagrindinį vaidmenį Glu-
cko operoje "Orfėjūje ir
Euridikėje" New Yorko

Iš Gyvataro viešnagės Sudburyje. "Sudbury Star" nuotraukoje stovi iš kairės:
KLB Sudburio ap. pirm. St. Tolvaiša, kun. Ant. Sabas, Gyvataro vadovė S.
Breichmanienė, Raimunda Kaminskaitė, Sudburio liaudies meno tarybos pirm.
Basyľ Žuk, Vida Beniušienė, Giedrė Breichmanaitė. Sėdi: Silvija Martinkūtė ir
Lina Verbickaitė.

Metropolitan operoje,
Lilija Šukytė Naujuosius
Metus sutiko Vokietijoje.

Solistė kovo mėn. New
Yorke dainuos Margari-
tos rolę "Fauste" ir kon-
certuos Kanadoje. Balan-
džio mėn. vėl dainuos
Europoje.

ŠMEIŽIA LIETUVIUS

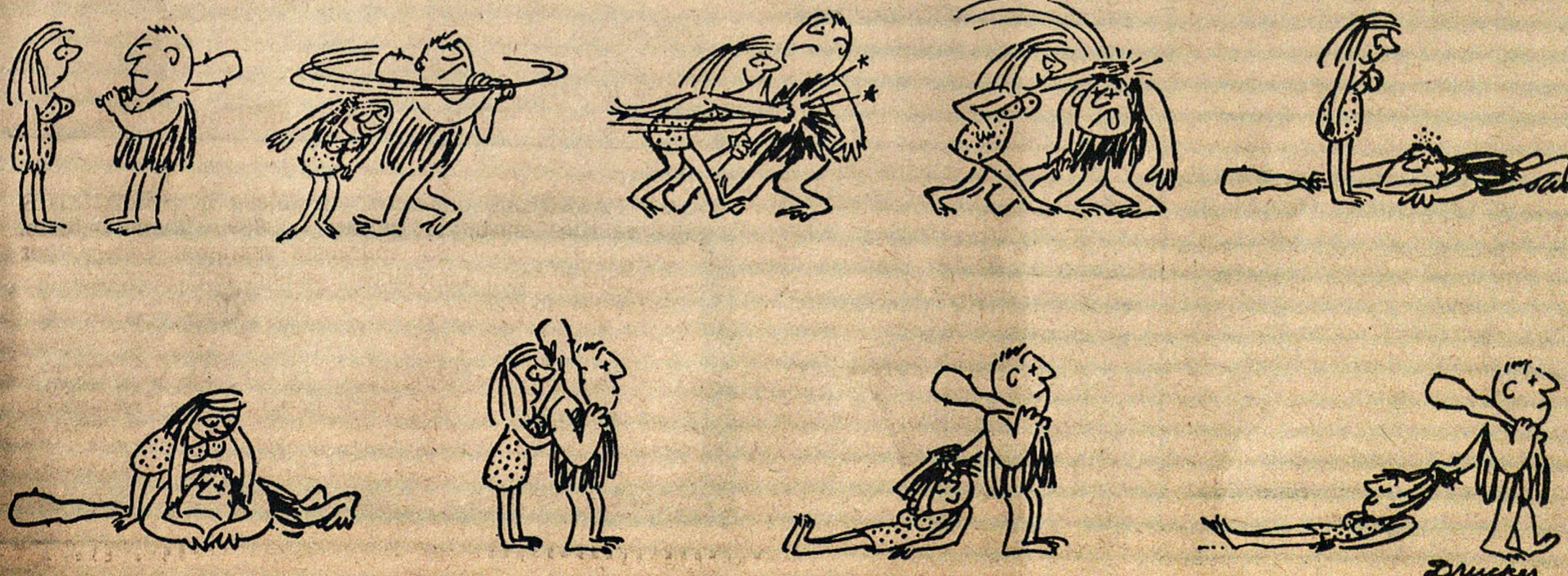
"Draugo" pranešimu,
Chicagos šiaurėje einan-
tis laikraštis "Near
North News" gruodžio 12
d. įdėjo tokį laišką:
"Lietuvių demonstraci-
jos, protestuojant atme-

timą azilio teisės Sovie-
tų jūrininkui, būtų labiau
įtikinančios, jeigu tie pa-
tys lietuviai nebūtų pra-
leidę karo metų, medžio-
dami žydus ir kitus, kad
jie būtų perduoti naciams
nužudyti, ir jeigu dabar
daugelis jų šiandien ne-
būtų praleidę vakarų, be-
medžiodami negrus Chi-
cagoje, kad jie būtų bru-
talčiai sumušti, o kartais
ir nužudomi".

BITININKŲ MOKYKLA

Belvederyje pradėjo
veikti vienmetė bitinin-
kystės ir sodininkystės
meistrų mokykla, kurios
direktoriumi yra S. Kas-
peravičius.

Prieš antrąją pas. karą
Belvederyje veikė pieni-
ninkų mokykla.

SUMAŽINTOS PALŪKANOS

Lito valdyba praeitame posėdyje sumažino palūkanas už asmenines ir nekilnojamo turto paskolas gyvenamiems namams nuo 9 į 8,75 nuoš., įskaitant gyvybės apdraudos premiją iki 10.000 dol. paskolos sumos.

Palūkanas daugiau sumažinti kol kas negalima, kadangi šiuo metu Litas vis dar turi 227.000 dol. paskolų už 6,5 nuoš., 258.000 dol. už 7 nuoš. ir 177.000 dol. už 8 nuoš.

Tuo tarpu už 700.000 dol. terminuotų indėlių Litas pats moka vidutiniškai 7,3 nuoš. ir už 1.295.000 dol. taupomųjų sąskaitų (buvusių "šerų") 6 nuoš. plus 3/4 nuoš. gyvybės apdraudos premijos, taigi faktiškai 6,75 nuoš.

Naujos Lito imamos už paskolas ir mokamos už santaupas palūkanos paskelbtos nuolatiniame Lito skelbime. pr. r.

PATARNAVIMAI

Lite galima apmokėti Hydro Quebec, Bell Telephone ir Metropolitan Gas Co. sąskaitas. Pa-

tarnavimo kaina — 15 ct., kaip ir bankuose. Tačiau Litas visada buvo tos nuomonės, kad daug paprasčiau visas sąskaitas mokėti Lito čekiais, už kuriuos Litas neskaito nė vieno cento. pr. r.

JAUNIEJI KREPŠININKAI

Kiekvieną trečiadienį Aušros Vartų parapijos salėje susirenka grupė berniukų žaisti krepšinių. Tai Tauro vad. "Midget League" — jaunių krepšinio komanda.

Romas Otto treniruoja 12 entuziastingų jaunų krepšinininkų, kurių tarpe yra R. Ališauskas, G. Nagys, G. ir S. Brikiiai, G. ir A. Buniai, A. Lapinas, L. Bukauskas, P. Lapeinat, D. Makauskas, V. Išganaitis, T. Žižys.

Iki šiol jie pralaimėjo dvi rungtynes, tačiau neatrodo, kad jų moralė būtų palaužta. Jie pradeda susicementuoti į tikrą komandą ir atrodo, kad ateityje jie turėtų būti stiprūs varžovai.

J. D.

PO EGZAMINŲ

"Chartered accountant", atseit, prisiėkusiojo buhalterio kandidatinius egzaminus Montrealyje sėkmingai išlaikė K. J. Greibus.

NIDOS VAKARAS

Nidos vakare, kuris įvyks sausio 23 d. Aušros Vartų salėje, įdomią programą atliks Montrealio jaunimas.

Počauskaitė — deklamuos. Gintaro ansamblio narės I. Lukoševičiūtė, V. Povilaitytė, L. Povilaitytė gros kanklėmis. Studentas A. Mickus — gros akordijonu. K. Buzaitė — pianinu. Dalyvaus žinomas gitaristas R. Skučas. Baletu studentė D. Lukauskaitė — šoks. Aušros Vartų parapijos choro mergaičių sikstetas, vadovaujamas sol. A. Keblio, M. Buzaitė, K. Buzaitė, L. Gurklytė, V. Kizerskytė ir J. Zannella — dainuos.

Visi Montrealio lietuviai maloniai kviečiami nepraleisti retos progos į vakarą atvykti ir pamatyti mūsų jaunimo talentų pasirodymą.

Bus gera, retų patiekalų vakarienė, kurią sutiko paruošti visiems gerai žinomos vakarienių rengėjos M. Kasperavičienė, M. Grinkienė, L. Jurjonienė ir A. Urbanavičienė.

Bilietai jau platinami. Jei jų dar neišsigijote, kviečiame išigyti, nes prie įėjimo bus pardodamas tik ribotas skaičius.

Į BAHAMAS

Į Nassau, Bahamų salose, išskrido Lydija ir Andrius Latvaičiai. Iš ten aplankys Miami, Floridoje. Atostogų kelionė žada užtrukti apie mėnesį laiko.

NAUJA VALDYBA

LK Mindaugo šaulių kuopos moterų skyriaus metinis narių susirinkimas įvyko 1970 m. lapkričio 29 d. Aušros Vartų salėje, kuopos būstinėje. Be kitų svarbių dienotvarkės punktų, vyko ir naujos skyriaus valdybos rinkimai. Į naująją skyriaus valdybą buvo išrinktos ir pareigomis pasiskirstė pirm. Vida Kizerskytė, vicepirm. Linda Grinkutė ir sekr. Ald. Sutkaitienė. Susirinkime dalyvavęs kuopos pirm. Ig. Petraus-

Gina Čapkauskienė — Capkas, žinoma Montrealio dainininkė, sausio 17 d., 9.30 v.v., per televizijos 10-tą kanalą dainuos ariją iš "Hofmanno pasakų".

Dainininkė pastaruoju metu dažnai dainuoja tiek

lietuvių, tiek ir kitataurių publikai. Kūčių naktį Gina Čapkauskienė dainavo per pamaldas Fatimos bažnyčioje. Vasario 6 d. ji dainuos Toronte spaudos baliuje, kovo 27 d. Chicagoje per "Laiškų lietuviams" vakarą.

kas, padėkojęs valdybai, palinkėjo sėkmės naujajai.

Kuopos scenos mėgėjų grupė, vadovaujama Viktoro Sušinsko, repetuoja vieno veiksmo komediją "Teodolinda", kuri bus pristatyta publikai kuopos vakaro metu 1971 m. vasario 6 d. Aušros Vartų salėje. Bilietai šiam vakarui jau platinami. Prašome išigyti iš anksto. V. K.

Į VAKARUS

B. Geležiūnas persikėlė gyventi į Victoriją, Britų Kolumbijoje, kur įsigijo namus.

Į Victoriją ilgesniam laikui išvyko ir Feliksas Jurgutavičius su žmona.

ATOSTOGOS FLORIDOJE

Visam sezonui atostogų į Floridą išvyko Juozas Mileris su žmona.

PRAPLĖTĖ VERSLĄ

Mykolas Rutkauskas, kurio Texaco garažas Point Claire apylinkėje ir Montrealio lietuviams puikiai pažįstamas, savo verslą praplėtė ir IlleBiltų Kolumbijoje, kur įsigijo dar vieną garažą.

Brangiai Mamytei Lietuvoje mirus,
dr. VITALIJAI GIRIŪNIENEI,
vyriui, sūnams bei artimiesiems reiškia širdingą
užuojautą

Ramūnų šeima

W. Lapenat

GENERAL CONSTRUCTION REG'D.

89 Orchard Street, LaSalle, P.Q. Tel. 366-6237

[vairi industrinė, komercinė ir rezidencinė statyba. Duodame įvairius patarimus, įkainavimus, be jokio atlyginimo. Darbas atliekamas sąžiningai ir prieinama kaina.]

MIKE'S TEXACO SERVICE STATION

POINTE CLAIRE, P.Q. — ILLE BIZARD, P.Q.
601 St. Jean Road. 459 Cheerier Street.
Tel. 695-3883 Tel. 626-5175

- Atsitiktiniai ir kapitaliniai auto-mašinu remontai.
- Degalai, tepalai, padangos ir kt.
- Lengvai pasiekiamas greitkelio Nr. 40.

(M. ČAPKAUSKO)

J. I. B. vaistai, patentuoti Šveicarijoje Nr. 458628, registruoti JAV ir Europoje, ATAUGINA PLAUKUS, išgydo pleiskaną, šašus, niežėjimą, sulauko plaukų slinkimą, grąžina natūralią plaukų spalvą MOTERIMS ir VYRAMS. 100 procentų garantuoti, J. I. B. vartodamas 8 uncijas 16 savaitių, nebūsi nei plikas, nei žilas.

Užsakymus su \$6.00 money orderiu siusti:
JIB Laboratorija, 2498 Daugall Ave., Windsor, Ont.

SUMAŽINTOS PALŪKANOS

Lito valdyba praeitame posėdyje sumažino palūkanas už asmenines ir nekilnojamo turto paskolas gyvenamiems namams nuo 9 į 8,75 nuoš., įskaitant gyvybės apdraudos premiją iki 10.000 dol. paskolos sumos.

Palūkanas daugiau sumažinti kol kas negalima, kadangi šiuo metu Litas vis dar turi 227.000 dol. paskolų už 6,5 nuoš., 258.000 dol. už 7 nuoš. ir 177.000 dol. už 8 nuoš.

Tuo tarpu už 700.000 dol. terminuotų indėlių Litas pats moka vidutiniškai 7,3 nuoš. ir už 1.295.000 dol. taupomųjų sąskaitų (buvusių "šerų") 6 nuoš. plus 3/4 nuoš. gyvybės apdraudos premijos, taigi faktiškai 6,75 nuoš.

Naujos Lito imamos už paskolas ir mokamos už santaupas palūkanos paskelbtos nuolatiniame Lito skelbime. pr. r.

PATARNAVIMAI

Lite galima apmokėti Hydro Quebec, Bell Telephone ir Metropolitan Gas Co. sąskaitas. Pa-

tarnavimo kaina — 15 ct., kaip ir bankuose. Tačiau Litas visada buvo tos nuomonės, kad daug paprasčiau visas sąskaitas mokėti Lito čekiais, už kuriuos Litas neskaito nė vieno cento. pr. r.

JAUNIEJI KREPŠININKAI

Kiekvieną trečiadienį Aušros Vartų parapijos salėje susirenka grupė berniukų žaisti krepšinį. Tai Tauro vad. "Midget League" — jaunių krepšinio komanda.

Romas Otto treniruoja 12 entuziastingų jaunų krepšininkų, kurių tarpe yra R. Ališauskas, G. Nagys, G. ir S. Brikiiai, G. ir A. Buniai, A. Lapinas, L. Bukauskas, P. Lape-nat, D. Makauskas, V. Išganaitis, T. Žižys.

Iki šiol jie pralaimėjo dvi rungtynes, tačiau ne-atrodo, kad jų moralė būtų palaužta. Jie pradeda susicementuoti į tikrą komandą ir atrodo, kad ateityje jie turėtų būti stiprūs varžovai.

J. D.

PO EGZAMINŲ

"Chartered accountant", atseit, prisiėkusiojo buhalterio kandidatinius egzaminus Montrealyje sėkmingai išlaikė K. J. Greibus.

NIDOS VAKARAS

Nidos vakare, kuris įvyks sausio 23 d. Aušros Vartų salėje, įdomią programą atliks Montrealio jaunimas.

Počauskaitė — deklamuos. Gintaro ansamblio narės I. Lukoševičiūtė, V. Povilaitytė, L. Povilaitytė gros kanklėmis. Studentas A. Mickus — gros akordijonu. K. Buzaitė — pianinu. Dalyvaus žinomas gitaristas R. Skučas. Baletu studentė D. Lukauskaitė — šoks. Aušros Vartų parapijos choro mergaičių sikstetas, vadovaujamas sol. A. Keblio, M. Buzaitė, K. Buzaitė, L. Gurklytė, V. Kizerskytė ir J. Zannella — dainuos.

Visi Montrealio lietuviai maloniai kviečiami nepraleisti retos progos į vakarą atvykti ir pamatyti mūsų jaunimo talentų pasirodymą.

Bus gera, retų patiekalų vakarienė, kurią sutiko paruošti visiems gerai žinomos vakarienių rengėjos M. Kasperavičienė, M. Grinkienė, L. Jurjonienė ir A. Urbanavičienė.

Bilietai jau platinami. Jei jų dar neišsigijote, kviečiame išigyti, nes prie įėjimo bus parduodamas tik ribotas skaičius.

Į BAHAMAS

Į Nassau, Bahamų salose, išskrido Lydija ir Andrius Latvaičiai. Iš ten aplankys Miami, Floridoje. Atostogų kelionė žada užtrukti apie mėnesį laiko.

NAUJA VALDYBA

LK Mindaugo šaulių kuopos moterų skyriaus metinis narių susirinkimas įvyko 1970 m. lapkričio 29 d. Aušros Vartų salėje, kuopos būstinėje. Be kitų svarbių dienotvarkės punktų, vyko ir naujos skyriaus valdybos rinkimai. Į naująją skyriaus valdybą buvo išrinktos ir pareigomis pasiskirstė pirm. Vida Kizerskytė, vicepirm. Linda Grinkutė ir sekr. Ald. Sutkaitienė. Susirinkime dalyvavęs kuopos pirm. Ig. Petraus-

Gina Čapkauskienė — Capkas, žinoma Montrealio dainininkė, sausio 17 d., 9.30 v.v., per televizijos 10-tą kanalą dainuos ariją iš "Hofmanno pasakų".

Dainininkė pastaruoju metu dažnai dainuoja tiek

lietuvių, tiek ir kitataučių publikai. Kūčių naktį Gina Čapkauskienė dainavo per pamaldas Fatimos bažnyčioje. Vasario 6 d. ji dainuos Toronte spaudos baliuje, kovo 27 d. Chicagoje per "Laiškų lietuviams" vakarą.

kas, padėkojęs valdybai, palinkėjo sėkmės naujajai.

Kuopos scenos mėgėjų grupė, vadovaujama Viktoro Sušinsko, repetuoja vieno veiksmo komediją "Teodolinda", kuri bus pristatyta publikai kuopos vakaro metu 1971 m. vasario 6 d. Aušros Vartų salėje. Bilietai šiam vakarui jau platinami. Prašome išigyti iš anksto. V. K.

Į VAKARUS

B. Geležiūnas persikėlė gyventi į Victoriją, Britų Kolumbijoje, kur įsigijo namus.

Į Victoriją ilgesniam laikui išvyko ir Feliksas Jurgutavičius su žmona.

ATOSTOGOS FLORIDOJE

Visam sezonui atostogų į Floridą išvyko Juozas Mileris su žmona.

PRAPLĖTĖ VERSLĄ

Mykolas Rutkauskas, kurio Texaco garažas Point Claire apylinkėje ir Montrealio lietuviams puikiai pažįstamas, savo verslą praplėtė ir IlleBiltų Kolumbijoje, kur įsigijo dar vieną garažą.

Brangiai Mamytei Lietuvoje mirus,
dr. VITALIJAI GIRIŪNIENEI,
vyriui, sūnams bei artimiesiems reiškia širdingą
užuojautą

Ramūnų šeima

W. Lapenat

GENERAL CONSTRUCTION REG'D.

89 Orchard Street, LaSalle, P.Q. Tel. 366-6237

[vairi industrinė, komercinė ir rezidencinė statyba. Duodame įvairius patarimus, įkainavimus, be jokio atlyginimo. Darbas atliekamas sąžiningai ir prieinama kaina.]

MIKE'S TEXACO SERVICE STATION

POINTE CLAIRE, P.Q. — ILLE BIZARD, P.Q.
601 St. Jean Road. 459 Cheerier Street.
Tel. 695-3883 Tel. 626-5175

- Atsitiktiniai ir kapitaliniai auto-mašinu remontai.
- Degalai, tepalai, padangos ir kt.
- Lengvai pasiekiamą greitkelio Nr. 40.

(M. ČAPKAUSKO)

J. I. B. vaistai, patentuoti Šveicarijoje Nr. 458628, registruoti JAV ir Europoje, ATAUGINA PLAUKUS, išgydo pleiskaną, šašus, niežėjimą, sulaukia plaukų slinkimą, grąžina natūralią plaukų spalvą MOTERIMS ir VYRAMS. 100 procentų garantuoti, J. I. B. vartodamas 8 uncijas 16 savaičių, nebūsi nei plikas, nei žilas.

Užsakymus su \$6.00 money orderiu siusti:

JIB Laboratorija, 2498 Daugall Ave., Windsor, Ont.

kuris yra žinomas "Ille Bizard" vardu.

Šiame naujajame garaže M. Rutkauskas atlieka sunkvežimių ir kitų automobilių sudėtingus remontus, pardavinėja ir remontuoja vadinamuosius snowbile ir skidoo, atseit, motorines roges. Sėkmingam verslininkui tegalima palinkėti sėkmės.

NUOSAVYBĖ FLORIDOJE

Gruodžio pradžioje į Floridą išvyko Stasys Yespelskis ir Zigmąs Borysa. Pastarasis Montrealin grįžo prieš Naujuosius Metus.

S. Yespelskis Miami Beach išigijo nuosavą butą, kuriame priglaus ne vieną ten nuvykusį montrealietį.

NUOSTOLIAI PADENGTI

Nuostolius dėl apiplėšimo draudimo bendrovė Litui jau apmokėjo. Vienas iš plėšikų yra suimtas, tačiau nei pinigų, nei dokumentų nerasta.

pr. r.

GALIMA UŽSAKYTI

Aušros Vartų spaudos kioske galima užsiprenumeruoti ir atnaujinti visų laikraščių prenumeratas. Taip pat galima nusipirkti Lito kalendorių 1971 metams.

pr. r.

TAUTYBIŲ TV MONTREALYJE

Prancūziškoji Montrealio televizijos stotis CF TM, kuri transliuoja dešimtuosiu kanalų, ateinančiais metais pradeda naują televizijos programą, pavadintą "Citoyens du monde" — "Pasaulio piliečiai". Mums, lietuviams, ypač įdomu, kad programą praves ir jai vadovaus bene labiausiai šioje srityje šiaurinėje Amerikoje iškilęs lietuvis televizijos žurnalistas Alain Stanke-Stankevičius.

Programa stengsis aprėpti visų Kvebeko provincijos tautybių gyvenimą ir jų problemas. Pirmoji programa bus transliuojama sekmadienį, sausio 3 d., nuo 4 iki 4.30 val. p.p.

ATOSTOGAUJA FLORIDOJE

S. ir dr. A. O. Jaugėliai Kalėdų atostogas praleidžia Floridoje.

Dvi savo atostogų savaites Miami praleidžia ir dr. Ilona Gražytė.

GRĮŽO IŠ CHICAGOS

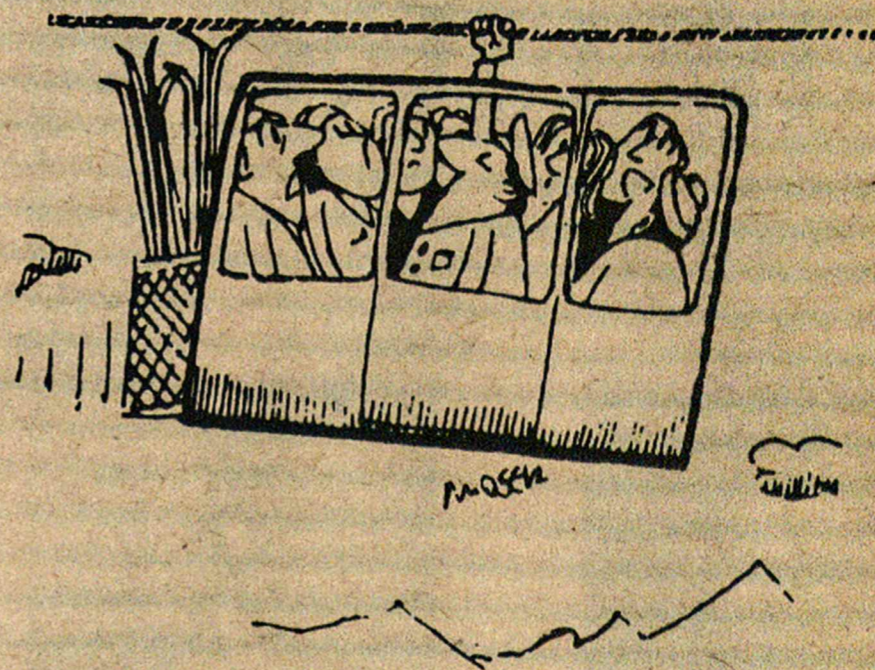
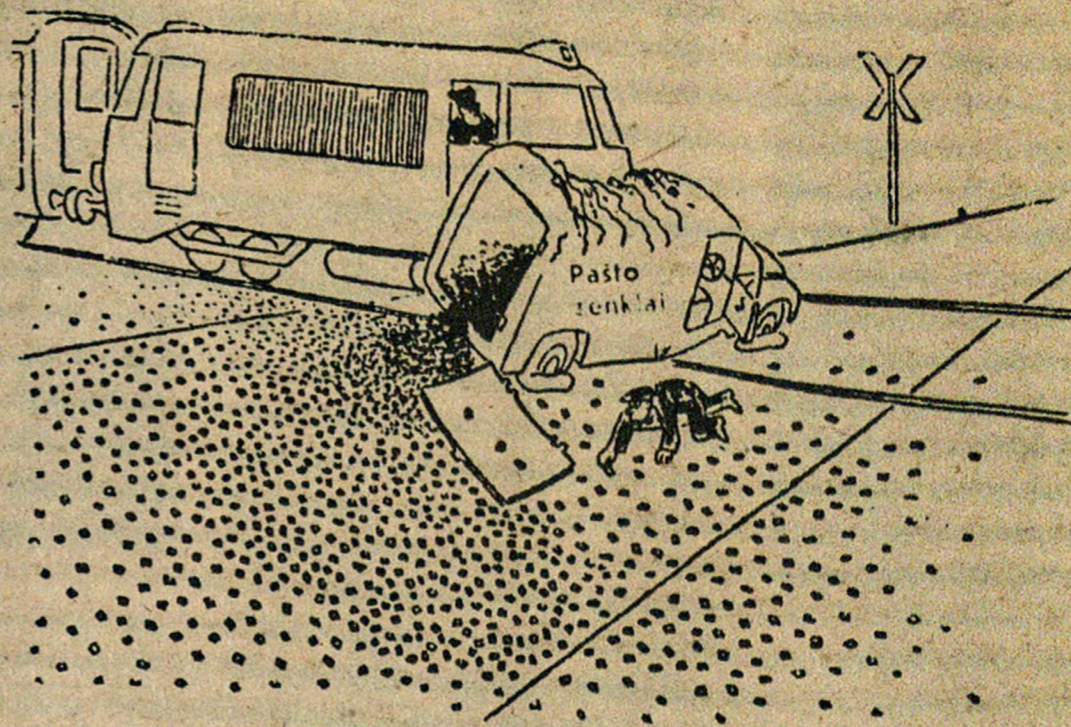
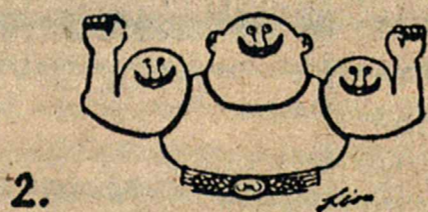
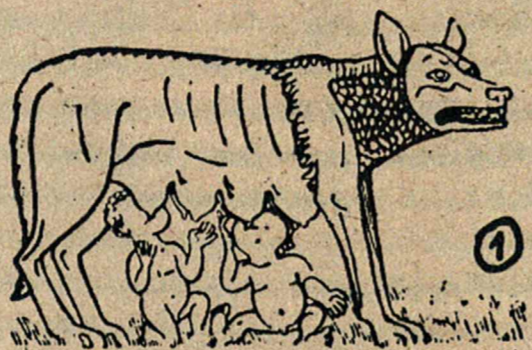
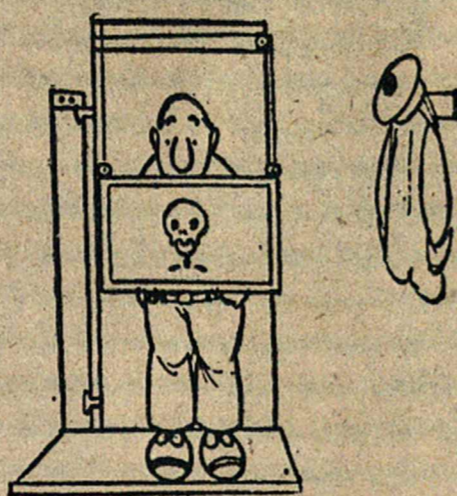
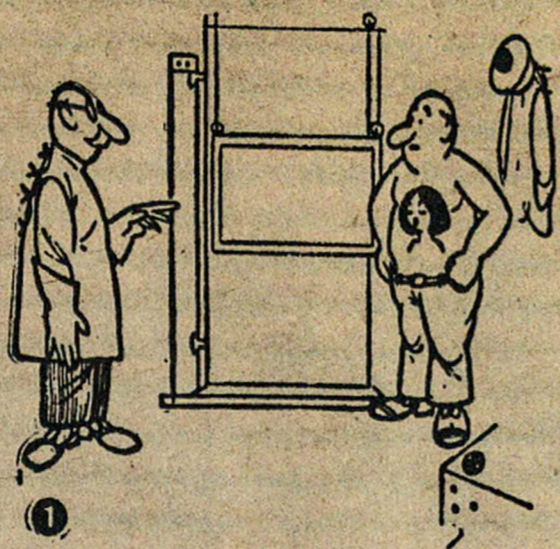
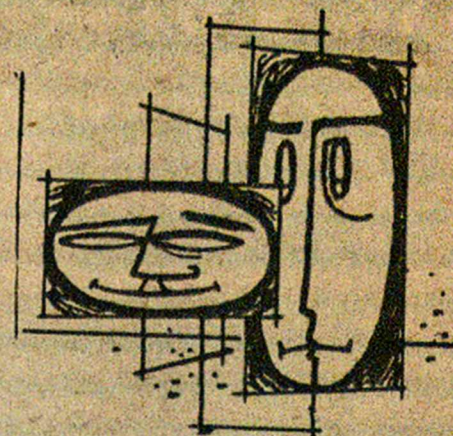
Birutė ir Henrikas Nagiai su sūnumi Gintaru

grįžo iš Chicagos, kur lankė bičiulius ir gimines.

ŠALFASS SUVAŽIAVIMAS

Metinis šiaurės Amerikos lietuvių fizinio auklėjimo ir sporto sąjungos atstovų suvažiavimas bus sausio 23-24 d. Detroite JAV, Continental Congress Inn viešbutyje.

KREIVI VEIDRODŽIAI

N. Šlapelytė. Visais komisią liečiančiais reikalais prašome kreiptis: 16349 Addison, Southfield, Mich. 48075.

SUSIRGO

Pr. Mingėla susirgo ir yra paguldytas ligoninėje.

SERGA

General Hospital ligoninėje dėl paralyžiaus paguldytas Jonas Valašinas.

Visais reikalais kreipiamasi pas ŠALFASS pirm. Sig. Krašauską, 32 Pasadena Gardens, Toronto 325, Ont. Tel. RO-6-5367.

ĮSTATŲ KEITIMAS

JAV LB įstatų keitimo komisiją sudaro dr. K. Keblys, A. Rugienius ir

kuris yra žinomas "Ille Bizard" vardu.

Šiame naujajame garaže M. Rutkauskas atlieka sunkvežimių ir kitų automobilių sudėtingus remontus, pardavinėja ir remontuoja vadinamuosius snowbile ir skidoo, atseit, motorines roges. Sėkmingam verslininkui tegalima palinkėti sėkmės.

NUOSAVYBĖ FLORIDOJE

Gruodžio pradžioje į Floridą išvyko Stasys Yespelskis ir Zigmąs Borysa. Pastarasis Montrealin grįžo prieš Naujuosius Metus.

S. Yespelskis Miami Beach išigijo nuosavą butą, kuriame priglaus ne vieną ten nuvykusį montrealietį.

NUOSTOLIAI PADENGTI

Nuostolius dėl apiplėšimo draudimo bendrovė Litui jau apmokėjo. Vienas iš plėšikų yra suimtas, tačiau nei pinigų, nei dokumentų nerasta.

pr. r.

GALIMA UŽSAKYTI

Aušros Vartų spaudos kioske galima užsiprenumeruoti ir atnaujinti visų laikraščių prenumeratas. Taip pat galima nusipirkti Lito kalendorių 1971 metams.

pr. r.

TAUTYBIŲ TV MONTREALYJE

Prancūziškoji Montrealio televizijos stotis CF TM, kuri transliuoja dešimtuosiu kanalų, ateinančiais metais pradeda naują televizijos programą, pavadintą "Citoyens du monde" — "Pasaulio piliečiai". Mums, lietuviams, ypač įdomu, kad programą praves ir jai vadovaus bene labiausiai šioje srityje šiaurinėje Amerikoje iškilęs lietuvis televizijos žurnalistas Alain Stanke-Stankevičius.

Programa stengsis aprėpti visų Kvebeko provincijos tautybių gyvenimą ir jų problemas. Pirmoji programa bus transliuojama sekmadienį, sausio 3 d., nuo 4 iki 4.30 val. p.p.

ATOSTOGAUJA FLORIDOJE

S. ir dr. A. O. Jaugėliai Kalėdų atostogas praleidžia Floridoje.

Dvi savo atostogų savaites Miami praleidžia ir dr. Ilona Gražytė.

GRĮŽO IŠ CHICAGOS

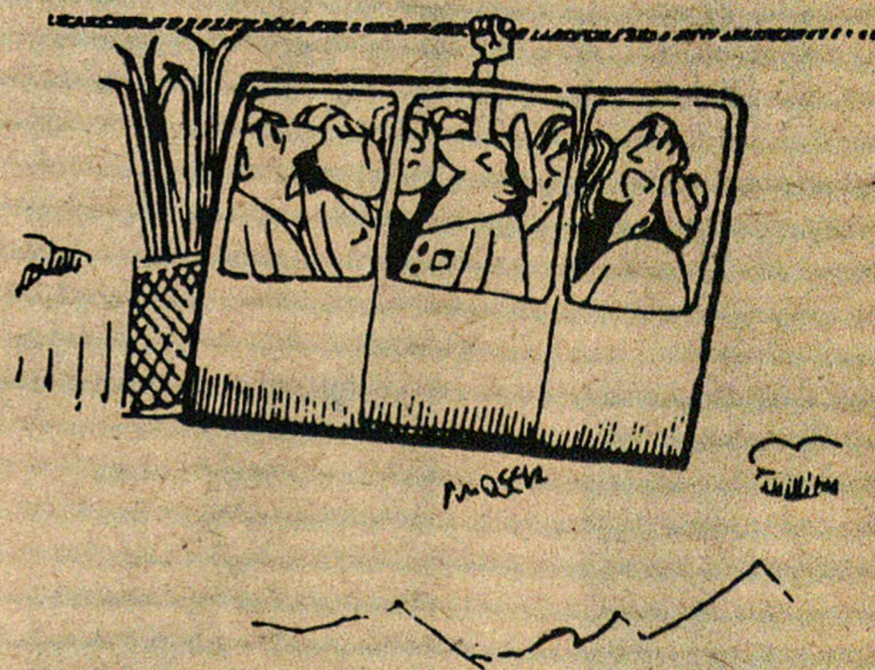
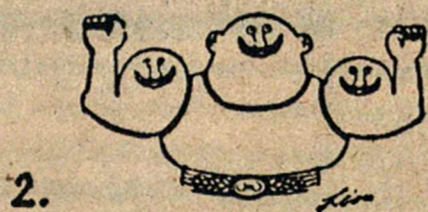
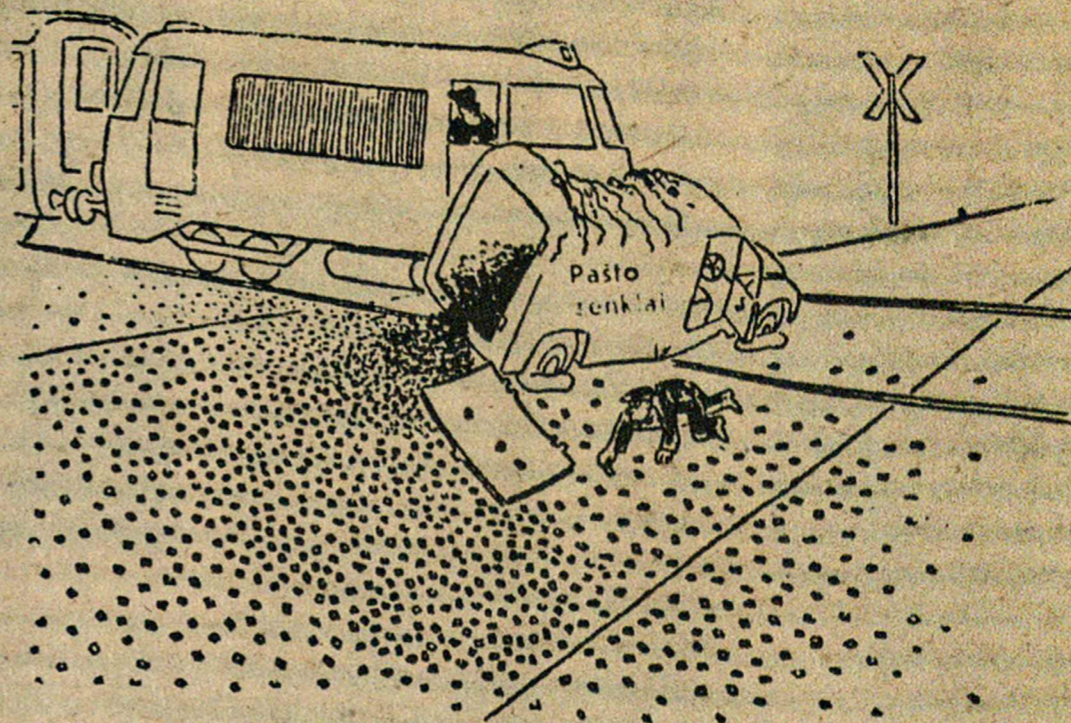
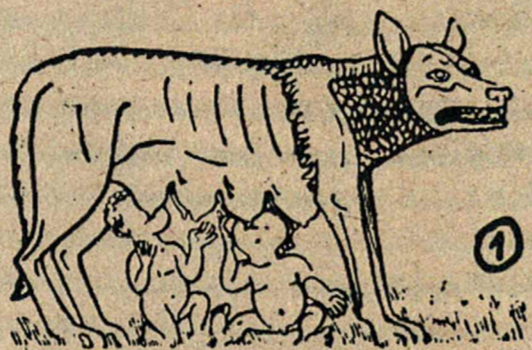
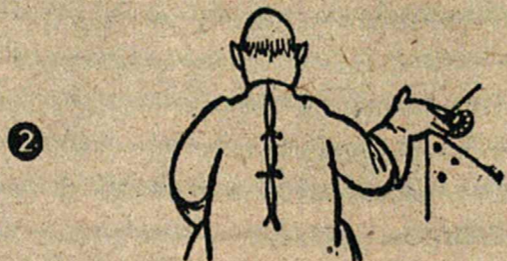
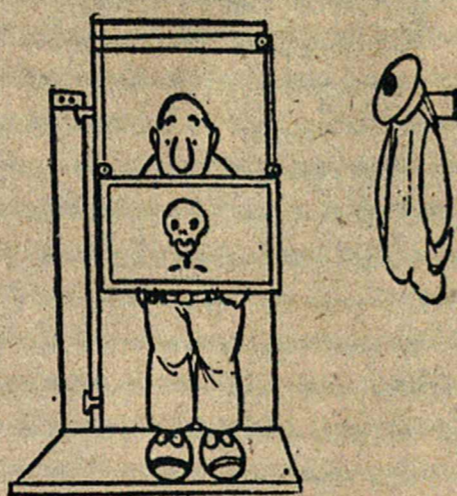
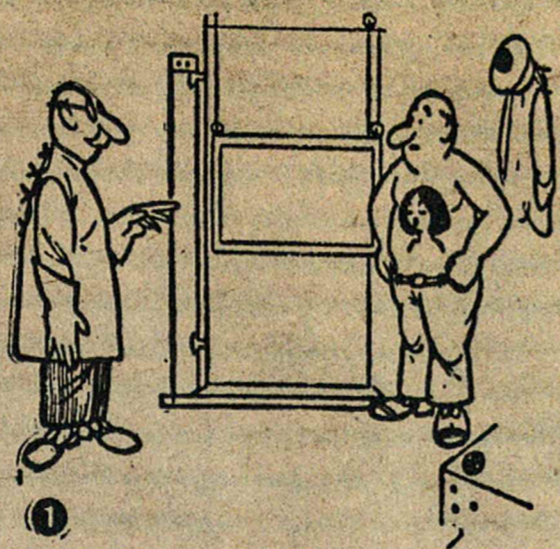
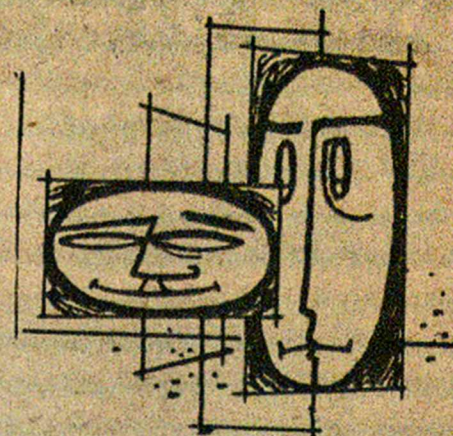
Birutė ir Henrikas Nagiai su sūnumi Gintaru

grįžo iš Chicagos, kur lankė bičiulius ir gimines.

ŠALFASS SUVAŽIAVIMAS

Metinis šiaurės Amerikos lietuvių fizinio auklėjimo ir sporto sąjungos atstovų suvažiavimas bus sausio 23-24 d. Detroite JAV, Continental Congress Inn viešbutyje.

KREIVI VEIDRODŽIAI

ATOSTOGAUJA FLORIDOJE

S. ir dr. A. O. Jaugėliai Kalėdų atostogas praleidžia Floridoje.

Dvi savo atostogų savaites Miami praleidžia ir dr. Ilona Gražytė.

GRĮŽO IŠ CHICAGOS

Birutė ir Henrikas Nagiai su sūnumi Gintaru

grįžo iš Chicagos, kur lankė bičiulius ir gimines.

ŠALFASS SUVAŽIAVIMAS

Metinis šiaurės Amerikos lietuvių fizinio auklėjimo ir sporto sąjungos atstovų suvažiavimas bus sausio 23-24 d. Detroite JAV, Continental Congress Inn viešbutyje.

Visais reikalais kreipiamasi pas ŠALFASS pirm. Sig. Krašauską, 32 Pasadena Gardens, Toronto 325, Ont. Tel. RO-6-5367.

ĮSTATŲ KEITIMAS

JAV LB įstatų keitimo komisiją sudaro dr. K. Keblys, A. Rugienius ir

N. Šlapelytė. Visais komisiją liečiančiais reikalais prašome kreiptis: 16349 Addison, Southfield, Mich. 48075.

SUSIRGO

Pr. Mingėla susirgo ir yra paguldytas ligoninėje.

SERGA

General Hospital ligoninėje dėl paralyžiaus paguldytas Jonas Valašinas.

KRONIKA

MIRĖ PULGIS ANDRIUŠIS

Pulgis Andriušis

Praeitųjų metų pabaigoj, gruodžio 19 d., Adelaidėj, Pietų Australijoje, mirė viena spalvingiausių gambiausių ir, be abejo, iškiliausių asmenybių vyresnėje lietuvių rašytojų šeimoje.

1907 m. kovo 18 d. Gaidžių kaime, Tauragnų valsčiuje gimęs Pulgis Andriušis pirmąsias gimnazijos klases lankė Utenoje, vėliau mokėsi Kaino "Aušros" gimnazijoje, kurioje jau leido savo humoristišką laikraštėlį,

užrūstinusį gimnazijos vadovybę. Suaugusiųjų gimnaziją baigęs, studijavo meno mokykloje, universitete studijavo anglistiką ir gamtos mokslus.

Nepriklausomoje Lietuvoje velionis buvo viena spalvingiausių ir populiariausių asmenybių. Žemaituką į bričką pasikinęs, jis iškeliavo į Vakarų Europą ir, rodos, pasiekė Prahą. Klaipėdoje buvo vienas iš "Vakarų" dienraščio redaktorių. Jo reportažai ir ypač feljetonai skaitytojų buvo labai mielai skaitomi. Laisvai vartojęs kelias kalbas, apvažinėjo visą Vakarų Europą. Eilę metų vertė ir pagaliau labai puikiai išvertė Cervanteso "Don Kichotą".

Pokarėje atsidūręs Vakarų Vokietijoje skaitytojus nustebino su savo grožine proza – lyriškais apsakymais. 1947 m. išėjo jo "Anoj pusėj ežero". 1951 m. už "Sudiev, kvietkeli" gavo Rašytojų d-jos premiją. 1954 m. išėjo jo humoristinis romanas "Tipelis". Bene stipriausia jo knyga "Rojaus vartai" taip pat gavo Rašyto-

Dainava žiemą. Populiariojoje Montrealio lietuvių vasarvietėje R. ir R. Lapinų namas.

jų d-jos premiją. 1966 m. išėjo jo "Purienos po vandeniu". L. Enciklopedijos leidykla išleido jų raštų pirmąjį tomą.

Velionis paliko liūdinčią žmoną, sūnų, dvi dukras ir iš tikrųjų didelį būrį draugų bei literatūros bičiulių.

LAIKRAŠČIO RAMSČIAI

Suprasdami, kad lietuviškas laikraštis iševijoje tegali išsilaikyti tik visų bendromis pastangomis ir talka, eilė organizacijų ir pavienių asmenų Nepriklausomąją parėmė savo auka.

Prof. A. Ramunas rėmėjo prenumeratą įmokėjo trim metams pirmyn – 36 dol. Rėmėjo prenumeratą, šalia aukos, taip pat įmokėjo Ant. Sutkaitis.

KLB Krašto valdyba Nepriklausomajai su kalėdiniais sveikinimais atsiuntė ir 30 dol. paramą. Montrealio LK Mindaugo šaulių kuopa ir Hamiltono lietuvių medžiotojų ir žūklautojų klubas Giedraitis švenčių proga laikraščiu atsiuntė po 20 dol. Toronto Putvio šaulių kuopa laikraštį parėmė 10 dol. J. Martinaitis laikraščiu aukojo 10 dol. Vl. Bakinas, P. Bulkė ir V. Urbonas aukojo po 5 dol. B. Abramonis, J. Bakis, A.

Paškevičius, O. Šarūnienė, J. Tonkūnas ir S. Urbas aukojo po 2,50 dol. M. Lukošius ir J. Matijošaitis aukojo po 2 dol. E. Sudikas – 1 dol.

Visoms organizacijoms ir asmenims, kurie parėmė laikraštį – nuoširdus ačiū.

VALDYBOS POSĖDIS

Gruodžio 28 d. įvyko NL spaudos bendrovės valdybos posėdis, kuriame dalyvavo ir revizijos komisijos nariai J. Viliušis ir Jz. Lukoševičius. Valdybos narys H. Nagys buvo išvykęs ir posėdyje dalyvauti negalėjo.

Posėdyje buvo aptarti

einamieji reikalai, didžiausią dėmesį skiriamas "Nepriklausomos Lietuvos" spaudos baliui, kuris įvyks vasario 20 d. Šv. Kazimiero parapijos salėje.

Spaudos baliuje numatyta koncertinė dalis, kurią atlikti yra pakviestas Aušros Vartų oktetas. Be to, baliuje bus renkama vakaro karalaitė, bus ir kitokių staigmenų, idant balius būtų visiems įdomus ir patrauklus.

PROF. A. RAMUNAS MONTREALYJE

Iš Kvebeko miesto grįždamas atgal į Otavą, dviem dienom Montrealyje buvo apsistojęs prof. A. Ramunas.

DAINOS IR DAILIOJO ŽODŽIO KONCERTAS - BALIUS

įvyks sausio 16 d., 7 val. vak.,
Aušros Vartų parapijos salėje.

Programoje:

Pirmą kartą Montrealyje iš
Philadelphijos solistė
ONA PLIUŠKONIENĖ

Poetas-laureatas
HENRIKAS NAGYS

GERAS ORKESTRAS – ŠILTA VAKARIENĖ
lėjimas: suaugusiems 3,50 dol., studentams 1 dol.

Rengia Montrealio Liet. Katalikiu Moterų Draugija

LITAS
 Montrealio Lietuvių Kredito Unija
 1465 DE SEVE STREET, MONTREAL 205, QUE.
 Telefonas: 766 5827
 3907 Rosemont Blvd., Montreal 408, Que. Tel. 722 3545

APSIDRAUSK!
ADAMONIS INSURANCE AGENCY, INC.
 SAVARANKIŠKAS AGENTAS
P. ADAMONIS
 Chartered Insurance Broker
 Su teise dirbti QUEBEC'O ir ONTARIO provincijose
 3907 A Rosemont Blvd., Montreal 408, P.Q. Tel. 722-3545
 Sekr. M. Arlauskaitė, tel. 722-3986.

KRONIKA

MIRĖ PULGIS ANDRIUŠIS

Pulgis Andriušis

Praeitųjų metų pabaigoj, gruodžio 19 d., Adelaidėj, Pietų Australijoje, mirė viena spalvingiausių gambiausių ir, be abejo, iškiliausių asmenybių vyresnėje lietuvių rašytojų šeimoje.

1907 m. kovo 18 d. Gaidžių kaime, Tauragnų valsčiuje gimęs Pulgis Andriušis pirmąsias gimnazijos klases lankė Utenoje, vėliau mokėsi Kaino "Aušros" gimnazijoje, kurioje jau leido savo humoristišką laikraštėlį,

užrūstinusį gimnazijos vadovybę. Suaugusiųjų gimnaziją baigęs, studijavo meno mokykloje, universitete studijavo anglistiką ir gamtos mokslus.

Nepriklausomoje Lietuvoje velionis buvo viena spalvingiausių ir populiariausių asmenybių. Žemaituką į bričką pasikinęs, jis iškeliavo į Vakarų Europą ir, rodos, pasiekė Prahą. Klaipėdoje buvo vienas iš "Vakarų" dienraščio redaktorių. Jo reportažai ir ypač feljetonai skaitytojų buvo labai mielai skaitomi. Laisvai vartojęs kelias kalbas, apvažinėjo visą Vakarų Europą. Eilę metų vertė ir pagaliau labai puikiai išvertė Cervanteso "Don Kichotą".

Pokarėje atsidūręs Vakarų Vokietijoje skaitytojus nustebino su savo grožine proza – lyriškais apsakymais. 1947 m. išėjo jo "Anoj pusėj ežero". 1951 m. už "Sudiev, kvietkeli" gavo Rašytojų d-jos premiją. 1954 m. išėjo jo humoristinis romanas "Tipelis". Bene stipriausia jo knyga "Rojaus vartai" taip pat gavo Rašyto-

Dainava žiemą. Populiariojoje Montrealio lietuvių vasarvietėje R. ir R. Lapinų namas.

jų d-jos premiją. 1966 m. išėjo jo "Purienos po vandeniu". L. Enciklopedijos leidykla išleido jų raštų pirmąjį tomą.

Velionis paliko liūdinčią žmoną, sūnų, dvi dukras ir iš tikrųjų didelį būrį draugų bei literatūros bičiulių.

LAIKRAŠČIO RAMSČIAI

Suprasdami, kad lietuviškas laikraštis iševijoje tegali išsilaikyti tik visų bendromis pastangomis ir talka, eilė organizacijų ir pavienių asmenų Nepriklausomąją parėmė savo auka.

Prof. A. Ramunas rėmėjo prenumeratą įmokėjo trim metams pirmyn – 36 dol. Rėmėjo prenumeratą, šalia aukos, taip pat įmokėjo Ant. Sutkaitis.

KLB Krašto valdyba Nepriklausomajai su kalėdiniais sveikinimais atsiuntė ir 30 dol. paramą. Montrealio LK Mindaugo šaulių kuopa ir Hamiltono lietuvių medžiotojų ir žūklautojų klubas Giedraitis švenčių proga laikraščiu atsiuntė po 20 dol. Toronto Putvio šaulių kuopa laikraštį parėmė 10 dol. J. Martinaitis laikraščiu aukojo 10 dol. Vl. Bakinas, P. Bulkė ir V. Urbonas aukojo po 5 dol. B. Abramonis, J. Bakis, A.

Paškevičius, O. Šarūnienė, J. Tonkūnas ir S. Urbas aukojo po 2,50 dol. M. Lukošius ir J. Matijošaitis aukojo po 2 dol. E. Sudikas – 1 dol.

Visoms organizacijoms ir asmenims, kurie parėmė laikraštį – nuoširdus ačiū.

VALDYBOS POSĖDIS

Gruodžio 28 d. įvyko NL spaudos bendrovės valdybos posėdis, kuriame dalyvavo ir revizijos komisijos nariai J. Vilušis ir Jz. Lukoševičius. Valdybos narys H. Nagys buvo išvykęs ir posėdyje dalyvauti negalėjo.

Posėdyje buvo aptarti

einamieji reikalai, didžiausią dėmesį skiriamas "Nepriklausomos Lietuvos" spaudos baliui, kuris įvyks vasario 20 d. Šv. Kazimiero parapijos salėje.

Spaudos baliuje numatyta koncertinė dalis, kurią atlikti yra pakviestas Aušros Vartų oktetas. Be to, baliuje bus renkama vakaro karalaitė, bus ir kitokių staigmenų, idant balius būtų visiems įdomus ir patrauklus.

PROF. A. RAMUNAS MONTREALYJE

Iš Kvebeko miesto grįždamas atgal į Otavą, dviem dienom Montrealyje buvo apsistojęs prof. A. Ramunas.

DAINOS IR DAILIOJO ŽODŽIO

KONCERTAS - BALIUS

įvyks sausio 16 d., 7 val. vak.,
Aušros Vartų parapijos salėje.

Programoje:

Pirmą kartą Montrealyje iš
Philadelphijos solistė
ONA PLIUŠKONIENĖ

Poetas-laureatas
HENRIKAS NAGYS

GERAS ORKESTRAS – ŠILTA VAKARIENĖ
lėjimas: suaugusiems 3,50 dol., studentams 1 dol.

Rengia Montrealio Liet. Katalikiu Moterų Draugija

LITAS

Montrealio Lietuvių Kredito Unija

1465 DE SEVE STREET, MONTREAL 205, QUE.

Telefonas: 766 5827

3907 Rosemont Blvd., Montreal 408, Que. Tel. 722 3545

APSIDRAUSK!

ADAMONIS INSURANCE AGENCY, INC.

SAVARANKIŠKAS AGENTAS

P. ADAMONIS

Chartered Insurance Broker

Su teise dirbti QUEBEC'O ir ONTARIO provincijose
3907 A Rosemont Blvd., Montreal 408, P.Q. Tel. 722-3545
Sėkr. M. Arlauskaitė, tel. 722-3986.

nepriklausoma
lietuva

Nepriklausoma Lietuva is published weekly by The Independent Lithuania Publishing Company at 7722 George Street, La Salle 690, P.Q. R.E. Maziliauskas, Editor. F.P. Paukstaitis, Bus. Manager. Second Class Mail Registration No. 1952. Return postage guaranteed. Postage paid at Lachine, P.Q.

Bendradarbiau ir korespondentų spausdinamos mintys nebūtinai atitinka redakcijos ir leidėju nuomonei. Rankraščiai taisomi ir trumpinami redakcijos nuožiūra. Neišspausdinti rankraščiai autoriams grąžinami tik iš anksto susitarus. Už skelbimų turinį leidykla ir redakcija neatsako.

Metinė prenumerata Kanadoje \$7.50, visur kitur \$8.00. Atskiras numeris 25¢. Rėmėjo prenumerata \$12.00. Adreso pakeitimas 25¢.

Redakcijos ir administracijos adresas:
7722 GEORGE STREET, LA SALLE 690, P.Q.
Tel. (514) 366 6220